TfS
TIDSKRIFT FÖR SCHACK
SVERIGES SCHACKFÖRBUND
NR 2 ÅRGÅNG 101 1995

Play it again, Bogie!

■ En klassisk filmscen – Humphrey Bogart och Peter Lorre spelar schack i "Casablanca". Det är föga känt att Bogart var en stor schackentusiast som bl a fick remi i ett simultanparti mot Samuel Reshevsky. Läs om Bogie och andra schackstjärnor i Hollywood – SID 94!

PS: KAMSKY – SALOV 5½–1½, KARPOV – GELFAND 6–3 I FIDE:S SEMIFINALER

TfS

Tidskrift för Schack är officiellt organ och medlemsblad för Sveriges Schackförbund.

Ägare: Sveriges Schackförbund.

Kansliadress: Slottsgatan 155, 602 20 Norrköping, tel 011/10 74 20.

Redaktör och ansvarig utgivare: Bo Plato, Gethornskroken 21, 281 49 Hässleholm, tel 0451/128 50, telefax 0451/147 90.

Prenumerationer och ekonomi: Ingemar Eriksson, Sveriges Schackförbund, Slottsgatan 155, 602 20 Norrköping, tel 011/10 74 20 (arb), 011/724 67 (bost).

SSF:s TfS-kommitté: Ingvar Carlsson, Bo Plato, Johan Berntsen, Ingemar Eriksson.

Prenumerationer: Samtliga prenumeranter är medlemmar av Tidskrift för Schacks Kamratförbund. Prenumerationsavgiften för 1995 är för medlemmar i Sveriges Schackförbund 295:–, för övriga 350:–. Stödprenumeration 400:-.

Annonspriser: Helsida 2 000:–, halvsida 1 200:–, kvartssida 700:–, sista sidan av omslaget 3 000:–.

För annonsörer som sysslar med schacklig verksamhet utgår 50 % rabatt.

Postgiro: 60 46 34-6.

Bankgiro: 54 41-15 33.

All korrespondens sänds till någon av ovan angivna adresser.

Tryck: Norra Skåne Offset, Hässleholm

Innehåll

Ledare **65**
Damernas zonturnering **66**
Läsarbrev **70**
Julkrysslösningen **71**
SM-inbjudan **72**
Allsvenskan **76**
Förbundsaktuellt **81**
Rilton Cup **82**
Vladimir Zagorovskij död **92**
Bogart och andra schackstjärnor **94**
Tävlingskalender **96**
Wijk aan Zee **97**
Kjell Krantz kommenterar **98**
På äventyr i Budapest **103**
Ungdomssidorna **106**
Distriktsnytt **110**
Nya böcker **113**
Studier **114**
Datorer slog division I-lag **116**
Problem **118**

Nästa nummer

beräknas utkomma kring månadsskiftet mars – april. Ur innehållet: FIDE:s semifinalmatcher i Sanghi Nagar, Sven Hagberg porträtterar en legendarisk schackprofil mm. Manusstopp för nr 3: 13 mars, för nr 4: 10 april!

Bilaga medföljer

UNDANFLYKTER

■ Amerikanen Reuben Fine skrev en gång att schackspelare sedan tidernas begynnelse har utmärkt sig på två områden. Det ena är schack, det andra är konsten att hitta på undanflykter.

❑ Att erkänna att man har spelat som en kratta går väl an men att medge att motståndaren har spelat bättre – det kostar på. I schackkretsar märks ibland en brist på generositet som kan vara ganska beklämmande. Amos Burn lär vara den förste som tillskrevs yttrandet:
– Jag har ännu aldrig vunnit ett parti mot en frisk motståndare...

❑ Wilhelm Steinitz å sin sida slog fast:
– En riktig schackspelare har ingen rätt att vara sjuk!

❑ I sin självbiografi *Chess Is My Life* skriver Viktor Kortchnoi att han på det hela taget inte vill skylla sina schackliga misslyckanden på yttre omständigheter. Sedan konstaterar han att hans dåliga resultat i kandidatturneringen 1962 berodde på trötthet, att hans kollaps i Sovjetmästerskapet året därpå orsakades av hans magsår och att han förlorade kandidatfinalen mot Boris Spasskij år 1968 på grund av oväsen utanför spellokalen.

❑ Starkt bidragande orsak till att Bent Larsen föll med 0–6 i 1971 års kandidatmatch mot Bobby Fischer var enligt Larsen att sommaren det året var den varmaste sedan 1936. Siegbert Tarrasch ansåg att han förlorade 1908 års VM-match mot Emanuel Lasker därför att han inte tålde sjöluften. Matchen spelades i Düsseldorf, 30 mil från närmaste hav...

❑ Savielly Tartakower, som alltid hade glimten i ögat, ombads en gång att förklara flera förluster i rad i en turnering:
– Under det första partiet hade jag tandvärk, under det andra huvudvärk, under det tredje fick jag en attack av reumatism, under det fjärde kände jag mig inte bra och under det femte – ja, jag behöver väl inte vinna *alla* partier?

❑ Under en av sina sista SM-turneringar träffade legendariske Simon Krenzisky några vänner efter avslutat parti. De undrade hur det hade gått men fick bara ett otydligt mummel till svar. Följande konversation utspann sig:
– Vem spelade du mot?
– Jag minns inte vad han hette, Larsson eller Karlsson eller något sådant...
– Nå, hur gick det?
– Du förstår, han fick in en springare på f7...
– Ja, hur slutade det?
– Jag kunde ju inte få bort den där springaren...
– Nähä, men hur gick partiet?
– Jo, det var alltså den här springaren på f7...

❑ Inte för sitt liv kunde Simon medge att han hade förlorat. Han höll ändå en viss stil om man jämför med Aaron Nimzowitsch som vid ett tillfälle, när han blivit besegrad av en normalt svagare motståndare, sägs ha hoppat jämfota av ilska och skrikit:
– Varför måste jag förlora mot en sådan idiot?

❑ En bra fråga, som nog många, om sanningen ska fram, har ställt sig ibland...

JOHANNA PAASIKANGAS SUVERÄN I DAMERNAS ZONTURNERING

■ Johanna Paasikangas, 20, Finland svarade för en imponerande uppvisning i damernas zonturnering, som spelades i Linköping den 4–12 februari. Hon gick i mål med hela två poängs marginal till de närmaste konkurrenterna.

Turneringen spelades i Collegium, ett hotell i anslutning till stadens universitetsområde. Där svarade Linköpings ASS, med Ingvar Carlsson, Bo Sjögren och Robert Ericsson i spetsen, för utmärkta arrangemang.

Orsaken till att tävlingen ägde rum i just Linköping var förstås att man ville ge Viktoria Johansson, som numera studerar medicin i Stockholm, en chans att visa upp sig på hemmaplan och förhoppningsvis upprepa sitt goda resultat för två år sedan. Den gången vann Viktoria zonturneringens särspel i Helsingfors i konkurrens med Johanna Paasikangas och norskan Ingrid Dahl.

Men det är inte så enkelt att leva upp till de förhoppningar som alltid fästs vid hemmaspelare. I Helsingfors förlorade Johanna båda partierna mot Viktoria – nu tog hon revansch.

Ganska tidigt stod det klart att kampen skulle komma att stå mellan Finland och Sverige sedan den i varje fall på papperet farligaste konkurrenten, danskan Nina Høiberg, i andra ronden förlorat mot Norges Sheila Barth Berntsen. I fjärde var Høiberg dessutom mycket illa ute mot Paasikangas men lyckades hålla remi i ett tornslutspel med två minusbönder.

Fjärde ronden bjöd också på ett dramatiskt svenskderby:

CARO-KANN (B 19)

Susanne Berg	**Viktoria Johansson**
Sverige	Sverige

1. e4 c6 2. d4 d5 3. Sd2 dxe4 4. Sxe4 Lf5
Den klassiska varianten i Caro-Kann.
5. Sg3 Lg6 6. h4 h6
Nu har båda h-bönderna flyttats och det är därför karaktäristiskt med lång rockad i denna variant.
7. Sf3 Sd7 8. h5 Lh7 9. Ld3 Lxd3 10. Dxd3 e6 11. Ld2 Sgf6 12. 0–0–0 Dc7

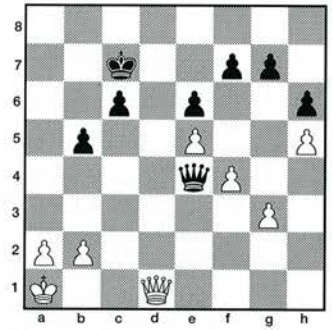

Johanna Paasikangas har nyligen flyttat till Helsingfors. Där bor också hennes tränare sedan många år, IM Antti Pyhälä. Foto: Håkan Åkvist.

Här har Bent Larsen experimenterat med bl a 12. – Db6.
13. Se4
Numera anses detta drag utgöra huvudvarianten i stället för 13. De2. Som Kasparov och Shakarov påpekar i sin utmärkta bok om klassiskt Caro-Kann (Batsford 1984) är avsikten med textdraget att förstärka springarplaceringen innan vit bestämmer sig för c2–c4 och Ld2–c3 eller Dd3–e2 och Sf3–e5 i jakten efter fördel.
13. – 0–0–0 14. g3 Sxe4
Här är 14. – Sc5 en viktig bivariant. Fördelen med denna är att svart blir av med sin passiva springare på d7 i utbyte mot vits aktiva på e4.
15. Dxe4 Ld6 16. Kb1
Direkt 16. c4 anses vara mest exakt.

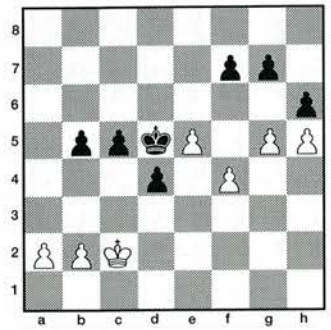
1. Johanna Paasikangas	**Finland**	**m**	**2140**	–	½	1	1	1	1	1	½	1	1	8
2. Nina Høiberg	**Danmark**	**m**	**2260**	½	–	½	0	1	1	½	1	½	1	6
3. Viktoria Johansson	**Sverige**	**m**	**2140**	0	½	–	0	1	½	1	1	1	1	6
4. Sheila Barth Berntsen	**Norge**		**2115**	0	1	1	–	0	½	0	1	½	1	5
5. Susanne Berg	**Sverige**		**2085**	0	0	0	1	–	½	1	1	½	1	5
Sylvia Johnsen	**Norge**		**2050**	0	0	½	½	½	–	1	½	1	1	5
7. Esmat Guindy	**Danmark**		**2045**	0	½	0	1	0	0	–	½	½	1	3½
8. Eva Jiretorn	**Sverige**		**2170**	½	0	0	0	0	½	½	–	1	1	3½
9. Tanya Stewart	**Danmark**		**2050**	0	½	0	½	½	0	½	0	–	½	2½
10. Päivi Walta	**Finland**			0	0	0	0	0	0	0	0	½	–	½

16. – The8 17. Tde1?
Här kommer tornet galet eftersom vit förlorar kontrollen över den centrala d-linjen. Bättre är normalplanen 17. c4 följt av 18. Lc3.
17. – a6
Aktivare är 17. – c5 eller 17. – Sf6.
18. Lc1
Vit planerar Sf3–e5 men det är ingen bra plan när svart kontrollerar d-linjen.
18. – Kb8 19. Se5
Nu tar svart initiativet.
19. – Sxe5 20. dxe5
Vit får visserligen upp den starka s k griparmen, men i den här ställningen är kontrollen av d-linjen ett måste.
20. – Lc5 21. Le3 Lxe3 22. Dxe3 Td5 23. c4
Ett känsligt drag eftersom både d4 och d3 försvagas.
23. – Td7 24. Td1
Vit tvingas inse att hennes sjuttonde drag var ett misstag.
24. – Ted8 25. Txd7 Dxd7 26. Kc1 Kc7 27. Kc2 Dd4 28. De2
På 28. Dxd4 följer 28. – Txd4 29. b3 Te4 30. f4 Te2† med vinstspel för svart.
28. – b5!
Ett starkt drag av två anledningar. Dels får svart byta a-bonden mot c-bonden och dels får hon tillgång till fältet d5.
29. cxb5 axb5 30. Kb1 Td5 31. f4
Segare är 31. Te1.
31. – Db4?
Här ska naturligtvis 31. – Dd3† spelas. Efter 32. Dxd3 Txd3 33. Tg1 (33. Th3 Tf3!) Td2 34. Kc1 Th2 35. g4 Tf2 36. f5 exf5 37. gxf5 Txf5 38. Txg7 Txe5 39. Txf7† Kb6 har svart vinstchanser.
32. Td1
Vit har mycket större remichanser i ett damslutspel på grund av samspelet med den starka bonden på e5.
32. – Txd1† 33. Dxd1 De4† 34. Ka1

34. – Dd5??
Viktoria trodde att bondeslutspelet skulle vara vunnet för svart på grund av den aktivare kungen, men detta är en grov felbedömning. Vit har nämligen en griparm (studera den speciella bondestrukturen!) på kungsflygeln i kombination med en potentiellt avlägsen fribonde på damflygeln, och detta är fördelar som i regel betyder mer än kungsplaceringar.

Ett logiskt slut på partiet vore 34. – Dg2 35. Dd6† Kb7 36. a3 med dynamisk jämvikt.
35. Dxd5 exd5
Inte heller 35. – cxd5 hade hjälpt. Efter 36. Kb1 Kc6 37. Kc2 Kc5 38. Kd3 har svart inga goda drag längre medan vit kan förstärka sin ställning. Vit vinner fältet d4 till slut och samt avancerar med sin avlägsna fribonde och griparm.
36. g4 c5
Det spelar ingen roll vilka drag svart gör eftersom ställningen är förlorad.
37. Kb1 d4 38. Kc2 Kc6 39. g5
Även 39. f5 vinner, t ex 39. – Kd7 (39. – Kd5 40. g5! Kxe5 41. f6 +-) 40. Kd3 +-.
39. – Kd5
Eller 39. – Kd7 40. f5 Ke7 41. gxh6 gxh6 42. Kd3 +-.

40. b3!?

Det vackra 40. f5!! vinner för vit. Även efter textdraget som hotar både 41. a4 och 41. f5!! står vit på vinst. Sålunda bemöts t ex 40. – Ke4 med 41. g6.

40. – b4 41. Kd3??

Vit är lika vänlig som svart var i sitt 34:e drag. Det här var sista chansen för 41. f5!!.

41. – hxg5 42. fxg5 Kxe5 43. uppgivet.

(Kommentarer: Thomas Engqvist)

Efter fem ronder låg Paasikangas och Johansson i täten på 4½, en poäng före Høiberg som i sin tur var en halva före ännu obesegrade norskan Sylvia Johnsen.

I sjätte ronden föll Viktoria efter att ha stått bra mot alltid farliga Sheila Barth Berntsen medan Johanna tog en ny seger. I rond 7 vann båda och i näst sista var det dags för final:

TROMPOWSKY (D 00)

Johanna Paasikangas Finland — **Viktoria Johansson** Sverige

1. d4 Sf6 2. Lg5

Viktoria var förberedd på Kungsindiskt så Trompowsky kom säkert som en överraskning. En bidragande orsak till Paasikangas' seger i turneringen var just hennes utmärkta förberedelser.

2. – d5

När jag för några år sedan träffade den grekiske stormästaren Vasilios Kotronias i Gausdal påstod han att varianten 2. – c5 3. Lxf6 gxf6 4. d5 Lg7 med idén f6–f5, d7–d6, Sb8–d7–f6 och e7–e6 var en positionell vederläggnig av Trompowsky. Denna åsikt har han säkert reviderat för när han mötte Trompowskyexperten Julian Hodgson kom han klart sämre efter 5. c3 d6 6. e3 f5 7. Se2 Sd7 8. Sf4 Sf6 9. Lc4 0–0 10. a4 b6 11. Sd2 a6 12. Sf1 Ld7 13. Sg3 b5 15. Lb3 Db6 15. a5 Dc7 16. Lc2 e6 17. Sgh5.

3. Lxf6 gxf6

Som något solidare anses 3. – exf6.

4. Sf3

Hodgson har i flera partier dragit 4. c4 med stor framgång.

4. – Lg4

Det logiska draget är 4. – c5.

5. e3 c6

Svarts passiva partianläggning vore mer i överensstämmelse med 3. – exf6. Det är viktigt att svart tänker på att i möjligaste mån behålla löparparet och spela aktivt, annars är det stor risk att försvagningarna på kungsflygeln ger vit en bestående fördel.

6. c4 dxc4 7. Lxc4 e6 8. h3 Lh5 9. Sbd2 Sd7 10. a3 Sb6 11. La2 f5 12. Dc2 Sd5 13. g4 fxg4 14. hxg4 Lg6

Här besvaras 14. – Lxg4 med 15. Se5, t ex 15. – Lf5? (15. – Sf6) 16. e4 f6? 17. Sd3 och vit vinner pjäs. Svart kan pröva 16. – Se7 17. exf5 Sxf5 och spela med tre bönder för pjäs eftersom det frestande 18. Sxf7 faller på 18. – Sxd4.

15. Db3 Db6 16. Se5 Lg7 17. Sxg6 hxg6

Större utjämningschanser gav 17. – Dxb3 18. Sxb3 hxg6 19. Txh8† Lxh8.

18. Txh8† Lxh8 19. Dc2!

Svarts dam står dåligt på b6.

19. – Tc8?

Mer i enlighet med ställningens krav var 19. – 0–0–0, dels med tanke på kungens säkerhet och dels för att eventuellt använda tornet på den öppna h-linjen.

20. Lxd5?

Detta drag är svårt att förstå eftersom löparen är starkare än springaren. Det logiska vore 20. Se4 som tar sikte på den taktiska svagheten d6 och den positionella svagheten c5. Efter 20. – Dd8 21. 0–0–0 har vit en harmonisk ställning. Viktoria var redan på väg att komma i tidsnöd och kanske var Paasikangas nöjd med remi…

20. – exd5

Nu är ställningen ganska jämn.

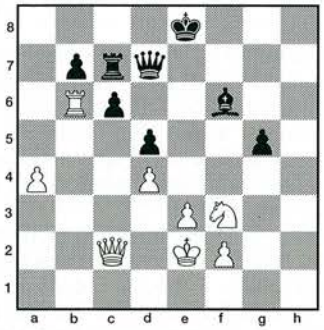
21. b4 Dd8 22. Ke2 Dh4 23. Tg1 De7 24. Sf3 a5 25. Tb1 axb4 26. Txb4 Lg7 27. Db3 Tc7 28. Tb6

Med planen a4–a5–a6 som blottar både kungen och bonden på c6.

28. – Dd7 29. g5 f6

En anledning till Viktoria envisas med att öppna spelet, även om det är till hennes nackdel, är att hon måste vinna för att hålla liv i turneringen.

30. gxf6 Lxf6 31. a4 g5 32. Dc2

32. – Dg7?

Nu får vit en stark damplacering som är liktydig med partivinst. Efter 32. – Dh7 hade ställningen varit i jämvikt.

33. Df5 g4 34. Sh2 g3 35. fxg3

En intressant möjlighet var 35. Sg4 g2 36. Tb1 med idén att plocka bonden på g2 med tornet och sedan angripa kungen.

35. – Lxd4??

I svår tidsnöd gör svart en taktisk miss. Här skulle naturligvis 35. – Dxg3 ha spelats.

36. Txb7!

Detta gick inte tidigare då löparen kunde gå emellan på d8.

36. – Le5 37. De6† De7 38. Tb8† uppgivet.

(Kommentarer: Thomas Engqvist)

Därmed var tävlingen avgjord. I sista ronden bjöd Viktoria remi som vit mot Nina Høiberg efter tre drag och Johanna efter nio mot Eva Jiretorn. Detta var de enda snabbremierna i turneringen, som i övrigt präglades av stor kampvilja.

Johannas seger var odiskutabel. Själv tyckte finskan att hon hade haft tur i ett par partier. Hon gjorde emellertid ett intryck av att vara i bättre form än Viktoria, spelade snabbt och tog väl vara på de chanser hon fick när motståndarna började svikta i tidsnöden.

I sammanhanget kan nämnas att Viktoria tackade nej till OS och sedan gjorde ett mindre lyckat framträdande i Hallsberg. I Moskva slipade Johanna knivarna och med 10/13 på första bord i det finska damlaget svarade hon ensam för nästan hälften av den totala poängskörden.

Johanna går nu vidare till interzonturneringen. Där får hon sällskap av Pia Cramling, som är direktkvalificerad i kraft av sitt höga elotal.

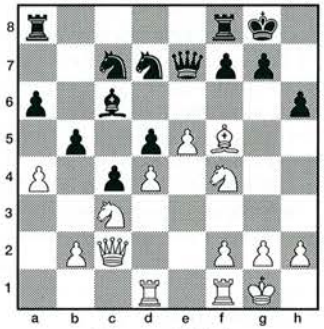
Det har spekulerats i huruvida även tvåan skulle gå vidare. Enligt uppgift avgörs detta inte förrän samtliga zonturneringar är avverkade, och då tittar FIDE på de olika tävlingarnas styrka. Om, mot förmodan, Norden skulle få ytterligare en plats måste särspel arrangeras mellan Viktoria och Nina Høiberg.

Av de övriga deltagarna hade Sheila Barth Berntsen och Sylvia Johnsen länge förhoppningar om att erövra WIM-titeln (6 poäng krävdes). Dessa grusades i näst sista ronden då norskorna förlorade mot Susanne Berg respektive Nina Høiberg.

Eva Jiretorn och Susanne Berg hade båda en svaghetsperiod med vardera tre nederlag i följd och de var aldrig i närheten av toppen. Eva var rätt glad ändå, ty förra gången hon var med i en zonturnering (1991 i Nykøbing Falster, 1. Paasikangas 8/9!) fick hon bara en halv poäng…

Susanne spurtade fint med 3½/4. I sista ronden slog hon Esmat Guindy i ett parti som hade sin speciella förhistoria. I första ronden uppstod den här ställningen:

Sylvia Johnsen
Norge

Esmat Guindy
Danmark

19. e6 Sf6 20. Tfe1 Dd6 21. axb5 axb5 22. Te5 b4! 23. exf7† Txf7 24. Lg6 Tf8 och svart vann eftersom vit nu förlorar kvalitet (när springaren på c3 flyttas följer Lc6–a4).

Susanne tyckte detta var intressant och inför mötet med Esmat i sista ronden studerade hon varianten i fråga. Vad hon inte visste var att Esmat och Sylvia hade hittat en vinst för vit… ▶

OS-debatten:

Förbundskaptenen svarar på kritiken

❑ I förra numret av TfS breder Sven-Gunnar Samuelsson i en insändare ut sig i den mycket omdebatterade frågan om det uteblivna svenska deltagandet i den allmänna klassen i Moskva-OS. I sitt inlägg svänger han sig med svepande formuleringar och blandar illa underbyggda påståenden med personliga påhopp.

Läsarbrev

Vid Stockholms Schackförbunds kongress i mitten av december antogs, enligt insändaren, enhälligt ett uttalande som ifrågasätter Sveriges Schackförbunds beslut, kritiserar de ansvariga och efterlyser en förklaring från SSF. Med fyra ledamöter i SSF:s centralstyrelse – tre ordinarie och en suppleant – samt fyra Stockholmsspelare i den uttagna truppen borde inte Stockholmsförbundets ordförande behöva skriva i TfS för att få svar!

Sven-Gunnar åberopar ett fragment ur ett samtal vi hade i början av november. Möjligen lät jag pessimistisk, men Sven-Gunnars slutsatser är typiska, nästan kränkande, efterhandskonstruktioner. Självklart var min ambition att vi skulle spela i Moskva.

När det gäller reservfrågan framgår det med all önskvärd tydlighet att Sven-Gunnar antingen inte har läst min redogörelse i TfS nr 10/94 eller väljer att misstolka den.

▶ Samma diagramställning som ovan uppstod. Nu följde:

19. Lh7† Kh8 20. e6

Med idén 20. – Sf6 21. exf7 och svarts ställning är mycket obehaglig. Susanne tänkte länge och fann slutligen…

20. – Dd6!

Med forcerad bondevinst för svart. På 21. Sfxd5 Sxd5 22. exd7 hinner svart stänga in löparen på h7 med 22. – g6.

21. g3 Sxe6 22. Sxe6 Dxe6 23. Lf5 Dd6 24. Lxd7 Lxd7 25. b3 Tac8 26. Tc1 Tfe8 27. Tfe1 Txe1† 28. Txe1 Db4 29. Tb1 cxb3 30. Txb3 Dxd4 31. axb5 axb5 32. Db2 Lh3 33. Txb5 Dxc3 34. uppgivet.

Som exempel på europeiska lag som inte hade möjlighet att få med sina starkaste spelare utan tog tillfället i akt att testa ett antal unga förmågor anger Sven-Gunnar Belgien och Polen. Uppgifterna är lätta att kontrollera och mina tvivel om sanningshalten visade sig tyvärr vara riktiga.

I en intervju i OS-bulletinen medger stormästaren Michail Gurevitj, att han som professionell spelare inte hade råd att representera sitt nya hemland Belgien. En kontroll av dess OS-lag visar att förstabordsspelaren FM Marc Dutreeuw är rankad som nr 6 och dess sjätte man som nr 37. De som hade ekonomiska möjligheter fick alltså spela – ett urvalssystem som jag hoppas vi ska slippa i Sverige! Tilläggas bör också att medelåldern i det belgiska laget var 37 år…

Skälen till att Polen-ettan Alexander Wojtkiewicz inte deltog i OS känner jag inte till. I övrigt var det polska laget helt intakt. Att 18-årige internationelle mästaren Marcin Kamiński spelade med som sjätteman innebar alltså ingen ungdomssatsning. Med 53 ratinggrundande partier under andra halvåret 1994 – OS-partierna oräknade – hade han nått det aktningsvärda elotalet 2455.

"Avhoppet ses naturligtvis med förvåning och misstro framför allt i Moskva men även i övriga FIDE-länder", klämmer Sven-Gunnar till med för att ge riktig tyngd åt sitt inlägg. Här väljer han att inte ange vilka ryssar han talat med eller vilka länder han avser. Eftersom jag själv var i Moskva kan jag avslöja att enskilda personer undrade, men varken organisatörer, kongressledamöter eller spelare framförde någon negativ kritik.

När Sven-Gunnar menar att spelarna visat illojalitet blir jag illa berörd. När han dessutom har mage att föreslå hur detta ska bestraffas blir jag upprörd. Under mina elva år som förbundskapten har mitt uppdrag underlättats enormt just tack vare spelarnas lojalitet. De återbud jag fått har berott på välgrundande personliga skäl. Detta gäller också Moskva-OS.

Som nybliven centralstyrelseledamot må Sven-Gunnar möjligen vara ursäktad för att han inte känner till förbundets beslutsprocess. Att han lämnar ut sin brist på kunskap i detta elementära ämne till TfS-läsarna är ändå förvånande…

Avslutningsvis ondgör sig Sven-Gunnar över att Pia Cramling inte spelar i det svenska damlaget. En mängd självklarheter, som att Pia avsevärt skulle förstärka vårt damlag och utgöra ett ovärderligt stöd för de andra damerna, följs av det för den invigde mycket tveksamma påståendet att hon lätt kan ersättas i "herrlaget". Han avslutar argumentationen med det absurda påståendet att "konsekvenserna är klart negativa för svenskt schack i allmänhet och för damschacket i synnerhet"!

Låt mig kort konstatera att grundprincipen för uttagning till ett landslag är spelstyrkan. Av, låt mig kalla det lagmoraliska skäl, kan enstaka undantag tillämpas. Fullt tänkbart är också att en mycket stark junior kan få se och lära från reservplats.

I Sveriges OS-lag 1994 i allmänna klassen var Pia Cramling självskriven i första hand på grund av sin spelstyrka, men också på grund av många positiva personliga egenskaper. Att hon dessutom har varit, är och under lång tid framöver kommer att förbli den största PR-tillgången för svenskt schack i allmänhet och för damschacket i synnerhet är ställt utom allt tvivel.

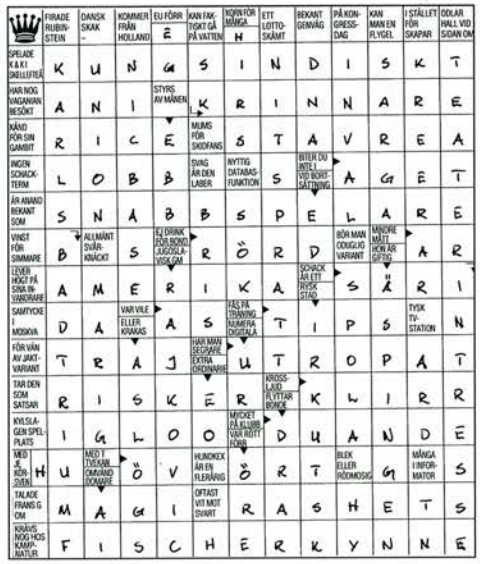
Schack är en totalt mansdominerad sport och kommer sannolikt att så förbli under överskådlig tid. Att ändra på det trista förhållandet i stället för att cementera det borde vara en mycket angelägen uppgift för Sveriges Schackförbunds centralstyrelse – kanske också för Stockholms Schackförbund.

Håkan Åkvist
Förbundskapten

Schacksemester i Tjeckien?

Internationell schacksemester erbjuder man i Český Brod tre mil öster om Prag. För barn och föräldrar, enskilda och grupper, nybörjare och avancerade spelare arrangeras tävlingar av olika slag, utflykter etc under tre olika perioder 8–25 juli.

Peter Dalling, Danielslundsgatan 10, 262 33 Ängelholm (tel 0431-175 04) blev mycket entusiastisk under ett besök i fjol och han förmedlar gärna vidare information.

JULKRYSSET

TfS-läsarna är ett skarpsinnigt släkte och antalet korrekta lösningar av julkrysset i TfS nr 10/94 var stort.

Några fallgropar fanns och de krävde sina offer:

Nyckelordet "Med JE körsven" syftade på den israelitiske kungen JEHU (2 Konungaboken 9:20) som uppenbarligen körde som vettvilling. Nutida fartdårar sägs ibland fara fram som ett jehu.

Svaret på "För vän av jaktvariant" skulle vara TRAJ, en jaktterm. Med dess hjälp fick man ett "j" som gav rätt namn på "Jugoslavisk GM", dvs (Dušan) Rajković.

Med lottens hjälp fick vi fram följande pristagare:

Joakim Andersson, Emaljvägen 2, 5 tr, 175 73 Järfälla (150 kronor);

Magnus Thelin, Hagebovägen 14, 572 61 Oskarshamn;

Lars-Åke Svensson, Igelkottsvägen 76, 161 45 Bromma;

Gunnar Nordahl, Timmervägen 5 B, 541 64 Skövde;

Sigurd Perlström, Herrgårdsgatan 8 C, 693 31 Degerfors;

Bo Stigrot, Vråkstigen 6, 546 33 Karlsborg;

Olle Smith, Centrum 14B, 455 30 Munkedal.

Inbjudan till

Schack-SM i Borlänge

1-16 juli 1995

VECKA 1	SM JSM Mästar-elit	Mästar-klassen (2-veckors)	I,II,III 8-manna Vet allmän	Junior Kadett	I,II,III 9-ronders Mästarklass (1-veckas)	Veteran Elit
Lördag 1/7			**1** 16-22	**1** 16-22	**1** 16-22	
Söndag 2/7			**H** 12-14	**2** 09-15	**2** 09-15	
	1 16-22	**1** 16-22	**2** 16-22	**3** 16-22	**3** 16-22	
Måndag 3/7	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	
	2 14-20	**2** 14-20	**3** 14-20	4 14-20	**4** 14-20	
Tisdag 4/7	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	
	3 14-20	**3** 14-20	**4** 14-20	**5** 14-20	**5** 14-20	
Onsdag 5/7	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**6** 09-15	
	4 14-20	**4** 14-20	**5** 14-20	**6** 14-20	**7** 16-22	
Torsdag 6/7	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	
	5 14-20	**5** 14-20	**6** 14-	**7** 14-	**8** 14-	**1** 14-20
Fredag 7/7	**H** 10-12	**H** 10-12	**7** 10-	**8** 10-	**9** 10-	**H** 10-12
	6 14-20	**6** 14-20				**2** 14-20
Lördag 8/7	KONGRESS					

VECKA 2			I,II,III 8-manna Veteran Allmän	Kadett-final Dam	I,II,III 9-ronders Mästarklass (1-veckas)	
Söndag 9/7	**H** 12-14	**H** 12-14			**1** 09-15	**H** 12-14
	7 16-22	**7** 16-22	**1** 16-22	**1** 16-22	**2** 16-22	**3** 16-22
Måndag 10/7	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12
	8 14-20	**8** 14-20	**2** 14-20	**2** 14-20	**3** 14-20	**4** 14-20
Tisdag 11/7	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12
	9 14-20	**9** 14-20	**3** 14-20	**3** 14-20	**4** 14-20	**5** 14-20
Onsdag 12/7	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**5** 09-15	**H** 10-12
	10 14-20	**10** 14-20	**4** 14-20	**4** 14-20	**6** 16-22	**6** 14-20
Torsdag 13/7	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12
	11 14-20	**11** 14-20	**5** 14-20	**5** 14-20	**7** 14-20	**7** 14-20
Fredag 14/7	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12	**H** 10-12
	12 14-	**12** 14-	**6** 14-	**6** 14-	**8** 14-	**8** 14-
Lördag 15/7	**13** 10-	**13** 10-	**7** 10-	**7** 10-	**9** 10-	**9** 10-
Söndag 16/7	SM-blixten spelas kl. 10.00					

SPELLOKAL

Folkets Hus, Borlänge.
Det finns över 100 fria parkeringsplatser.

KLASSINDELNING OCH SPELFORMER

Totalt inbjuds till spel i 13 klasser. Vid färre än åtta deltagare kan klass inställas. Spelformen blir Berger (alla mot alla) eller Schweizer (lottning efter varje rond och partier mot bara en del i gruppen).

SM, JSM och Mästar Elit spelar 13 ronder Berger.
Mästarklassen spelar efter två varianter:
Alt 1: Traditionell mästarklass över 13 ronder, spelform beroende på deltagarantalet.
Alt 2: Spelar 9 ronder Schweizer (ca 21-28 deltagare) under 1 vecka.
Veteran Elit spelar 9 ronder Berger.
Veteran Allmän spelar 7 ronder i en grupp båda veckorna, spelform beroende på deltagarantalet.
Klass I, II, III spelar 7 eller 9 ronder Berger båda veckorna. Arrangörerna förbehåller sig rätten att anordna Schweizergrupper om detta erfordras för att eliminera frironder.
Junior- och kadettklassen spelar 8 ronder Schweizer första veckan.
Kadettfinalen spelar 7 ronder Berger andra veckan.
Flickklassen spelar 7 ronder första veckan, spelform beroende på deltagarantalet.
Damklassen spelar 7 ronder andra veckan, spelform beroende på deltagarantalet.

ÅLDERSGRÄNSER

Veteranklasser: Födda 1930 och tidigare.
Juniorklasser: Födda 1975 och senare.
Kadettklasser: Födda 1979 och senare.
Flickklasser: Födda 1975 och senare.

ANMÄLNINGSAVGIFTER

Mästar Elit och Mästarklass: 350:-
Veteran Elit, Veteran Allmän, Klass I, II och III: 300:-
Junior, Kadett, Dam och Flick: 250:-

ANMÄLAN

Spelarna anmäler sig genom att betala in startavgiften på postgirokonto 81 88 11 - 2, Schack SM-95, **senast den 31 maj 1995**. Använd helst de blanketter som distribueras till alla klubbar. Gör anmälan i god tid. Vid eventuella förhinder återbetalas anmälningsavgiften (minus en expeditionsavgift på 25:-) om spelaren meddelar det skriftligen till Kennet Morin, Brask Jans Väg 9, 784 56 Borlänge, senast fem dagar före start.

Efteranmälningar tas emot i mån av plats mot en extra avgift på 100:-.

Bekräftelse av anmälan: Omkring 15 juni erhåller spelare anmälda i tid en bekräftelse och en karta, då meddelas även en preliminär lottning.

På anmälningstalongen ska anges:
Namn, adress, telefonnummer och personnummer.
Klubbtillhörighet och rankingtal per den 1 maj. **Observera:** Spelare som byter klubb under sommaren registreras inte för sin nya klubb förrän den 1 september.
Önskad gruppstorlek (8-manna eller 9-ronders, gäller klass I-III). Spelare som kan tänka sig båda alternativen markerar 1-2.
Spelvecka (gäller klass M, I, II och III samt allmänna veteranklassen).
Önskad klass. Markera med siffror (1-2-3) om mer än ett alternativ kan bli aktuellt. Gäller spelare som är osäkra på om de platsar i Mästar Elit eller Veteran Elit, samt de som anmäler sig till Dam och Flickklass.

Anmälan till SM- och JSM-grupperna görs skriftligen till Christer Hammarström, Kontorsvägen 1, 781 99 Idkerberget.Uppge namn, adress, telefonnummer och personnummer.
Till Junior-SM-gruppen blir minst fem spelare uttagna efter rankingtal. De som har över 2000 i ranking uppmanas att anmäla sig till JSM-gruppen.
Sista anmälningsdag för SM-gruppen är 21 april, för JSM-gruppen den 26 maj. Ansökan om Cs-platser i SM-gruppen ska göras till Sveriges Schackförbund senast den 20 april.
NYHET SM-Gruppen: 1:an från årets SM är automatiskt uttagen till OS-laget.

PERSONLIG ANMÄLAN

Startberättigade är endast de som till SM-sekretariatet på Hotell Galaxen i Borlänge gjort personlig anmälan före följande klockslag:

Vecka 1:

Klass M (1 veckas) I, II, III och Veteran Allmän lördagen den 1 juli kl. 12.00.
Juniorklassen, kadettklassen och flickklassen lördagen den 1 juli kl. 12.00.
SM, JSM samt Mästar Elit och övriga Mästarklasser söndagen den 2 juli kl. 12.00.
Veteran Elit torsdagen den 6 juli kl. 12.00.

Vecka 2:

Klass I, II, III lördagen den 8 juli kl. 18.00.
Kadettfinal, Veteran Allmän och Damklassen söndagen den 9 juli kl. 12.00.

SPELREGLER OCH TÄVLINGSBESTÄMMELSER

FIDE:s (Världschackförbundets) spelregler och Sveriges Schackförbunds tävlingsbestämmelser gäller. Dessa finns tillgängliga på alla svenska schackklubbar. I tävlingsbestämmelserna finns mer information om bland annat kvalificering, prisplaketter, upp- och nedflyttning.

FIDE-REGISTRERING

Turneringarna i SM, JSM-gruppen och Mästar Elit är FIDE-registrerade.

DRAGSERIER

Dragserien är 40 drag på 2 timmar och därefter 20 drag per timme. Första avbrottet äger rum efter sex timmars spel.

GÄSTSPELARE

Utländska spelare, som är medlemmar i svenska klubbar, har rätt att deltaga i Mästarklassen, Klass I, Klass II och Klass III. Om utländsk spelare vinner sin grupp flyttas tvåan upp.

PENNINGPRISER

SM-gruppen: 12.000, 8.000, 4.000, 3.000, 1.500, 1.000, 1000 kronor.
JSM-gruppen: 2.000, 1.200, 800, 500 kronor.
Mästar Elit: 2.500, 1.200, 800, 500, 500 kronor.
Mästarklassen: 1.500, 1.000, 500 kronor.
Klass I: 700 kronor.
Vid lika poäng delas penningpriserna endast i SM- och JSM-grupperna.

PRISER

I samtliga klasser kommer priser att utdelas.

PRISUTDELNING

SM-gruppen, JSM-gruppen, Mästar Elit, Veteran Elit och Kadettfinal: Lördagen den 15 juli ca kl. 18.00.
Övriga klasser: Så snart gruppen eller klassen färdigspelats.

KONGRESS

Sveriges Schackförbunds centralstyrelse kallar enligt förbundets stadgar paragraf 20 distriktsförbunden till ordinarie kongress i Borlänge lördagen den 8 juli 1995. Tid och plats meddelas i separat kallelse.

KONGRESSMÄSTERSKAP FÖR FÖRENINGAR

Bästa föreningen erhåller en inteckning i vandringspriset gällande kongressmästerskap för föreningar. Föreningen erhåller 3 poäng för gruppseger, 2 poäng för andraplats och 1 poäng för tredjeplats.

SM-BLIXTEN

Inofficiella SM i blixt spelas söndagen den 16 juli kl. 10.00. Startavgift 100 kronor.

ÖVRIGT

Rökförbud råder i lokalerna.
En prisvänlig och välsorterad kafeteria kommer att finnas i spellokalen.
Arrangörerna förbehåller sig rätten till ändringar i programmet.

TÄVLINGSLEDNING

Överledare: Christer Hammarström, Kontorsvägen 1, 781 99 IDKERBERGET.
Tel: 0243/502 32. Fax: 0243/503 50. Fick: 010/68 333 08.
Sveriges SF:s representanter: Christer Wänéus (första veckan), Nils Uhlén (andra veckan) och Arne Nyberg (domare SM-gruppen).
Tävlingsledare: Lars Ahlström, Ljungbergsgatan 28, 784 43 BORLÄNGE. Tel:0243/22 88 16.
Kennet Morin, Brask Jans Väg 9, 784 56 BORLÄNGE. Tel:0243/811 15
Rolf Lindén, Centralvägen 61, 791 46 FALUN. Tel: 023/328 91.
Per-Erik Larsson, Holsgatan 23, 790 21 BJURSÅS. Tel/Fax: 023/505 42.
Sekretariat: Kennet Morin, se ovan.
Pressinfo: Per-Erik Larsson, se ovan.
Telefon: Under tävlingarna 0243/800 10
Fax: -:- -:- 0243/854 63

LOGI

Hotell, vandrarhem, privatrum,
stugor, camping, grupplogi mm.

bokas genom

Åke Mattsson
Skutskärsgatan 20, 784 43 BORLÄNGE
0243/170 96

VÄLKOMMEN

SCHACK-SM 1995 Borlänge

Borlänge Schackklubb

Dalarnas Schackförbund

Borlänge Kommun

INGEN DIVISION I-GRUPP AVGJORD OCH FORTSATT JÄMNT I ELITSERIEN

■ SK Rockaden och SS Manhem leder efter fem ronder med hela 5 poäng i Elitserien där det inbördes mötet under slutspelet av allt att döma kommer att avgöra guldstriden. I var och en av de tre division I-grupperna kämpar tre lag om den åtråvärda uppflyttningsplatsen.

Femte omgången bjöd på tämligen väntade resultat med storsegrar för både SS Manhem och SK Rockaden i bortamatcherna mot Malmö SS respektive SS Luleå. I Manhems lag debuterade Ari Ziegler på fjärde bord, där han spelade remi mot Per-Inge Helmertz. Göteborgarna är anmärkningsvärt starka mot slutet, där Ove Kinnmark, Joakim Engsner, Johan Hultin och Arvid Wikner har tagit utomordentliga 18 poäng av 20 möjliga.

Allsvenskan

Rockaden, som i matchen mot Luleå (utan Kurt Setterqvist) måste undvara Ulf Andersson och Patrik Lyrberg, har också en mycket framgångsrik kvartett i Mats Sjöberg, Christer Hartman, Thomas Engqvist och Carl-Magnus Björk: 16½ poäng på 18 partier!

I övriga matcher hade säkert både Solna SS, Eksjö SK och Lunds ASK hoppats på utdelning. Wasa vann emellertid kusinmötet till synes utan större besvär och Passanten hade mönstrat starkt lag inför resan till Småland. Pia Cramling segrade i stormästarmötet med Ferdinand Hellers och hon är nu den förstabordsspelare som har tagit flest poäng – 3/4.

Lunds ASK fick inga poäng med sig hem från Norrköping – skåningarna har fortsatta bekymmer på de nedre borden och det var där matchen avgjordes.

Det drar ihop sig till rafflande slutstrid i alla tre division I-grupperna. I den norra tappade de båda topplagen Vällingby SS och Sollentuna SK poäng i derbyn mot SK Rockaden II respektive Farsta SK samtidigt som Södra SASS slog Horndals SK med hela 8–0. Det har gett Södra SASS ett försprång på en poäng inför sjätte rondens möte med Vällingby.

Den mellersta gruppen toppas av SK Kamraterna och Västerås ÖSK, vilka har en poäng till godo på Schack 08 II. Kamraterna har överlägsen "målskillnad" inför nästa ronds toppmatch mot just Västerås. Skövde SS, som började med tre segrar i rad, har förlorat de två senaste matcherna och har tappat mark.

Jämnast är det i den södra gruppen, där tre lag, Limhamns SK, Kirsebergs SK och Linköpings ASS har vunnit samtliga fem matcher. Limhamn ligger bäst till då det gäller partipoäng efter 7–1 i den senaste omgången. De tre topplagen möts inbördes under slutspelsronderna.

Det är rätt jämnt även i division II-grupperna. I de båda sydligaste segrade Kristianstads SK och Helsingborgs SS i finalmatcher mot Västerviks ASK respektive Malmö AS. Läget ser ljust ut för HSS som leder med fyra poäng.

I div II:1 har sex av de sju ronderna avverkats. Schack 78, Uppsala leder före SS Luleå II men kan inte ta ut något i förskott. I sista ronden väntar SK Rockaden IV som i händelse av seger har i en varje fall teoretisk chans att vinna serien.

I div II:2 fick SK Rockaden III överraskande stryk av jumboplacerade Södertälje SS men leder ändå serien före Stockholms SS. Stor final i nästa rond!

I div II:3 har Karlskoga SK och KH-Alliansen full pott och det skiljer bara en halv partipoäng. Även här blir det final i rond 6.

Också i div II:4 ligger två lag sida vid sida: Lundby SS och SS Manhem IV. 1½ partipoäng skiljer till förmån för Lundby och den marginalen kan nog inte betraktas som säker.

Två ronder före slut finns ingen seriesegrare klar i division III. Täby SK och Majornas SS II ligger bäst till med en 3-poängsledning i III:3 respektive III:8. Jämnast är toppen i III:1: Skellefteå SK 8 (28½), SK Örnen, Örnsköldsvik 8 (27), Piteå SK 8 (26½).

Några intressanta partier från fjärde ronden i Elitserien, som vanligt utvalda och kommenterade av Bo Aurell:

KUNGSINDISKT FÖRSVAR (E 61)

Reedik End (Wasa SK) – **Mats Sjöberg** (SK Rockaden)

1. Sf3 c5 2. e3 g6 3. d4 Lg7 4. c4 Sf6 5. Sc3 0–0 6. Le2 d6 7. 0–0 Lf5 8. d5 Te8 9. Sh4

Vit vill driva bort löparen för att sedan t ex spela fram e- och f-bönderna och gå till kungsangrepp. Svart låter emellertid löparen stå kvar.

9. – e6!?

Tack vare att svarts dam indirekt hotar vits springare på h4 kan löparen ostraffat stå kvar på f5. Efter 10. g4?! Sxg4 11. Sxf5 exf5 12. Lxg4 fxg4 13. Dxg4 Lxc3 14. bxc3 Df6 skulle svart stå bäst.

10. Sxf5 exf5

Även om pjäsbytet medfört att svart förlorat löparparet och fått en dubbelbonde, uppvägs detta mer än väl av att han behärskar e-linjen.

11. Tb1 Sbd7 12. b3 Sg4 13. Lb2 h5 14. h3 Sgf6 15. Te1 a6 16. a4 Te7 17. Ld3 Df8 18. Dc2 Tae8 19. Te2 h4 20. e4

Det hade kanske varit en god idé att förbereda detta drag. Nu antar spelet en sluten karaktär, och svarts springare får tillfälle att spela en avgörande roll.

20. – f4! 21. f3

Annars spelar svart förr eller senare sin bonde till f3. Olägenheten är att vit får ytterligare ett svagt fält på g3.

21. – Sh5 22. Kh2 Sg3 23. Tee1 Sf5!

Denna springare har nu, om den får fortsätta sin verksamhet, tre utmärkta rutor inne i det fientliga lägret att placera sig på. Det är inte att förvåna sig över att vit offrar en kvalitet.

24. exf5 Txe1 25. Txe1 Txe1 26. fxg6 Ld4!

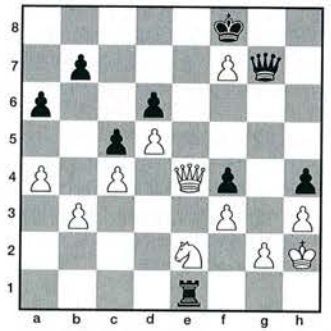
Vits kung börjar bli berörd av stridshandlingarna. Närmast hotar matt i några få drag: 27. – Lg1† 28. Kh1 Lf2† osv.

27. Se2 Lxb2 28. Dxb2 Se5 29. Dd2 Sxd3 30. Dxd3

Att först slå på f7 hade gett vit möjligheter till segare motstånd längre fram. Efter 30. gxf7† Dxf7 hade svarts kung stått oskyddad på g8.

30. – Dg7 31. gxf7† Kf8! 32. De4

Det fanns inget att göra: 32. Sg1 Dg3† 33. Kh1 Df2 osv. Om vit spelat 30. gxf7† hade han haft schackar och läget hade varit annorlunda. Svart hade ändå haft vinst i ställningen, om än en långsammare sådan.

32. – Dg3†! 33. uppgivet.

(Kommentarer: Bo Aurell)

KUNGSINDISKT FÖRSVAR (E 94)

Björn Ahlander (Malmö SS) – **Hans Jonsson** (Schack 08)

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. Le2 0–0 6. Sf3 e5 7. 0–0 Sa6

Man ska som bekant vara försiktig med att ställa en springaren på kanten. Emellertid är textdraget brukligt och anses leda till ungefär lika spel. Svart har annars många användbara drag att välja mellan: 7. – c6/De7/Lg4/exd4/De8. Flera av dessa flytt utförs senare i partiet.

8. Le3 Sg4 9. Lg5 De8 10. Te1?!

Vanligt är här 10. h3. Textdraget utnyttjas av svart till en intressant manöver, som bringar damen i spel och startar ett angrepp.

10. – exd4 11. Sxd4 De5 12. Sf3

Eller t ex 12. Lxg4 Dxg5 13. Lxc8 Tfxc8 14. Sd5 med liksom efter textdraget en liten fördel för svart.

12. – Dc5 13. Lh4 Le6 14. Sd2 h5?!

Kanske missar svart här en möjlighet. Det kommer strax att visa sig att hans dam blir utsatt för farliga hot. Idén 15. – Lxc3 16. bxc3 Se5 är nog värd att ta under allvarligt övervägande. Vit får en dubbelbonde som kan anfallas och en för svarts dam besvärande vit springare är borta.

15. Tc1!

Därmed är nyssnämnda möjlighet för svart borta.

15. – Le5 16. h3 g5

Svart angriper hårt och våldsamt. Alternativet var 16. – Sf6, men svart tilltalas inte av tanken på reträtt.

17. Lxg4

Även 17. hxg4 gxh4 var fullt möjligt.

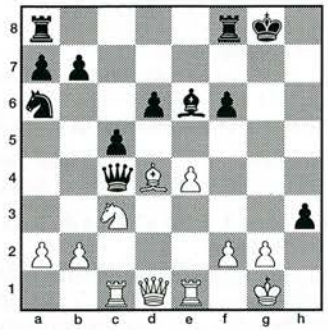
17. – hxg4 18. Sb3 Dxc4 19. Lxg5 f6?!

Svart driver bort löparen innan han slår på h3. Emellertid blir hans dam nu ännu mer kringskuren. Det var troligen bättre att ta på h3 direkt.

20. Le3 gxh3 21. Sd4!

Hotar 22. Sd5 med pjäsvinst eller 22. b3 med fortsatt angrepp mot damen. Kanske hade det varit lämpligt att med Le6–d7 bereda damen en tillflyktsort på f7.

21. – Lxd4 22. Lxd4 c5

23. Lxf6! Txf6

Svart har säkert gjort en långtgående kalkyl och funnit att han kan ge damen och få kraftig materiell ersättning för den.

24. Sd5 Lxd5 25. Txc4 Lxc4

Svart har torn, löpare och springare för damen, vilket verkar ganska gott. Man kan observera att springaren, som placerades på a6 i sjunde draget, fortfarande står kvar där.

26. Dg4†

Inleder en operation som forcerat ger ett netto av minst en lätt pjäs.

26. – Kf7 27. e5!

Men är det inte bara att hota damen med löparen och, när damen flyttats, rädda tornet?

27. – Le6 28. De4

Därmed har vit fortfarande dubbla hot.

28. – h2†!?

En fälla: Slår vit följer 29. – Th8† 30. Kg1 d5 varpå svart säkert inte är utan chanser.

29. Kh1 uppgivet.

(Kommentarer: Bo Aurell)

DAMINDISKT FÖRSVAR (E 12)

Pontus Sjödahl Lunds ASK — **Christer Bergström** Solna SS

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. a3 Lb7 5. Sc3 Se4 6. Sxe4 Lxe4 7. Sd2 Lb7

I det utomordentliga partiet Kasparov – Andersson, Tilburg 1981, följde 7. – Lg6 8. g3! Sc6 (?!) 9. e3! a6 10. b4! b5 11. cxb5 axb5 12. Lb2 Sa7 13. h4! med fördel för vit (utropstecknen är från ECO).

8. e4 g6

En annan möjlighet är 8. – Df6 9. d5 Lc5 10. Sf3 Dg6.

9. Ld3 Lg7 10. Sf3 d6 11. Lg5 Dd7 12. Dd2 0–0 13. 0–0 a5

Här har också försökts bl a 13. – Sc6 14. d5 Se5.

14. Tad1 Te8 15. b3 Sa6 16. Lc2 f6 17. Le3 d5 18. exd5 exd5 19. c5 b5 20. h4 b4 21. a4 Te4!?

Ett intressant kvalitetsoffer. Man frågar sig naturligtvis omedelbart om det är korrekt. Efter t ex 22. Lxe4 dxe4 23. Sh2 Ld5 24. Tb1 Df7 25. Dd1 f5 skulle svart onekligen ha ett starkt löparpar och goda möjligheter att förstärka sin ställning med Ta8–d8 och Sa6–b8–c6. De vita bönderna på b3 och d4 skulle vara känsliga anfallsobjekt. Vit tvekar och antar inte offret omedelbart.

22. Lf4 Tae8 23. Tfe1 Df7 24. Lg3 Sb8 25. Sh2 La6

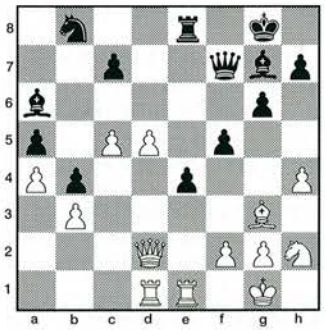
Båda spelarna har nu förberett sig inför den situation som uppstår om offret antas.

26. Lxe4 dxe4 27. d5

Denna framryckning måste ske genast. Annars spelar svart Df7–d5, Sb8–c6 och f6–f5, varpå vits d-bonde faller.

27. – f5

Vad ska vit nu göra? Det hotar Lg7–c3 (med återtagande av kvaliteten) och La6–d3 (med avskuren d-linje). Sjödahl kommer på en mycket intressant idé.

28. Sf3!?

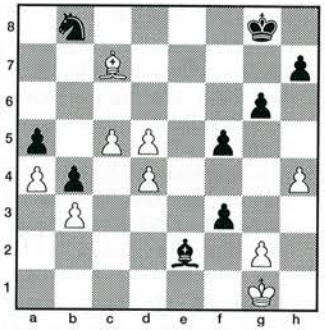
I stället för att bli av med kvaliteten ger vit en springare men får då också svarts c-bonde. De förenade fribönderna på c- och d-linjerna utgör naturligtvis en mäktig kraft.

28. – exf3 29. Txe8† Dxe8 30. Lxc7 Lc3 31. De3 Dxe3 32. fxe3 Le2 33. Td4

En annan och troligen bättre möjlighet var 33. Lxb8 Lxd1 34. c6 f4 (denna bonde står annars i vägen för svarts vitfältslöpare, när denna ska hindra vit från att skaffa en ny dam) 35. Lxf4 Le1 36. c7 f2† 37. Kf1 Lg4 38. Lg3 (nödvändigt då svart annars spelar Lg4–c8–a6†) Kf7 39. e4 Lc8 40. Lxf2 Lxf2 41. Kxf2 Kf6 och spelet torde väga tämligen lika.

Däremot skulle 33. Tb1 ha ställt tornet off side. Det hade kunnat följa 33. – Sa6 34. Lb6 Ld3, varpå varken 35. Tc1 Ld2 eller 35. Td1 Lc2 är bra för vit.

33. – Lxd4 34. exd4

34. – Sa6?

Båda har spelat skickligt och idérikt, men nu börjar tidsnöden göra sig gällande. Det rätta var 34. – Lc4!, som kunde ha följts av t ex 35. c6 Lxd5 36. Lxb8 Lxc6 37. Lc7 Lxa4! 38. Lxa5 Lxb3 39. gxf3 Ld5 40. Lxb4 Lxf3 med en liten fördel för svart.

35. Lxa5?

Här hade vit chansen: 35. d6 Sxc7 36. d7! Se6 37. c6 Kf7 38. c7 och vit vinner. Efter textdraget har svart fördel.

35. – Kf7 36. Ld8 Ke8 37. Lg5 fxg2 38. Kxg2 Ld1 39. Kf2 Lxb3 40. d6 Lxa4 41. uppgivet.

(Kommentarer: Bo Aurell)

DAMGAMBIT (D 36)

Tomas Denecke Solna SS — **Christian Unmark** Lunds ASK

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sc3 Le7 4. Sf3 Sf6 5. Lg5 0–0 6. cxd5 exd5 7. e3 Sbd7 8. Ld3 c6 9. Dc2 Te8 10. 0–0 Sf8 11. Tab1

I min databas med cirka 100 000 partier fann jag 56 med den just uppkomna ställningen. Vit planerar det s k minoritetsangreppet, och svart försöker störa honom.

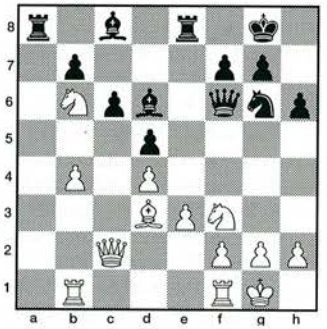
11. – a5

Detta drag verkar naturligt och är vanligt. Andra möjligheter är 11. – Se4/Ld6/Sg6. Även 11. – Le6/Lg4/g6 förekommer.

12. a3 Sg6 13. b4

Konsekvent och vanligt. Det förekommer dock att vit först slår på f6 för att dels hindra Se4, dels avlänka den svarta svartfältslöparen från damflygeln. Efter textdraget brukar svart omedelbart byta på b4, så dock inte här.

13. – Ld6 14. Sa4 axb4 15. axb4 h6 16. Lxf6 Dxf6 17. Sb6

17. – Lg4!?

Ett intressant kvalitetsoffer. Efter 18. Sxa8 Lxf3 kan följa:

a) 19. Sb6 Dh4 20. h3 (20. g3? Dh3 med matt i följande drag) Dg5 21. g4 (21. g3 Lxg3 osv) Dh4 och svart vinner;

b) 19. gxf3 Dg5† 20. Kh1 Dh5 21. f4 Df3† 22. Kg1 Sh4 och vit blir matt;

c) 19. Lxg6 Lxh2† 20. Kxh2 Dh4† 21. Kg1 Dg4 och vit blir matt;

d) 19. Tfc1 Dg5 20. g3 Txa8 med fördel för svart.

18. Sd2 Ta3 19. Tfe1 Dh4

Svart har varenda figur effektivt posterad, och hans angrepp är ytterst farligt.

20. Sf1 Dh5 21. b5 Te6!?

Detta sätt att försvara bonden på c6 är naturligtvis betydligt aktivare än 21. – Se7. Frågan är bara om inte löparen på g4 kan komma i kläm. Har den några flyktfält om den blir angripen?

22. bxc6 bxc6 23. Le2

Ett försök att erövra löparen på g4 skulle säkert innebära risker som inte var lätta att bedöma vid brädet. Efter t ex 23. h3 Lxh3 24. gxh3 Txd3 25. Dxd3 Dxh3 skulle svart hota att spela Sg6–h4 och senare Te6–g6.

23. – Sh4 24. f3?

Efter att tidigare ha försvarat sig väl gör vit ett avgörande misstag. Efter 24. Sg3 hade han stått fullt tillfredsställande.
24. – Lxf3! 25. Lxf3 Sxf3† 26. gxf3 Tg6† 27. Kf2 Dh4† 28. Ke2 Tg2† 29. Kd1 Txc2 30. uppgivet.

(Kommentarer: Bo Aurell)

■ RESULTAT

Elitserien: SS Luleå – SK Rockaden 1½–6½, Wasa SK – Solna SS 5½–2½, Malmö SS – SS Manhem 2–6, Schack 08 – Lunds ASK 5–3, Eksjö SK – SK Passanten 2½–5½.

Ställningen: SK Rockaden 10 (31), SS Manhem 10 (29½), SK Passanten 5 (21), Schack 08 5 (20½), SS Luleå 5 (18), Malmö SS och Wasa SK 4 (17½), Eksjö SK 4 (16½), Solna SS 2 (13), Lunds ASK 1 (15½).

Div I norra: SK Rockaden, Umeå – SK Rockaden, Sundsvall 6–2, Horndals SK –Södra SASS 0–8, Upsala ASS – Hässelby SK 7–1, Vällingby SS – SK Rockaden II, Stockholm 4–4, Farsta SK – Sollentuna SK 4–4.

Ställningen: Södra SASS 10 (29½), Vällingby SS 9 (27), Sollentuna SK 9 (26½), SK Rockaden II 7 (24), Upsala ASS 6 (25½), SK Rockaden, Umeå 4 (17), Farsta SK 3 (17), Hässelby SK 2 (13½), SK Rockaden, Sundsvall 0 (10), Horndals SK 0 (9½).

Div I mellersta: Strängnäs SS – Skara SS 2½–5½, Skövde SS – Schack 08 II 3½–4½, SS Manhem II – Västerås ÖSK 3½–4½, SK Kamraterna – SS Manhem III 6½–1½, SK Kamraterna II – Majornas SS 4–4.

Ställningen: SK Kamraterna 9 (30), Västerås ÖSK 9 (24), Schack 08 II 8 (22½), Skövde SS 6 (21½), SS Manhem II 4 (21), Strängnäs SS och SK Kamraterna II 4 (19), SS Manhem III 3 (16), Skara SS 2 (14), Majornas SS 1 (13).

Div I södra: Rödeby SK – Växjö SK 3½–4½, Halmstads SS – SS Allians 4–4, Åstorps SS – Linköpings ASS 3½–4½, Limhamns SK II – Kirsebergs SK 2½–5½, En Passant – Limhamns SK 1–7.

Ställningen: Limhamns SK 10 (32½), Kirsebergs SK 10 (30), Linköpings ASS 10 (26½), Växjö SK 6 (21), En Passant 6 (20½), Åstorps SS 3 (18½), Halmstads SS 2 (16), Rödeby SK 2 (13½), SS Allians 1 (14), Limhamns SK II 0 (7½).

Div II:1, rond 6: SS Luleå II – Östersunds SS 6½–1½, SK Rockaden II, Umeå – Fagerviks SK 5½–2½, Upsala ASS II – SK Rockaden IV, Stockholm 6–2, Schack 78 – Kristallens SK 4½–3½.

Ställningen: Schack 78 10 (30½), SS Luleå II 9 (28½), Upsala ASS II 8 (28½), SK Rockaden IV 8 (28), Kristallens SK 5 (24), SK Rockaden II 3 (19½), Fagerviks SK 3 (17½), Östersunds SS 2 (15½).

Div II:2: Sandvikens SK – SS Delectus 5–3, Malungs SK – SK Passanten II 3–5, Södertälje SS – SK Rockaden III, Stockholm 4½–3½, Stockholms SS – Haninge SS 5–3.

Ställningen: SK Rockaden III 8 (27), Stockholms SS 7 (24½), Sandvikens SK 5 (21½), Haninge SS 5 (19), SK Passanten II 4 (18½), SS Delectus 4 (17½), Södertälje SS 4 (16½), Malungs SK 3 819½).

Div II:3: KH-Alliansen – Örebro SS 5½–2½, Karlskoga SK – Linköpings ASS II 6½–1½, SK City – Ervalla SS 3½–4½, Eskilstuna SK – Finspångs SK 6½–1½.

Ställningen: Karlskoga SK 10 (30½), KH-Alliansen 10 (30), Örebro SS 7 (23), Linköpings ASS II 4 (18½), Eskilstuna SK 4 (17½), SK City 3 (19), Ervalla SS 2 (12), Finspångs SK 0 (9½).

Div II:4: Tibro SK – SS Manhem IV 2½–5½, Alingsås SS – Uddevalla SS 5½–2½, SK Kamraterna, Trollhättan – Karlstads ASS 5½–2½, Lundby SS – Lidköpings SS 6½–1½.

Ställningen: Lundby SS 8 (26), SS Manhem IV 8 (24½), Alingsås SS 6 (23½), SK Kamraterna 6 (20), Karlstads ASS 4 (21), Uddevalla SS 4 (18½), Lidköpings SS 4 (17), Tibro SK 0 (9½).

Div II:5: Kristianstads SK II – Lessebo /Kosta Alliansen 4–4, Västerviks ASK – Kristianstads SK 3–5, Nybro SS – Jönköpings SS 4–4, Hultsfreds SK – Olofströms SK 6–2.

Ställningen: Kristianstads SK 10 (31½), Västerviks ASK 8 (27), Hultsfreds SK 6 (22), Nybro SS 5 (17), Jönköpings SS 3 (17½), Kristianstads SK II 3 (15), Lessebo/Kosta Alliansen 3 (14½), Olofströms SK 2 (15½).

Div II:6: Helsingborgs SS – Malmö AS 4½–3½, Åhus SK – Kirsebergs SK II 4–4, Lunds ASK II – Limhamns SK III 2½–5½, HG-Schack – Eslövs SK 5½–2½.

Ställningen: Helsingborgs SS 10 (28½), Malmö AS 6 (23½), HG-Schack 6 (21), Kirsebergs SK II 5 (17½), Lunds ASK II 4 (20), Limhamns SK III 4 (15), Åhus SK 3 (18), Eslövs SK 2 (16½).

Förbundsaktuellt

CENTRALSTYRELSEN

❑ Budgeten spikades vid Cs-möte i Göteborg den 21–22 januari.

❑ Någon Schack-Gideon för 1994 kommer inte att utdelas. Ingen lämplig kandidat fanns.

❑ En ansökan från Peter Bergström om kortare avstängningstid avslogs.

❑ Christer Wänéus, Ingemar Eriksson och Rune Emanulsson ska representera Cs och ingå i en styrgrupp inför SM i Lidköping 1996. Viljo Koski utsågs till general vid samma SM.

❑ Distriktsledarkursen den 1–2 april förläggs till Gävle. Den kommer till stor del att arbeta med organisationsfrågor. En representant från varje distrikt får sina kostnader betalda av Cs.

❑ Cs beslöt att även seniorerna ska registreras med namn och övriga uppgifter. AU (arbetsutskottet) ska tillsammans med kansliet fastställa vilka uppgifter som ska finnas med.

❑ Frågan om spelarlicenser avslogs.

❑ Från och med SM i Borlänge ska SM-vinnaren beredas plats i OS-laget.

❑ En ansökan från Härnösands kommun om ett schackgymnasium med riksintag tillstyrktes.

❑ Organisationskommittén har haft flera sammanträden. En organisationsplan börjar ta form och kan sannolikt läggas fram vid kongressen i år.

ALLSVENSKA KOMMITTÉN

❑ AK har beslutat att om ett andralag vinner en division I-grupp så får klubben 10 000 kronor till ungdomsarbetet. Detta som plåster på såren för att laget inte får gå upp i Elitserien.

❑ Ett seminarium som ska behandla frågor om allsvenskan kommer att hållas i samband med Elitserieslutspelet i Norrköping. Plats blir Schack 08:s klubblokal och datum lördagen den 11 mars. Alla intresserade är välkomna. Inbjudan sänds ut till tillsammans med nästa bulletin.

UNGDOMSKOMMITTÉN

❑ Medlemsregistreringen, som i år ska vara kansliet till handa senast den 1 mars (Cs-beslut) **ska följas av kompletta uppgifter för juniorer!** Där ska förutom namn också finnas födelseår/mån/dag samt adress och telefonnummer.

Uppgifterna ska lämnas av **distrikten** som samlar in från klubbarna och sammanställer. Distrikt och klubbar haft god tid på sig för att upprätta det register man eventuellt har saknat så nu gäller:

Bara juniorsiffror som följs av medlemsförteckning gäller!

Detta stod att läsa i TfS nr 10/94 och har också meddelats via andra utskick. Trots detta har ännu **inget** distrikt mer än Östergötland skickat med register över sina juniorer.

Något distrikt har till och med menat att man inte behöver skicka in de här uppgifterna trots att vi tydligt har informerat om att det är att absolut krav från Ungdomsstyrelsen att juniorsiffror måste styrkas med namnuppgifter för att vara giltiga.

❑ Dags att tänka på kval inför Talangjaktens final, som spelas i Falkenberg den 1 april.

❑ Det är också hög tid att arrangera Skollag-DM och anmäla segrarna till regionfinalerna.

❑ Apropå regionfinaler så måste **alla** distrikt ställa upp och ta arrangemanget i sin region – annars får somliga dra alltför tunga lass och tröttnar medan andra hela tiden åker snålskjuts.

REDO

Ett domarseminarium hålls i Norrköping – Schack 08:s klubblokal – söndagen den 12 mars i samband med Elitserieslutspel och AK:s seminarium. Inbjudan kommer att skickas ut till klubbarna.

KANSLIET

Jag har flyttat från staden och bor nu i Östra Ryd. Min adress är Svedjevägen 23, 614 96 Östra Ryd och min hemtelefon 011-724 67.

Ingemar Eriksson

Rättelse

Ett par spelarnamn blev omkastade i OS-reportaget i nr 1 (sid 8). Veselin Topalov hade, som framgick av annan text, vit i partiet mot Garri Kasparov.

En glad Riltonvinnare, GM Michail Krasenkov, håller tal vid prisutdelningen. I bakgrunden domaren Gunnar Wahlberg. Foto: Hans Svedbark.

Ornstein, Brynell och Degerman svenska glädjeämnen men...

MYCKET RYSKT I RILTON

■ Fyra ryska spelare deltog i årets upplaga av Rilton Cup i Stockholm – och alla gick in bland de fem främsta! Axel Ornstein, Stellan Brynell och Lars Degerman svarade för de bästa svenska placeringarna.

176 deltagare, däribland sex stormästare och nio IM, deltog i årets turnering, som var något svagare besatt än tidigare år. En av orsakerna var förstås kraftsamlingen i Hallsberg, en annan att det stora dragplåstret, exvärldsmästaren Vasilij Smyslov, uteblev. Fortfarande då tävlingen gick in i sitt slutskede hade arrangörerna inte fått något besked om orsaken.

Mälarsalen i Münchenbryggeriet är en utomordentlig spellokal med möjligheter till förtäring, analys, blixt etc i nära anslutning. Arrangemanget löper smidigt och friktionsfritt. Det enda – bortsett från oanständiga 18 kronor för en slät kopp kaffe – som kan kritiseras är lottningssystemet, rekommenderat av FIDE och inköpt för dyra pengar. Färgväxlingen spelar för stor roll och sista ronden hanteras på ett otillfredsställande sätt. Nu överväger man att kasta programmet på soptippen, en åtgärd som säkert skulle applåderas.

Topprankade Michail Krasenkov har i likhet med många andra spelare från det gamla Sovjet flyttat utomlands. Nu bor han i Polen. I somras deltog han i stormästarturneringen i Malmö, med måttlig framgång. Han visade emellertid prov på stor kreativitet och den här gången stämde allt för honom:

Sex raka segrar och sedan tre avslutande remier. Axel Ornstein, som gjorde ett säkrare intryck än på länge, avböjde i näst sista ronden ett remianbud och försökte spela på vinst men Krasenkov var aldrig i allvarlig fara.

Här är ett av hans intressantaste partier, hämtat från fjärde ronden:

MODERNA FÖRSVARET (A 42)

Thomas Engqvist SK Rockaden — **Michail Krasenkov** Ryssland

1. d4 g6 2. c4 Lg7 3. e4 d6 4. Sc3 Sc6 5. d5 Sd4 6. Le3 c5 7. Sge2 e5!?

En ovanlig fortsättning. Den för till en osymmetrisk ställning, i vilken svart kan spela på vinst.

8. dxe6 Sxe6 9. Dd2 Sf6 10. h3

En annan möjlighet var 10. f3 med planen Se2–c1, Lf1–d3 och kort rockad.

10. – 0–0?!

Krasenkov ansåg efteråt att detta var en smula tveksamt och föreslog i stället 10. – a6!.

11. g3

Denna passiva fortsättning tillåter svart att gripa initiativet med ett bondeoffer i Volgagambitstil.

11. – b5!?

Här har tidigare spelats 11. – Sd7 12. f4 Db6 13. Lg2 Db4 14. b3 b5 15. cxb5 a6 16. b6 Sxb6?! 17. a3 Da5 (Aleksandrija – Rudolph, Malaysia 1990).

12. cxb5 a6 13. Lg2!

Hotar pjäsvinst.

13. – Lb7 14. bxa6?!

Här angav Krasenkov 14. 0–0! med idén 15. a4. Om 14. – axb5?? 15. e5 med avgörande fördel för vit.

Vällingbyviktorian

108 spelare ställde upp i Vällingbyviktorian, vilken som vanligt var mycket starkt besatt. Patrik Lyrberg fick in en fullträff och blev ensam om förstapriset före sensationsmannen Adam Birgivi, som placerade sig som ensam tvåa före en lång rad etablerade namn.

Resultat: 1) Patrik Lyrberg, SK Rockaden 9½/11, 2) Adam Birgivi, SS Manhem 9, 3) Jonas Barkhagen, SK Rockaden 8½, 4) Lars Karlsson, SK Rockaden 8, 5) Robert Bator, SK Rockaden 8, 6) Jevgenij Agrest, Sollentuna SK 8, 7) Björn Ahlander, Malmö SS 8, 8) Kjell Wiiala, Järfälla SK 8, 9) Jevgenij Gleizerov, Ryssland 8, 10) Tom Wedberg, Wasa SK 7½, 11) Axel Ornstein, Södra SASS 7½, 12) Tiger Hillarp Persson, Lunds ASK 7½, 13) Peter Tapai, Stockholms SS och Mikael Källgren, Hässelby SK 7½.

14. – Txa6 15. 0–0 Da8

En damplacering i Rétis anda!

16. Dc2 Te8

På 16. – d5 kan följa 17. exd5 Sxd5 18. Sxd5 Lxd5 19. Lxd5 Dxd5 20. Sc3 Df3 21. Dd1 osv.

17. Tfd1

En intressant idé var 17. g4 Sc7 18. Sg3 och vit underviker försvagningen f2–f3....

17. – Sc7!

... som svart spelar på att framtvinga. Därefter vill Krasenkov öppna spelet med d6–d5 och angripa vits svaga kungsställning.

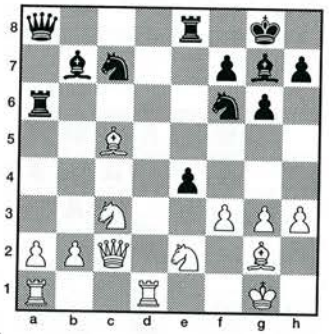
18. f3

Här hade Engqvist ursprungligen planerat 18. Lf4 men det håller inte på grund av trycket mot e4.

18. – d5 19. Lxc5

Inte 19. Lf4? dxe4 med starkt angrepp.

19. – dxe4

20. f4!

Ett drag om vilket meningarna gick starkt i sär. Utropstecknet är Engqvists eget – i *Expressen* satte Pia Cramling ett frågetecken och föreslog 20. fxe4 som alternativ. På detta hade kunnat följa 20. – Sxe4 21. Sxe4 Lxe4 22. Lxe4 Txe4 23. Sf4 Se6! och svart står bättre på grund av vits svaga kungsställning. Krasenkov angav vidare 24. Sd5 Sxc5 25. Dxc5 Te2 med vinstspel för svart.

20. – e3

Också omtvistat: ? enligt Krasenkov, ! enligt Cramling. Fribonden binder vits pjäser men Krasenkov ville i stället ha 20. – Scd5!. Frågan är om detta håller efter 21. Sxd5 Sxd5 22. Lxe4? Txe4? (22. – Sb4! [Krasenkov]) 23. Dxe4 Sc3 (23. – Te6 24. Dd3) 24. Dd3! (24. Td8† Dxd8 25. Dxb7 Sxe2† eller 24. Dxb7 Sxe2† 25. Kf2 Dxb7 26. Td8† Lf8 27. Lxf8 Db6† -+) Sxd1 25. Txd1.

21. Lxb7 Dxb7

Diagonalen a8–h1 är en maktfaktor!

22. Ld4! Ta5

Med hotet 23. – Th5.

23. Le5 Se6 24. Tf1?!

Klart bättre var 24. a3!? med idén 24. – Txe5 (efter 25. b4 måste svart överge femte raden) 25. fxe5 Sg5 26. Sd4!. Det finns också andra möjligheter:

a) 26. Sd4 Sxh3† 27. Kh2 Sf2 28. exf6 Te5! med starkt angrepp;

b) 26. Sf4 Sf3† 27. Kf1 Txe5 och ställningen är oklar;

c) exf6 Sf3† 27. Kf1 Sh2† med remischackar.

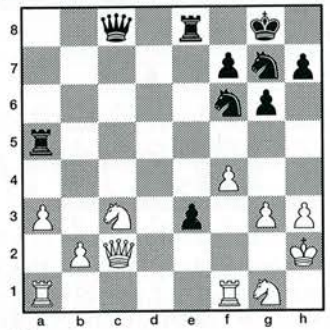
24. – Dc8 25. Kh2?

Eftersom fribonden på e3 skär av vits armé kommer damen inte till kungens försvar i tid. Engqvist föreslog i stället 25. b4, som ger en oklar ställning efter 25. – Tb5! (med dubbelhotet 26. – Txb4/Sf8).

25. – Sd5! 26. Lxg7 Sxg7 27. a3 Sf6!

"Den som angriper ska undvika pjäsbyten" (Gufeld).

28. Sg1

28. – e2!

Skär åter av vits dam. Ett liknande öde drabbade Napoleon vid Waterloo, där de franska förstärkningarna inte hann fram i tid. Förmodligen kan man bli bättre i schack genom att studera militärstrategi!

29. Tfe1

Eller 29. Sgxe2 Th5 30. Sg1 Sg4† -+.

29. – Th5 30. Txe2 Sg4† 31. Kg2

På 31. Kh1 hade svart planerat 31. – Dc6† 32. Tg2 Sf5!! (-+) och om nu 33. Dd3 (33. Se4 Dxe4 34. Dxe4 Txe4 -+) för att parera hotet 33. – Sxg3† matt så 33. – Sf2† -+. "Alla pjäser ska dela i angreppet" (Capablanca).

31. – Se3† 32. Txe3 Txe3 (-+) 33. Tc1 (?)

Ett bättre försvar var 33. Df2 (Cramling). Det kan följas av 33. – Sf5 34. Sf3 Td3! med hotet 35. – Se3† jämte 36. – Dxh3.

33. – Sf5 34. Kf2 Txg3! 35. Se4

Något bättre var 35. Sd5 Dxc2† 36. Txc2 Kg7 37. Tc3 Txc3 38. Sxc3 Sd6! med hotet 39. – Sc4 (-+).

35. – Tg2†!

Vinner damen.

36. Kxg2 Se3† 37. Kf3 Sxc2 38. Sf6† Kf8 39. Sxh5 Sd4† 40. uppgivet.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

I rond 5 slog Krasenkov en annan förhandsfavorit, andrarankade Pia Cramling, som därefter föll tillbaka. I ronden dessförinnan spelade hon sitt förmodligen bästa parti, en publikfriande duell mot Mats Sjöberg:

DAMINDISKT FÖRSVAR (E 12)

Pia Cramling	**Mats Sjöberg**
SK Passanten	SK Rockaden

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. a3 La6 5. Dc2 Lb7 6. Sc3 c5 7. e4 cxd4 8. Sxd4 d6

Med övergång från Damindiskt till en treraders siciliansk uppställning. Numera är 8. – Sc6 eller 8. – Lc5, som Bengt Lindberg spelade mot mig i åttonde ronden, populärare.

9. Le2 Le7 10. Le3 a6 11. 0–0 Sbd7 12. f4!?

Sunt och positionellt är 12. f3, som ger vit en liten fördel. Textdraget är vassare men ger samtidigt svart större chanser till motspel eftersom e4-bonden måste hållas under uppsikt.

12. – Dc8!?

För att kunna besvara 13. f5 med 13. – Se5. Om vit försöker utnyttja att svart inte har rockerat med 13. f5 Se5 14. Da4† spelar svart lugnt 14. – Sc6, som Sjöberg fann i efteranalysen. Svart står nog redan lite bättre, eftersom han fått ett fint springarfält på e5 och 15. Sf3 Sd7 inte ger vit utrymme för några taktiska tricks.

13. b4 0–0 14. g4! Ta7?

Svart vill sätta press längs c-linjen men nu hamnar hans pjäser konstigt och han får inget samspel mellan dem. Den här ställningen har jag haft uppe en gång tidigare och då spelade min motståndare, greken Nikolaos Kalesis, 14. – g6. Det ser förnuftigare ut, även om jag föredrar vits ställning efter 15. g5 Se8 16. Dd2.

Svart kan försöka öppna spelet med 14. – d5 men efter 15. cxd5 exd5 16. e5 Se4 17. Tac1!? ser vit ut att stå bättre. Svart kan inte utnyttja att vit har försvagat kungsflygeln med g2–g4. 13. b4 var ett viktigt drag, annars skulle svart ha kunnat aktivera sig med Sd7–c5.

15. g5 Se8 16. Tac1!

Garderar indirekt c4 och öppnar vägen för ett pjäsoffer på e6.

16. – La8 17. Lg4 Tc7

Här hade 17. – Sc7 besvarats starkt med 18. Da4! och svarts pjäser står mycket trångt. Bonden gick knappast att slå: 17. – Dxc4? 18. Dd2 Dc8 19. Sd5 Dd8 20. Tc8! och svart får inte tillräcklig kompensation för damen.

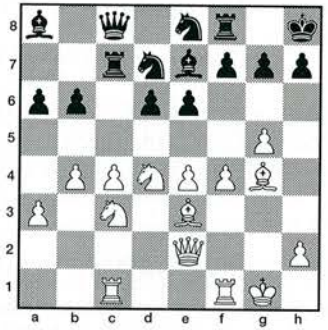
18. De2?!

Vit borde genast ha spelat 18. Sxe6! fxe6 19. Lxe6† Kh8 20. Dg2 följt av 21. Dh3 med spel som påminner om partiet. Skillnaden är att med damen på h3 håller vit dessutom d7-springaren under uppsikt samtidigt som kungsangrepp förbereds.

Svart kan inte offra tillbaka med 20. – Txc4? 21. Lxc4 Dxc4 eftersom vit vinner pjäs med 22. Sd5 Db3 25. Tc3. Det går inte heller att utnyttja att Lg4 är ogarderad med 18. – Sef6, ty efter 19. gxf6 Sxf6 20. Sxc7 Sxg4 21. Ld4 har svart ingen kompensation för kvaliteten.

18. – Kh8

Ett väntedrag. Svart hoppades kanske att vit skulle avstå från pjäsoffret med kungen på h8. 18. – Txc4 gick knappast; vit spelar 19. Sxe6 och efter t ex 19. – Txc3 20. Sxf8 Lxf8 21. Lxd7 har vit vunnit material.

19. Sxe6! fxe6 20. Lxe6

Pjäsoffret är positionellt mycket starkt. Svarts pjäser står klumpigt och kan inte mota bort löparen i första taget. Över huvud taget saknar svart motspel. Med löparen på e6 är c4 inte längre svagt och vits plan är ett kungsangrepp med De2–h5, Le3–d4 och Tf1–f3. Det hade varit betydligt sämre att offra löparen med 19. Lxe6 då svart spelar 19. – fxe6 20. Sxe6 Txc4.

20. – b5!? 21. Sd5!

Undviker allt motspel. Svart hoppades nog på 21. cxb5 Txc3 22. Lxd7 Dxd7 23. Txc3 axb5 varefter han står bättre. Inte heller 21. Dg4 var riktigt bra: 21. – bxc4! med idén 22. Lb6 Sxb6! 22. Lxc8 Txc8!? och svart har tre pjäser för damen. Även om pjäserna står trångt kan svart snabbt få fart på dem, t ex 23. Sa4 Ld8 24. De6 Tc6 och vit får se upp för löparparet längs diagonalerna mot kungen.

21. – Lxd5 22. cxd5 Dd8 23. Dh5

En damvinst hägrade efter 23. Dg4 men svart klarar sig precis med 23. – Txc1 24. Txc1 Sb6 25. Tc6 Sc4 26. Tc8 Sxe3!.

23. – Txc1 24. Txc1 Sc7

Nu däremot gick inte 24. – Sb6 då damen fångas efter 25. Tc6 Sc4 26. Tc8.

25. Lf7!

Enda draget som vinner. 25. Lf5? Txf5! 26. exf5 Sxd5 dög inte och på 25. Ld4? Txf4! 26. g6 finns 26. – Th4.

25. – Se8

Det fanns inget bra försvar mot hotet 26. Lg6. Efter 25. – Txf7 26. Dxf7 förblir svart passiv medan vit spelar Le3–d4 och Tc1–c3–h3!? med hot mot kungen. Nu vinner vit tillbaka pjäsen och står på vinst.

26. Lg6 Sef6 27. gxf6 Sxf6 28. Dh3 Kg8 29. Lf5 Db8 30. Ld4 h6 31. Tc3 Ld8

Svart vill bli av med vits löparpar.

32. Tc8 Db7 33. Le6† Kh7!

Här förlorade 33. – Kh8? 34. Lxf6 gxf6 35. Dxh6† snabbt. Efter textdraget är det taktiska 34. Txd8? lockande men svart klarar sig efter 34. – Txd8 35. Df5† Kh8 36. Lxf6 gxf6 37. Dxf6 Dg7†!.

34. Tc6 Se8?! 35. Dg4 Lf6 36. Lf5† Kh8 37. Le3

Starkare var 37. Lb6.

37. – Df7 38. Le6 De7 39. Dg6 Lb2 40. Lf5 Sf6

och svart överskred betänketiden.

Vit vinner lättast med 41. Lb6 som hotar 42. Tc7.

(Kommentarer: Pia Cramling)

På det tredje toppbordet i rond 4 satt en annan av de ryska stormästarna, Jevgenij Gleizerov. Björn Ahlander offrade pjäs för tre bönder men blev till sist nedkämpad i slutspelet:

HOLLÄNDSKT FÖRSVAR (A 85)

Björn Ahlander	**Jevgenij Gleizerov**
Malmö SS	Ryssland

1. d4 e6 2. c4 f5 3. Sf3

Vanligare är 3. g3.

3. – Sf6 4. Sc3 Lb4

Den nu uppkomna ställningen är en hybrid mellan Holländskt och Nimzoindiskt. Svarts bonde på f5 stärker kontrollen av e4 men erbjuder samtidigt vit nya strategiska motiv, t ex öppning av centrum med e2–e4 eller flygelangrepp med g2–g4.

5. Ld2

För att undvika en dubbelbonde.

5. – 0–0 6. g3

Här har tidigare spelats 6. e3 d6 7. Dc2 Sc6 8. 0–0–0? a5 9. a3 Lxc3 10. Lxc3 Se4 11. Ld3 Sb4! med svart angrepp (Navarovszky – Dely, ungerska mästerskapet 1965).

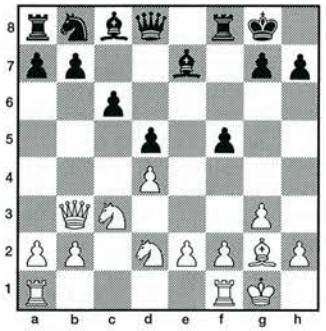
6. – d5 7. Db3 Le7 8. Lg2 c6

Spelet har övergått i stonewall.

9. 0–0 Se4 10. cxd5

Tillåter avbyte av löparen, vilket ger svart bekvämt spel.

10. – Sxd2 11. Sxd2 exd5

12. Sxd5!?

Ett intressant pjäsoffer som ger tre bönder.

12. – cxd5 13. Lxd5† Kh8 14. Lxb7 Lxb7 15. Dxb7 Sd7 16. e3 Sf6 17. Sc4 Dc8 18. Dxc8 Tfxc8 19. Tfc1 Tc7 20. Se5

En annan möjlighet var 20. b3 Tac8 21. Kf1 med planen Kf1–e2, f2–f3 och Ke2–d3. Med den fina springaren på c4 kan vit knappast förlora.

20. – Tac8 21. Sd3 Kg8 22. Txc7 Txc7 23. Tc1 Txc1† 24. Sxc1 Kf7 25. Sd3 Ld6 26. f3 Ke6 27. Kf2 g5 28. Ke2 Kd5

Med kungen centraliserad står svart aningen bättre.

29. b3 h5 30. Sf2 g4!

För att erövra fältet e4.

31. Sd1 Lb4 32. Sf2 Ld6 33. Sd1 gxf3† 34. Kxf3 Se4 35. Sb2 Sc3 36. a4 Se4 37. Ke2 Sf6 38. Sd1 Sg4 39. Sc3† Ke6 40. h3 Sf6 41. Kf3 Sh7 42. Sb5 Sg5† 43. Kg2 Lb8 44. Sc3 a5 45. Sa2 Ld6 46. Sc3 Lc7 47. Sa2 Ld6 48. Sc3 Kf6!

Försätter vit i dragtvång. Dåligt var däremot 48. – Se4? 49. Sxe4 fxe4 50. Kf2 och vit har fått upp en ogenomtränglig blockadställning.

49. Sd5† Kf7 50. Sb6?!

Vit borde inte frivilligt ge upp kontrollen av e4. Detta fält är är lika viktigt som e5 i motsvarande varianter i Franskt. Efter 50. Sc3 Ke6 hamnar han emellertid i dragtvång och förlorar.

50. – Se4 51. Sc4 Lc7 52. d5

Tveeggat eftersom svart nu får rutan e5 för kungen och bönderna på d5 och e3 blir ännu svagare.

52. – Kf6

Dragtvånget består. Fel vore däremot 52. – Sxg3?? 53. d6 och vit vinner.

53. Kf3 Sg5† 54. Kg2 Sf7

Nu kan svart satsa på springarbyte.

55. g4

På 55. Kf2 följer 55. – Sd6 56. Sd2 Se4† 57. Sxe4 fxe4 och på 55. Kf3 Se5† 56. Kg2 Sxc4 57. bxc4 Ke5 58. Kf3 Lb6 -+. Med bonden kvar på d4 hade ställningen fortfarande varit remi.

55. – hxg4 56. hxg4 fxg4 (-+) **57. e4 Kg5 58. b4 axb4 59. a5 Se5! 60. d6 Sxc4 61. dxc7 Sd6 62. a6 Sc8 63. e5 Kf5**

Eller 63. – b3 64. e6 Kf6 -+.

64. uppgivet.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Svenskarna då? Liksom Ornstein genomförde Thomas Ernst turneringen utan nederlag men i likhet med Pia Cramling avslutade han med tre remier. I femte ronden vann han det här partiet:

ALJECHINS FÖRSVAR (B 04)

Thomas Ernst	**Mats Andersson**
SK Passanten	Lunds ASK

1. e4 Sf6

En överraskning. Jag hade enbart förberett mig på Svesjnikovvarianten som Mats spelade mot mig i en entimmesturnering i Stockholm 1992.

2. e5 Sd5 3. d4 d6 4. Sf3 c6

Detta drag har nyligen börjat spelas igen av Anthony Miles. Även Ludvig Sandström har tagit upp det på sin repertoar.

5. c4 Sc7 6. Sc3 dxe5 7. Sxe5 Sd7 8. Sf3 g6 9. Le3 Lg7 10. Le2

Jag avstod från 10. Dd2 eftersom jag trodde att svart snabbt skulle komma till angrepp på damflygeln om vit rockerar långt, t ex 10. Dd2 0–0 11. 0–0–0 b5!? (eller 11. – a6, med idén b7–b5, 12. h4 Sf6 13. h5 Sxh5 14. Lh6 Se8) 12. cxb5 cxb5 13. Sxb5 Sd5 osv.

10. – 0–0 11. 0–0 e5!?

Här har tidigare spelats 11. – Sf6 12. h3. Jag var själv vittne till partiet Nunn – Ghinda, Hamburg 1984 (Inf 38/141), vilket vanns av Nunn i lysande stil.

12. d5 cxd5 13. cxd5 Sb6!

Liknande ställningar uppstår ofta i g3-varianten i Grünfeld, men då brukar svart ha en av springarna på d6.

14. d6

Inte 14. Db3 som tillåter omedelbar utjämning efter 14. – e4! (14. – Sbxd5? 15. Tfd1 Le6 16. Lc4 +-) 15. Sxe4 (15. Sg5 Lxc3 16. bxc3 Dxd5 17. c4 De5 18. f4 De7) Dxd5 med lika spel.

14. – Se6 15. Se4?

Korrekt var 15. a4! (15. Dd2 Sd4 =), som i själva verket är enda sättet för vit att komma i fördel: 15. – Ld7 (15. – a5? 16. Sb5) 16. a5 Sc8 17. Dd2 Lc6 (17. – Te8 18. a6 bxa6 19. Txa6) 18. Tfd1 Df6 19. Sd5 osv. Den intresserade kan gärna jämföra med partiet Botvinnik – Judovitj, Sovjetmästerskapet 1933 (Kotov: *Vägen till mästerskap i schack*, sid 164).

15. – Ld7

Svart står redan bättre.

16. Tc1 Lc6 17. Sc5 Df6!

Efter 17. – Sf4 18. Lxf4 exf4 utjämnar vit chanserna med 19. Sd4! Dxd6 (19. – Ld5 20. Sb5) 20. Sxc6 Dxc6 21. Lf3 Db5 22. b3 Tad8 23. Dc2.

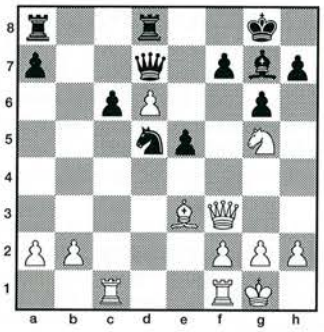
18. Sxe6 Dxe6 19. Sg5 Dd7?

En passiv fortsättning, som skulle ha varit bra om svart hade spelat rätt i drag 23. Fördelen med textdraget är att det tillåter en fullständig blockad av vits farliga fribonde.

Bättre var emellertid 19. – Dxa2! 20. Lf3 (20. Lxb6? axb6 21. Lc4 Dxb2 22. Dg4 och löparparet garanterar svart fördel) Lxf3 (20. – Sd5 21. Lc5) 21. Dxf3 med svårbedömd ställning. Vits fribonde på d-linjen är en maktfaktor.

En tänkbar fortsättning är 21. – h6 (vad annars?) 22. Se4 f5 23. Sc5 e4 24. Dg3 g5 (24. – Kh7) 25. f4 etc.

20. Lf3 Tfd8 21. Lxc6 bxc6 22. Df3 Sd5

23. Tfd1!

Nu hänger ett offer på c6 i luften. På 23. Se4 hade 23. – Tab8 haft annan verkan än i partiet.

23. – Tab8? (+-)

Det rätta var 23. – h6! med följande möjligheter:

a) 24. Txc6? Sxe3 25. Tc7 Dxc7 -+;

b) 24. Txd5!? (jag räknade länge på detta offer under partiet men trodde inte det skulle hålla) cxd5 25. Tc7 Df5 26. Dxf5 gxf5 27. Sxf7 och nu:

b1) 27. – Tf8? 28. Sxh6† Lxh6 (28. – Kh7!?) 29. Lxh6 Tf7 30. Tc5 (30. d7? Td8);

b2) 27. – f4! som vederlägger vits allför ambitiösa spel efter 28. Sxd8 fxe3 29. Se6 e2 30. Tc1 d4 31. Sc5 Td8 32. d7 (32. Te1 d3 33. Sxd3 Txd6 34. Sb4 Td1 35. Sc2 Td2 -+) Txd7! 33. Sxd7 d3 och fribönderna går i dam;

c) 24. Se4 Tab8 (med dubbelhotet Txb2/f5 [24. – f5? 25. Sc5]) och nu:

c1) 25. Txc6? Dxc6 26. Txd5 Txb2 27. Td1 Tc2 -+ (27. – Kf8? 28. Lxh6 Lxh6 29. Df6 +-);

c2) 25. Lxh6! f5 (25. – Lxh6? 26. Txd5 De6 27. Txc6 Txb2 28. g3) 26. Sc5 Dxd6 27. Lxg7 Kxg7 =.

Sämre var däremot 23. – Lh6 24. Se4 Lxe3 Txd5 med avgörande fördel för vit.

24. Txc6!

Bryter igenom den svarta försvarsbastionen.

24. – Dxc6 25. Dxf7† Kh8 26. De6!

Ett viktigt mellandrag som hotar kvävmatt och därigenom stör samarbetet mellan svarts torn i uppgiften att blockera vits fribönder. Betydligt sämre var 26. Dxd5? Dxd5 27. Txd5 Txb2 28. h3 Kg8 osv.

26. – Tb7

Om 26. – Tf8 27. Txd5 (27. Dxd5 Dxd5 28. Txd5 Txb2 29. h3 Lf6 30. d7 +-) Txb2 28. h3 +- och om 26. – Dd7 27. Dxd5.

27. Txd5 Dd7 28. b3 a6 29. h3 h6 30. Dxd7 Tbxd7 31. Se4 Lf8 32. Lc5

Behåller fribonden. Även 32. Lb6 Txd6 33. Sxd6 Txd6 34. Txd6 Lxd6 35. Kf1 och 32. Txe5 Lxd6 33. Sxd6 Txd6 34. Lxh6 var tillräckligt.

32. – Kg7 33. Txe5 uppgivet.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Stellan Brynell verkar trivas i Stockholm och gjorde en bra turnering. Han förlorade mot Gleizerov i rond 5 men var inblandad i flera underhållande partier. Här är ett av dem, från rond 7:

SICILIANSKT PARTI (B 23)

Bengt Lindberg	**Stellan Brynell**
Solna SS	Limhamns SK

1. e4 c5 2. Sc3 Sc6 3. f4 g6 4. Sf3 Lg7 5. Lc4

Vanligare är 5. Lb5, t ex 5. – Sd4 6. Sxd4 cxd4 7. Se2 e6 8. Sg3 Se7 9. 0–0 Db6 10. a4 med lika chanser (Sokolov – Greenfeld, Pamplona 1993–94).

5. – e6 6. e5 d6 7. exd6 Dxd6

Svart har befriat sin ställning och kan lugnt se framtiden an.

8. d3 Sh6!?

Brynell siktar mot kanonrutan f5!

9. 0–0 0–0 10. Se4 De7 11. Le3 b6 12. c3 Lb7 13. De2 Dc7 14. Tad1 Sf5 15. Lc1 Tad8 16. Lb3 Td7 17. Lc2 Tfd8!

En logisk torndubblering för att trycka mot vits svaga bonde på d3.

18. g4!?

Detta leder till mycket skarpt spel.

18. – Sd6 19. Sg3 Te7 20. Df2 f5!?

Svarts enda möjlighet att komma till motspel. Nackdelen är att kungsställningen försvagas.

21. gxf5 exf5

Alternativet var 21. – Sxf5 för att byta av en pjäs.

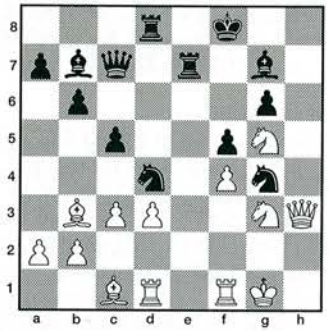
22. h4!

Konsekvent.

22. – Sf7 23. h5 Sh6 24. hxg6 hxg6 25. Lb3† Kf8 26. Sg5 Sg4

En mycket skarp ställning. Svarts motspel baserar sig till stor del på vits svaghet på diagonalen a8–h1, men även vit har goda angreppschanser.

27. Dg2 Sd4 28. Dh3

28. – Dc6!

Springaren på d4 är indirekt garderad på grund av matt. Sämre var 28. – Se2† 29. Sxe2 Txe2 30. Tfe1! och svart är illa ute (30. – Tg2†?? 31. Dxg2 Lxg2 32. Sh7† matt!).

29. S5e4

Nu var däremot 29. – Se2† ett starkt hot.

29. – Sxb3 30. axb3 fxe4 31. Dxg4 exd3 32. Td2

Objektivt sett står svart bättre med merbonde och löparpar, men vit har fortfarande goda angreppschanser. Det hotar närmast f4–f5, vilket förklarar svarts nästa drag.

29. – Kg8 33. Th2

Rutan h1 måste garderas dubbelt, eftersom 33. f5? gxf5 34. Sxf5?? strandar på 34. – Dh1† med snabb matt.

33. – Tde8 34. Ld2!

Förhindrar 34. – Te1. Om t ex 34. f5 Te1! 35. Dxg6 Txf1† 36. Sxf1 Dxg6† 37. fxg6 Te6! med bondevinst för svart.

34. – c4!

Öppnar diagonalen a7–g1 för damen och garderar samtidigt svarts stolta fribonde.

Harry Golombek död

Den brittiske mästaren Harry Golombek, 83, har avlidit. Han var en av schackvärldens legendarer, kanske främst på grund av sin publicistiska verksamhet.

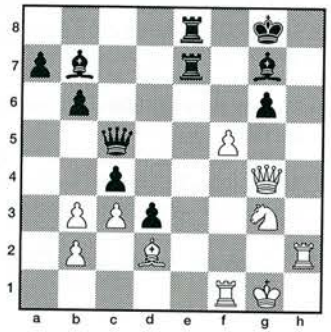
I 44 år var Golombek schackredaktör i *The Times* och han utgav närmare 40 böcker om schack, bland dem uppslagsverket *The Encyclopedia of Chess* (1977). Han tillhörde i mer än 30 år FIDE:s regelkommission och anlitades som domare vid bl a flera VM-matcher.

Golombek vann det brittiska mästerskapet tre gånger och representerade sitt land i nio schackolympiader, bl a i Stockholm 1937. Han utnämndes till IM 1950 och blev GM 1985.

35. f5

Det sedan länge planerade bajonettangreppet.

35. – Dc5†

36. Thf2!

Givetvis inte 36. Tff2? som strandar på 36. – Te1† 37. Lxe1 Txe1† 28. Sf1 d2! och svart får ny dam.

36. – cxb3 37. Dxg6

Brynell är hårt pressad och Lindberg skulle nu ha kunnat vinna kvalitet genom 37. f6 Lxf6 38. Dxg6† Lg7 39. Sf5 med fördel för vit.

En annan intressant fortsättning var 37. fxg6 varefter 37. – Te2? faller på 38. Sxe2 dxe2 39. Te1 Dd5 (med dubbelhot) 40. Dh3 med oparerbart matthot. Bättre är dock 37. – Te6!, med det starka hotet 38. – Dc6, följt av Txg6, och svarts löparpar triumferar.

37. – Tf8 38. Sh5 Kh8 39. f6

Ser dräpande ut, men svart klarar sig tack vare motangrepp på g-linjen.

39. – Txf6 40. Sxf6 Lxf6 41. Dh6† Th7 42. Dxf6† Tg7† 43. Lg5!

Tvunget eftersom vits svaga kungsställning i kombination med svarts fribonde avgör efter 43. Dxg7† Kxg7. Efter textdraget uppstår ett slutspel i dynamisk jämvikt.

43. – Dxg5† 44. Dxg5 Txg5† 45. Kh2 Le4 46. Te1 Lg6 47. Tg2 Th5†

Svart kan inte spela på vinst med 47. – Txg2† 48. Kxg2 Lh5?? med hotet 49. – d2, eftersom vit hinner med 49. Th1!.

48. Kg1 Kh7 49. Te6

Här fanns 49. Te7† Kh6 50. Te6!. Efter 50. – Tg5 (vad annars?) 51. Txg5 Kxg5 52. Kf2 är det frågan om svart kan hålla slutspelet (*red*).

49. – Lf5 50. Tf6 Le4 51. Tf7†

Vit måste nöja sig med remi.

51. – Kh6 52. Tf6† Kh7 53. Tf7† Kh6 54. Tf6† remi.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Veteranvärldsmästaren Mark Tajmanov gjorde liksom Gleizerov och Malmö Openvinnaren Jevgenij Agrest ett mycket säkert intryck och Tajmanovs slutspelsbehandling i partiet mot den spanske stormästaren Juan Bellón i näst sista ronden var imponerande. I rond 7 höll han emellertid på att råka illa ut mot Ernst:

SICILIANSKT PARTI (B 44)

Thomas Ernst	**Mark Tajmanov**
SK Passanten	Ryssland

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sc6 5. Sb5 d6 6. c4 a6 7. S5c3 Sf6 8. Sa3 Le7 9. Le2 0–0 10. 0–0 Ld7 11. Le3 Db8 12. Tc1 Sa7

Tajmanovs älsklingsvariant. Svart får en passiv men solid ställning och framstöten b7–b5 hänger alltid i luften.

13. Db3 Lc6 14. f3 Sd7 15. Kh1 Ld8!

En förstärkning jämfört med partiet Savon – Sunye Neto, Palma (GMA Open) 1989, där det (efter dragomkastning) följde: 15. – Tc8 16. Tfd1 Sc5 17. Dc2 b5 18. b4 Sd7 19. Db3 Se5 (19. – bxc4 20. Sxc4 ±) 20. f4! bxc4 21. Sxc4 Sxc4 22. Lxc4 Sb5 23. f5! Sxc3 24. Txc3 d5 25. exd5 Lxd5 (25. – exd5 26. Lxd5 Lxd5 27. Txc8† Dxc8 28. Txd5 med bonde över) 26. fxe6 Txc4 27. Txd5 Txc3 28. exf7† Kf8 29. Dxc3 Dxb4 30. Dd3 Tc8 31. h3 Dc4 32. Dxh7! och vit vann efter 64 drag. Med textdraget planerar svart att byta av vits goda löpare.

16. Tfd1 Sc8 17. Sc2 Lb6 18. Sd4

Jag ville inte ge upp kontrollen av diagonalen g1–a7.

18. – Da7 19. Lg1 e5!

Framtvingar löparbytet. Nackdelen är att svart får en permanent svag bonde på d6 och en passiv springare på c8. Den kommer i spel först i 45:e draget!

20. Sc2

Springaren måste i fortsättningen stanna på denna sin post för att hindra en svart kollega från att komma till d4. Men i 35:e draget byter vit plan och kommer i fördel.

20. – Lxg1 21. Txg1 Sc5 22. Da3 Se6 23. g3

Tvunget för att förhindra Se6–f4.

23. – f5 24. exf5 Txf5 25. Sd5!

Åter tvunget för att stänga inne svarts löpare på c6.

25. – Tf7

Tajmanov var, efter partiet, inte nöjd med detta drag. Men det hotade 26. Ld3 följt av centralisering på e4.

26. Kg2 a5 27. Tcd1

Jag ville ha kvar möjligheten att på 27. – Dc5 28. Dxc5 dxc5 angripa e-bonden med 29. Tge1!. Ställningen är ungefär lika och Tajmanovs plan för att spela på vinst är att genomföra framstöten b6–b5 för att underminera springarfästet på d5.

27. – b6 28. Td2 Tf8

Med hotet 29. – Df7.

29. Tf1

Med idén 29. – Df7 30. Kg1 följt av 31. f4.

29. – Db7 30. De3!

Vit har definitivt erövrat diagonalen g1–a7. Den givna planen är nu 31. Kg1 föjt av f3–f4.

30. – b5 31. Kg1 Kh8 32. b3

Här strandade 32. f4 på 32. – bxc4 33. Lxc4 Dxb2.

32. – bxc4 33. Lxc4 Lb5 34. Lxb5 Dxb5 35. Sa3

Springaren ska ingripa aktivt över c4.

35. – Db7 36. Sc4 a4 37. b4 Sd4 38. De4 Ta6?!

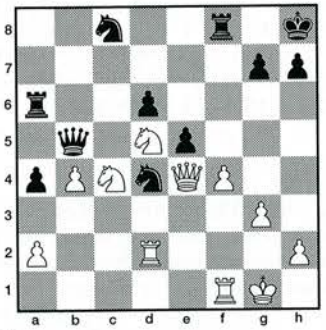
Bättre var 38. – Ta7. Tajmanov var här i tidsnöd. Lägg märke till att 38. – Se7? stupar på 39. Txd4! exd4 40. Sxe7 +-.

39. f4!

Den sedan länge planerade bondeframstöten.

39. – Db5!?

På 39. – Dc6 var 40. Sce3 starkt.

40. Sa3?

Här missar vit vinsten: 40. Sce3! Ta7 41. fxe5 Txf1† 42. Sxf1 dxe5 43. Tf2 De8 44. Dxe5! osv eller 40. – Se2† 41. Kg2 exf4 42. gxf4 Te8 43. Df3 och vit vinner pjäs.

40. – De8!

Enda draget. På gaffeln 41. Sc7 finns paraden 41. – Dc6 och gaffeln 41. Txd4 exd4 40. Dxe8 Txe8 43. Sc7 besvaras med motangreppet 43. – Te3!.

41. Tdf2!

Tvingar svarts torn att lämna f-linjen.

41. – Tg8 42. fxe5

Intressant var 42. f5 Ta7 (42. – Se7? 43. f6! +-) 43. f6 Dg6! 44. fxg7† Taxg7 45. Dh4 e4 (eller 45. – Dg5) och vit står fortfarande bättre.

42. – Dxe5

Inte 42. – dxe5 43. Sc7 Dc6 44. Dxe5 Db6 (hotar damvinst med 45. Sf3†) 45. Kg2! +-.

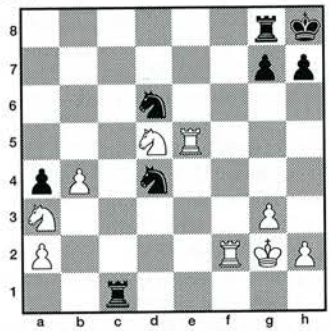
43. Te1!

Vinner bonde (43. – Dxe4 44. Txe4 Sc6 45. b5).

43. – Tc6 44. Dxe5 dxe5 45. Txe5 Sd6 46. Kg2

Hotar en gaffel.

46. – Tc1

47. Td2?

Mycket bättre var 47. Se7! Tb8 (47. – Te8/Td8 48. Td2/Td5) 48. Td5 Sc4 49. Sxc4 Txc4 50. Td2 (eller 50. Txd4 Txd4 51. Sc6) Se6 51. Td6 Sf8 52. Sc6! Te8 53. b5 och fribonden avgör.

47. – S6f5 48. Sb5

På 48. Se7 Sxe7 49. Txe7 Sf5 50. Ta7! Se3† 51. Kh3? g5 52. Tdd7 g4† 53. Kh4 Sf5† 54. Kh5 har svart 54. – Sxg3†!!. Vit kan dock spela bättre med t ex 51. Kf3.

48. – Sxb5 49. Txf5 Td8!

Utmärkt försvar.

50. Tdf2 h6 51. h4?

Inledningen till en alltför långsam plan, som går ut på att matta svarts kung i hörnet.

51. – Sd6 52. Tf8† Txf8 53. Txf8† Kh7 54. h5?

Fortfarande var 54. Tf2 bättre.

54. – Se4 55. Sf4 Tc2† 56. Kf3 Sf6

Partiet går inte längre att vinna.

57. g4 Txa2 58. Sg6 Sg8 59. Ta8 a3 60. b5 Tb2 61. Txa3 Txb5 62. Ta8 Tb3† 63. Kf4 Tb4† 64. Kf5 Tb5† 65. Ke6 Tb6† 66. Ke5 Tb5† 67. Kf4 Tb4† 68. Kg3 Tb3† 69. Kh4 Tb4 70. Sf8† Kh8 71. Kg3 Tc4 72. Sg6† Kh7 73. Kf3 Tb4 74. Ta7 Sf6 75. Ta8 Sg8 76. Tf8 Tb3† 77. Kf4 Tb4† 78. Kf5 Tb5† 79. Ke6 Tb6† 80. Kd7 Tb7† 81. Kc6 Tb4 82. Sf4 Sf6 83. Sg6 Sg8 84. Sf4 remi.

(Kommentarer: Thomas Ernst)

Även Lars Degerman presterade ett gott resultat. Han förlorade mot Bellón i rond 6 sedan han villat bort sig i mittspelet men satte punkt för turneringen med ett riktigt fyrverkeri:

SICILIANSKT PARTI (B 78)

Bengt Lindberg Solna SS — **Lars Degerman** Vällingby SS

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 g6!?

Jag spelar nästan uteslutande 5. – Sc6, men eftersom Bengt inte brukar satsa på öppet Sicilianskt kände jag mig sugen på ett öppningsexperiment.

6. Le3 Lg7 7. f3 Sc6 8. Dd2 0–0 9. Lc4 Ld7 10. 0–0–0 Se5 11. Lb3 Tc8 12. h4 Sc4 13. Lxc4 Txc4 14. h5 Sxh5 15. g4 Sf6 16. Sb3!?

Allt detta är naturligtvis känt sedan tidigare i denna sönderanalyserade gren av drakvarianten. Vits 16:e drag rekommenderas av Nunn i hans bok *Beating the Sicilian II.*

16. – Te8

För att kunna besvara 17. Lh6 med 17. – Lh8.

17. Dh2?

Vits hot 18. Sd5 framtvingar ett standardoffer som dessutom är starkt. Nunns analys fortsätter annars 17. e5 Sxg4 18. fxg4 Lxg4 19. Tdg1 dxe5 20. Dxd8 Txd8 21. Sd2 Txc3 22. bxc3 h5 och Nunn ifrågasätter om svart har tillräcklig kompensation. Praktiskt spel har emellertid visat att han har bedömt ställningen fel – något som säkert gläder Thomas Ernst...

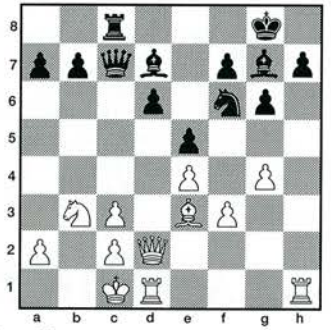
17. – Txc3 18. bxc3 Dc7 19. Ld4

Garderar c3 och hotar 20. e5. Vit strävar nu efter att öppna linjer för sina torn. Svarts svarsdrag stänger visserligen in drakenlöparen på g7 men vinner viktig tid i angreppet.

19. – e5! 20. Le3 Tc8!?

Tornet ska förstås stå på c8 men det fanns ett bra alternativ i 20. – a5!. Fortsättningen kunde ha blivit t ex 21. Dd2 a4 22. Dxd6 Dxd6 23. Txd6 axb3 24. g5 bxa2 25. Kb2 Le6 26. gxf6 Lxf6 med svart fördel.

21. Dd2

21. – Lxg4!

Med facit i hand vågar jag sätta ett utropstecken. Vit är tvungen att syna offret.

22. fxg4 Sxe4 23. Dh2!

Att försöka behålla damen i försvaret med 23. Dd3 är sämre, t ex 23. – Sxc3 24. Td2 d5! och bondemassan börjar tala.

23. – Dxc3 24. Tde1 a5! 25. Lb6!

Springaren på e4 måste bort till varje pris. Att slå på h7 går inte, t ex 26. Dxh7† Kf8 27. Te2 a4 28. Lh6 axb3 29. Lxg7† Ke7 och svart vinner.

25. – a4 26. Txe4 axb3 27. axb3 Dxb3

Det fanns en diabolisk fälla i ställningen efter 27. – d5 28. Ta4 Dxb3? 29. Lc5!! och vit vinner. Däremot gick inte 29. Ta8? på grund av 29. – Lh6†!.

28. Df2 d5 29. Tee1 e4 30. Lc5 Dc3 31. Tef1!

Vit har försvarat sig så gott han kunnat och går nu till motattack.

31. – Tc7

Naturligtvis inte 31. – Dxc5 32. Dxf7† Kh8 33. Txh7† Kxh7 34. Th1† matt.

32. Txh7

Passivt spel med 32. Le3 d4! följt av 33. – e3 var hopplöst.

32. – Kxh7

Fel vore 32. – Dxc5? 33. Txg7† Kxg7 34. Df6† Kg8 35. Dd8† och partiet är remi.

33. Dh4† Lh6† 34. g5 Dxc5 35. Tf2?

En bortsättning i svår tidsnöd men 35. Dxh6† Kg8 36. Dh2 Dc3 hade knappast ändrat utgången.

35. – De3† 36. Kb1 Dxg5 37. Dh2 De7 38. uppgivet.

(Kommentarer: Lars Degerman) ▶

Zonturneringen på Island

Herrarnas zonturnering spelas i Reykjavik den 21 mars – 2 april. Svenska representanter blir stormästarna Ferdinand Hellers, Jonny Hector och Pia Cramling samt de internationella mästarna Ralf Åkesson och Lars Degerman.

I skuggan av toppen noterade vi bl a:

❑ att fjolårets co-vinnare Tiger Hillarp Persson inte hade samma flyt som förra gången men tog goda 6½ poäng;

❑ att Luis Couso, Sollentuna SK blev bäste titellöse spelare med tionde plats;

❑ att Juan Bellón förlorade som vit mot Ludvig Sandström, Lunds ASK i sista ronden och rasade ner genom fältet;

❑ att Christin Andersson, Limhamns SK, rankad som nr 75, blev bästa kvinnliga spelare med 5½ poäng och 42:a plats,

❑ att åtta nationer var representerade i årets turnering.

Resultat: 1) Michail Krasenkov, Ryssland 7½/9, 2) Jevgenij Gleizerov, Ryssland 7, 3) Jevgenij Agrest, Ryssland 7, 4) Axel Ornstein, Södra SASS 7, 5) Mark Tajmanov, Ryssland 7, 6) Stellan Brynell, Limhamns SK 7, 7) Lars Degerman, Vällingby SS 7, 8) Thomas Ernst, SK Passanten 6½, 9) Pia Cramling, SK Passanten 6½, 10) Luis Couso, Sollentuna SK 6½, 11) Björn Ahlander, Malmö SS 6½, 12) Christer Hartman, SK Rockaden 6½, 13) Johan Furhoff, Södra SASS 6½, 14) Tom Wedberg, Wasa SK 6½, 15) Robert Åström, SS Luleå 6½, 16) Ludvig Sandström, Lunds ASK 6½, 17) Tiger Hillarp Persson, Lunds ASK 6½.

VLADIMIR ZAGOROVSKIJ DÖD

❑ En av korrschackets gentlemän har tömt postlådan för sista gången. Den ryske korrexvärldsmästaren, professor Vladimir Pavlovitj Zagorovskij, Voronezj, avled den 6 november 1994 i en ålder av 69 år. Med sex starter i VM-final, där han aldrig kom sämre än femma, ansågs han av många som världens mest meriterade korrspelare.

Han föddes i Voronezj den 28 juni 1925. Fadern Pavel Leonidovitj var professor i psykologi och modern Jelena Michailovna undervisade i franska. Unge Vladimir lärde sig schack genom att titta på när hans sju år äldre bror Michail spelade med fadern. Storebror Michail blev för övrigt också en stark spelare – IM i korr 1974.

Vladimir var endast 15 år gammal då han segrade i stadsmästerskapet för Voronezj. Sex år senare kom han femma i semifinalen till det 16:e Sovjetmästerskapet och skaffade sig därmed en grundplåt för titeln "Sportens mästare", som han tilldelades 1948. Segern i Moskvamästerskapet 1952 före storheter som Kotov, Flohr, Lilienthal, Simagin och Averbach blev Zagorovskijs främsta närschackframgång.

1954 återkom han till Voronezj och forskade i rysk 1600-talshistoria. Hans doktorsavhandling 1969 behandlade den 800 km långa Belgorodlinjen och dess fästningar. 1971 utnämndes han till professor i historia vid Voronezj-universitetet.

Åter i Voronezj började han spela korrschack och fick en plats i det tredje Sovjetmästerskapet 1955–57. Han kom trea och blev därmed, 1958, uttagen i det ryska OS-finallaget. Han nominerades dessutom till en av semifinalerna i korr-VM 4. Där släppte Zagorovskij endast två remier och vägen var öppen till VM-finalen, som startade 1962. Tre år senare hade han obesegrad vunnit världsmästartiteln med 9½ poäng på 12 partier.

Vladimir Zagorovskij. Foto: Calle Erlandsson.

Sedan dess har Zagorovskij deltagit i ytterligare fem korr-VM-finaler – ett unikt och oslagbart (?) rekord. I VM 5 blev han fyra, i VM 6 tvåa (en halv poäng efter Rittner), i VM 7 trea, i VM 8 tvåa (på samma poäng som Sloth) och i VM 11 femma. I dessa sex finaler redovisar han fantastiska 62½ poäng på 87 VM-partier (71,8 %). Han förlorade endast sex (+44 =37 –6)!

Zagorovskij var överallt en uppskattad korrvän. Han var under flera år ordförande i det sovjetiska schackförbundets korrkommitté och representerade sitt land vid ett stort antal ICCF-kongresser. Han valdes under fyra mandatperioder, 1975–91, till en av ICCF:s vicepresidenter.

Som nyvald svensk ICCF-delegat hade jag nöjet att träffa Zagorovskij första gången i London 1981. Dessförinnan hade vi etablerat kontakt genom hans många högklassiga teoriartiklar och andra bidrag i *SSKK-bulletinen*. Hans engagemang för SKKK och *SSKK-bulletinen* var stort och sannolikt bidrog möjligheten att få spela mot korrschackets mest VM-meriterade spelare till att stormästarna stod i kö för att delta i "A E Axelson Memorial". Självklart erbjöds Zagorovskij också en plats i SSKK:s senast startade stormästarturnering "SSKK-bulletinen 40 år" – som han dessvärre aldrig fick möjlighet att fullfölja.

Förutom fem historiska böcker har Zagorovskij publicerat öppningsverket *Romantic Chess Openings*. Boken, som utgavs av Batsford 1982, behandlar Ponziani, Skotsk gambit, Skotskt, Trespringarspel, Fyrspringarspel, Ungerskt, Italienskt, Evansgambit och Preussiskt.

Till SSKK har han dessutom lämnat manuskript till en bok med samtliga, drygt 300, korrpartier. Förhoppningsvis kan detta unika material ges ut under hösten 1995 och bli en hyllning till en av korrschackets verkliga gentlemän.

Calle Erlandsson

Från finalen i korr-VM 8, 1975–78:

SICILIANSKT PARTI (B 44)

Vladimir Zagorovskij Sovjet — **Eric Arnlind** Sverige

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sc6 5. Sb5 d6 6. c4 Sf6 7. S1c3 a6 8. Sa3 Le7 9. Le2 0–0 10. 0–0 b6

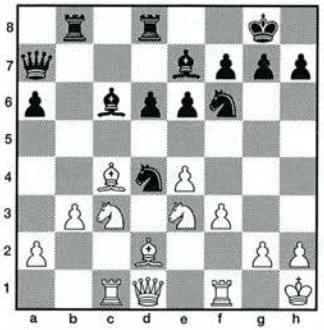
Denna uppställning visar sig åter var den mest tillförlitliga för svart.

11. Sc2 Lb7 12. Se3 Dc7 13. Ld2 Sd4 14. Ld3 Lc6 15. f3 b5

Ett bra drag. Svart avstår från att försöka genomföra framstöten d6–d5 och utvecklar i stället ett initiativ på damflygeln. Spelet är så gott som utjämnat.

16. Tc1 bxc4 17. Lxc4 Da7 18. Kh1 Tab8 19. b3 Tfd8?

Arnlind underskattar styrkan i vits svar. Bättre var 19. – Lb5 med fortsatt kamp på damflygeln.

20. Sed5! Sb5

Vits skenoffer (efter 20. – exd5 21. exd5 vinner hotet Ld2–e3 tillbaka pjäsen) borde ha antagits: 20. – exd5 21. exd5 Sxb3 22. Lxb3 Ld7 23. Te1 Lf5 och svart har fortfarande chans till utjämning. Textdraget ger vit klar fördel.

21. Sxe7† Dxe7 22. Lg5 h6 23. Lh4 Sxc3 24. Txc3 Lb7 25. Td3

Vits positionsfördel blir allt tydligare. I fortsättningen söker svart komplikationer men förgäves.

25. – g5 26. Lg3 e5 27. Dd2 Tbc8 28. Td1 Tc6 29. Lf2 Kh7 30. Le3 Kg6 31. a4!

Här såg 31. h4 starkt ut men efter 31. – g4! kan svart dra nytta av de följande komplikationerna. Vit vill i stället förstärka det positionella trycket.

31. – Se8 32. Ld5 Tcc8 33. Lb6 Td7 34. Lc4 f5

Inte bra men vad ska svart göra?

35. exf5† Kxf5 36. Te3!

Avgörande. Det finns inget tillfredställande försvar, t ex 36. – Kf6 37. Txe5! Kxe5 38. Ld4† Kf5 39. Dd3† eller 36. – Kg6 37. Dd3† Kg7 38. Txe5!.

36. – Txc4 37. bxc4 Sf6 38. Tde1 Kg6 39. c5 dxc5 40. Dc2† e4 41. fxe4 De5 42. Dxc5 Db2 43. Df5† Kg7 44. La5 uppgivet.

Hotet 45. Lc3 är dödligt.

(Kommentarer: Vladimir Zagorovskij)

■ IM Sune Berg Hansen slog i slutet av november GM Curt Hansen med 2½–1½ i en match i Helsingör.

HUMPHREY BOGART OCH ANDRA (SCHACK)STJÄRNOR I HOLLYWOOD

■ Visste ni att Humphrey Bogart, Charles Boyer, John Wayne och andra Hollywoodlegendarer hade ett slags stjärnstatus även som schackspelare? Och att Bogart under en period på 1930-talet delvis försökte försörja sig på att spela schack i New York?

I en artikel i decembernumret av den brittiska tidskriften *Chess* konstateras något överraskande att en filminspelning är idealisk för schack.

Skådespelare, tekniker m fl är bundna till samma plats under veckor eller månader. De har massor av väntetid som måste fyllas på något sätt. Somliga läser böcker, andra spelar kort, några ägnar sig åt schack.

Ett fåtal stora Hollywoodnamn hade viss berömmelse även som schackspelare. Till dem hörde Humphrey Bogart, John Wayne och Charles Boyer.

I en av sina böcker, *Bogie* (1966, på svenska med samma titel 1977), berättar den amerikanske filmjournalisten Joe Hyams om depressionens Broadway, där massor av skådespelare, bland dem Humphrey Bogart, gick arbetslösa i början av 1930-talet. Hyams skriver:

– Till slut drevs han till att tjäna småpengar på att spela schack i de många spelhallarna på Fjärde Avenyn. Han spelade om en insats på 50 cent med vem som helst som ställde upp. Humphrey var både hungrig och en bra schackspelare och han vann oftare än han förlorade...

I september 1934 satt Humhrey Bogart och spelade schack då han fick besked om att hans far låg för döden. Ett par månader senare erhöll han tack vare Leslie Howard rollen som gangstern Duke Mantee i en Broadwayuppsättning av *Den förstenade skogen* och därefter behövde han aldrig mer spela schack för pengarnas skull.

I slutet av 1970-talet ägnade undertecknad av olika orsaker en hel del möda åt att försöka ta fram ytterligare material om Humphrey Bogart i rollen som schackspelare. Det var lättare sagt än gjort. Mrs Alice N Loranth, chef för världens största schackbibliotek, John G White Department of Folklore, Orientalia and Chess i Cleveland, Ohio, konstaterade att några partier av honom inte fanns i bibliotekets samlingar.

Det fanns heller inga uppgifter om när och var han lärde sig pjäsernas gång. Möjligen skedde det i hemmet – Bogart kom från en ursprungligen välbärgad familj som höll sig med flera tjänare. Fadern var läkare och modern en känd tidskriftsillustratör.

Mrs Loranth hänvisade bl a till en amerikansk litteraturtidskrift från 1950 där följande notering hade uppmärksammats:

– Långt innan han ens hade planer på Hollywood tjänade Humphrey Bogart ihop till fickpengar genom att spela schack mot 20 motståndare åt gången i en hall på Broadway...

Om uppgiften är korrekt hade detta skett i slutet av 1920-talet. Bogart gjorde nämligen vid denna tid ett första, 16 månader långt och föga framgångsrikt, besök i Hollywood. Han filmdebuterade redan 1930.

Mrs Loranth förmedlade också kontakt med Walter Goldwater, dåvarande president i Marshall Chess Club i New York. I ett brev (1978) skrev denne:

– För några år sedan hade *Chess Review* en bild av Bogart när han spelade mot Herman Steiner (USA-mästare 1948, IM 1950, OS-deltagare 1928, 1930, 1931, 1950). Det var naturligtvis ett publicitetstrick. Steiner berättade senare för mig att Bogart inte var någon framstående spelare men att han tyckte mycket om schack.

– Jag har aldrig hört talas om att Bogart skulle ha spelat i New York på 1930-talet fast jag själv var mycket aktiv under hela detta decennium. Jag tror inte att han var professionell, och minst av allt tror jag att han förtjänade sitt uppehälle som proffs. Det sista är ytterligt osannolikt – landets tredje bästa spelare vid denna tid, (George) Treysman, försökte leva på schack, och han svalt...

Vittnesmålen om Humphrey Bogarts tid som "schackproffs" i New York låter sig emellertid inte avfärdas utan vidare. Här är ytterligare ett, från Mary Baker, under flera år agent åt Bogart. Joe Hyams citerar henne:

– Jag glömmer aldrig den dag han kom hem och var mycket upphetsad. Föreståndaren för en spelarkad hade erbjudit honom en dollar per parti för att spela mot allmänheten. Han hade äntligen fått ett riktigt jobb...

Enligt vad han senare berättade hade Bogart det inte alltför fett under dessa år. Lunchen bestod vanligen av en kopp kaffe och en bulle. Ofta hoppade han över denna påvra måltid för att kunna ta en drink på kvällen.

Han bodde tillsammans med sin andra hustru Mary Philips i ett sjabbigt område på East Side. Båda var utan jobb. Tillsammans med några vänner, bland dem Mary Baker, i liknande belägenhet delade de på både inkomster och utgifter. Bogart var med största sannolikhet inte medlem av någon schackklubb. Även om han haft funderingar i den riktningen, vilket det inte finns några belägg för, hade han knappast haft råd att betala ens en blygsam medlemsavgift.

Det är heller inte troligt att Walter Goldwater och Humphrey Bogart rörde sig i samma kretsar. Goldwater sysslade med schack i organiserad form medan Bogart gjorde smått förtvivlade försök att slå mynt av en hobby. Han var tämligen okänd som skådespelare och kämpade bokstavligt talat för att överleva. Ingen hade någon anledning att lägga hans namn på minnet och det var först med filmatiseringen av *Den förstenade skogen* (1936) som han – än en gång tack vare Leslie Howard – fick sitt egentliga genombrott.

I det tidigare nämnda numret av *Chess* refererar artikelförfattaren Gareth Williams till bl a IM George Koltanowski, som ett tag höll världsrekordet i blindsimultan. Koltanowski berättar att han spelat ett blindparti mot Bogart som höll ut i 40 drag och vid ett tillfälle försummade att ta ut remi genom evig schack. I samband härmed sägs också att Bogart ska ha vunnit ett simultanparti mot Samuel Reshevsky.

Detta påstående resulterade i ett brev, publicerat i *Chess* nr 2/95, från amerikanen Stephen W Gordon, som samlar material till en bok med Reshevskys partier. Gordon fastslog att Bogart hade spelat remi mot Reshevsky i Hollywood 1956 och presenterade följande parti som bevis:

Snabba dragningar även på schackbrädet...

John Wayne brukar normalt inte förknippas med en så stillsam sysselsättning som schack. Ett par av hans skådespelarkollegor har emellertid vitsordat hans intresse och den utmärkte birollsaktören Claude Akins har berättat om nattliga maratonsittningar med "The Duke" under inspelningarna av västernklassikern *Rio Bravo*.

John Wayne spelade aggressivt och snabbt och enligt Claude Akins var han bättre än de flesta. Akins erinrade sig också att han mellan tagningarna lärde en annan av huvudrollsinnehavarna i samma film, Dean Martin, hur pjäserna gick.

Som schackstjärnor i Hollywood nämner Gareth Williams även José Ferrer, George C Scott, Woody Allen och Henry Darrow. Den sistnämnde, i Sverige mest känd som Manolito i TV-serien *High Chaparral*, mötte för övrigt Boris Spasskij i ett uppvisningsparti i samband med junior-VM i Stockholm 1969.

José Ferrer var en av celebriteterna på Hollywoodklubben "The Chess Set", där även Bobby Fischer brukade dyka upp. Woody Allen, som umgicks med stormästaren Larry Evans, skrev en gång en essä baserad på en brevväxling mellan två korrschackspelare.

PREUSSISKT PARTI (C 57)

Samuel Reshevsky — Humphrey Bogart

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lc4 Sf6 4. Sg5 d5 5. exd5 Sxd5 6. d4 f6 7. dxe5 fxg5 8. Dxd5 Dxd5 9. Lxd5 Le7 10. 0–0 Lf5 11. c3 Sxe5 12. Lxb7 Td8 13. Te1 0–0 14. Sd2 Lf6 15. Se4 Lxe4 16. Lxe4 h6 17. Le3 a5 18. Lc5 Tfe8 19. Tad1 Kh8 20. Txd8 Txd8 21. Kf1 Sg4 22. h3 Se5 23. Ke2 Sc4 24. Td1 Txd1 25. Kxd1 Sxb2† 26. Kc2 Sc4 27. Ld4 Lxd4 28. cxd4 remi.

Slutspelet är fördelaktigt för vit så man får väl säga att Reshevsky var hygglig...

Charles Boyer ansågs enligt Williams vara en skicklig spelare, jämbördig med Bogart. Det existerar ett foto av de båda vid brädet, med Herman Steiner som intresserad och Lauren Bacall som uttråkad åskådare. ▶

Lauren Bacall var 20 år när hon 1945 gifte sig med Bogart. Efter ett tiotal år i ett lyckligt äktenskap blev hon änka med två små barn. Brev till henne med förfrågningar om hennes bortgångne make och hans schackintresse förblev obesvarade. För det kan man ha förståelse – beundrarpost till Humphrey Bogart fortsatte att välla in i åratal efter hans död.

Joe Hyams återger en festlig episod med Bogart och Steiner:

Bogart kom överens med restaurangägaren Mike Romanoff, uppenbarligen en ganska stark spelare, om att spela en match om 20 partier. Om Bogart vann tre av dem skulle Romanoff skänka 100 dollar till välgörenhet, om han bara lyckades vinna två skulle Bogart betala.

Av de tre första partierna vann Bogart två. Därefter måste Romanoff lägga in sig på sjukhus för att undergå en mindre operation. För att inte behöva avbryta matchen skulle de spela nästa parti per telefon. Romanoff var så säker på att vinna att han erbjöd Bogart att använda regissören Richard Brooks som bisittare.

När Romanoff ringde in sina drag sade Bogart:

– Ett ögonblick, jag ska bara konferera med Dick...

På en annan telefon ringde han upp Herman Steiner, som var vidtalad i förväg, och utförde sedan de drag som denne föreslog. Mot Steiner hade förstås Romanoff ingen chans. När väl checken till välgörande ändamål var avsänd avslöjade Bogart skämtet, som tilltalade hans sinne för practical jokes.

Schack tycks dock aldrig ha blivit mer än ett fritidsnöje, om än varmt uppskattat, för Humphrey Bogart. Hans stora passion var segling och längs hela västkusten var han respekterad för sin skicklighet. Många av de gamla sjöbjörnarna visste enligt Joe Hyams inte ens att han var skådespelare. Lauren Bacall skriver i ett förord till en av Hyams' böcker att hon ibland kunde känna stygn av svartsjuka och det var när hennes man talade om sin båt, en 55 fots segeljakt vid namn "Santana".

Humphrey Bogarts 75:e och sista film, *Storstadsdjungel*, visades i svensk TV i slutet av januari. Den gjordes 1956. Året därpå avled Bogart i cancer. Han blev 57 år.

Bo Plato

Tävlingskalendern

3–5 mars: Skol-SM, flickor, Norrköping.
5 mars: Arne Berglunds Minne, Falköping – se annons i TfS nr 1!
10–12 mars: Allsvenskan, rond 7-9, Elitserien, Norrköping.
17–19 mars: Allsvenskan, rond 7–9, div I, Stockholm, Skara, Malmö.
19 mars: Allsvenskan, rond 7, div II-IV.
24 mars–1 apr: 16:e schackfestivalen, Bled, Slovenien, flera turn. Inf: Vojin Perovic, Gorenjska c. 31a, SI-64240 Radovljica, tel (386) 64 714-805, fax (386) 64 221-377.
1 april: Talangjakten, final, Falkenberg.
1–2 april: Juniorallsvenskan, kval.
8–17 april: Öppna SM, Sollentuna – se annons i TfS nr 1!
14–17 april: SIAB Open, Västerås – se annons i TfS nr 1!
17–23 april: Öppna norska mästerskapet (25-årsjubileum), Gausdal. Inf: Arnold J Eikrem, Jomfrubråtveien 46a, N-1179 Oslo, tel (47) 22679520, fax 22679513.
25 apr–2 maj: Arnold Cup,Gausdal. Inf: Arnold J Eikrem, se ovan.
29 april: Schackfyran, riksfinal, Västerås.

Agrest vann Västgöta Open

Jevgenij Agrest, Sollentuna SK upprepade Ulf Anderssons bedrift från i fjol och vann samtliga sju partier i Västgöta Open, som traditionsenligt spelades i Skara i februari. Ensam tvåa blev Rizo Pepić, Schack 08 som var en poäng efter. De båda slapp mötas sedan Pepić gått på en mina mot Henrik Enström, Skövde SS.

74 spelare deltog, en avsevärd minskning jämfört med 1994 då man hade en ovanligt stjärnspäckad tävling.

Resultat: 1) Jevgenij Agrest, Sollentuna SK 7/7, 2) Rizo Pepić , Schack 08 6, 3) Per Wikström, Schack 08 5½, 4) Mats-Ove Persson, Skövde SS 5, 5) Kjell-Åke Andersson, Karlstads ASS 5, 6) Lars-Göran Eklund, Skara SS 5, 7) Anders Wengholm, Alingsås SS 5.

5 poäng togs även av Smail Beslagić, Lidköpings SS, Jan Högberg, Skara SS, Mattias Johansson, Arboga SK samt Bertil Westin, Alingsås SS.

NYA GREPP I WIJK AAN ZEE KUNDE INTE STOPPA RYSSARNAS FRAMFART

■ Holländska turneringsarrangörer är inte främmande för att pröva nya grepp. Det hjälpte dock inte mot den ryska anstormningen i den 57:e Hoogooventurneringen i Wijk aan Zee. Reynir Helgason rapporterar:

Huvudturneringen i Wijk aan Zee var i år en utslagningstävling med 32 spelare, därav elva med 2600 eller mer i ranking. De spelade en minimatch om två partier och vid behov särskiljningspartier med kortare betänketid. Undantaget var finalen som omfattade fyra partier.

En utslagningsturnering är i och för sig inget nytt – det nya var att förlorarna spelade vidare i en turnering med 12 ronder. Eftersom folk slogs ut på olika stadier hade man inrättat ett system som gynnade dem som gick långt i matchspelet. De som slogs ut direkt spelade alla 12 ronderna, de som åkte ut i andra ronden började med 2/3, de som försvann i tredje fick 3½/5 och de två semifinalisterna 5/7.

Det var ingen tillfällighet att Garri Kasparovs lag vann OS i Moskva, trots att PCA-världsmästaren verkade vara mer intresserad av politiska intriger än av schack. Tre av hans lagkamrater dominerade eftertryckligt tävlingarna i Wijk aan Zee. I huvudturneringen spelades finalen mellan topprankade Jevgenij Barejev (2675) och hans landsman Aleksej Drejev medan turneringen för de utslagna med bred marginal vanns av Sergej Tiviakov.

En annan intressant deltagare var engelsmannen Nigel Short. Efter att ha tillbringat en tid som världens näst bäste spelare utan elotal har han och Kasparov åter dykt upp på FIDE:s rankinglista. Journalistskaran i Wijk aan Zee var förstås intresserad av att höra vad han hade att säga om Kasparovs plötsliga fredsfördrag med FIDE och dess president Florencio Campomanes. Short undvek konsekvent alla journalister, men det sägs att han blev lika tagen på sängen som alla andra av händelseutvecklingen i Moskva...

Att Barejev och Drejev gjorde upp om förstapriset var ingen överraskning. Båda hade imponerat och ganska enkelt tagit sig till final. Barejev hade bara besvär med Jan Timman som tvingade honom till tre särskiljningspartier. I tur och ordning vann han mot John van der Wiel (3–1), Péter Lékó (1½–½), Jan Timman (3–2) och Aleksander Chalifman (1½–½). Drejev slog Roberto Cifuentes (2–0), Alonso Zapata (2–0), Yasser Seirawan (3–1) och Nigel Short (1½–½).

Finalen blev tämligen odramatisk. Drejev segrade rättvist med 2½–1½ sedan han vunnit det första partiet och remiserat i de övriga. Med vit försökte Drejev inte åstadkomma något och i det tredje partiet spelade Barejev som vit så hårt på vinst att han slutligen stod på förlust. Efter inexakt spel av Drejev blev det till slut remi.

25-årige Aleksej Drejev är en ganska okänd spelare, trots att han redan för fem år sedan tillhörde världseliten och kvalificerade sig för en kandidatmatch. Det stora nederlaget mot Viswanathan Anand (1½–4½) tog honom hårt och under de följande åren sjönk hans ranking avsevärt. På sistone har han dock börjat spela bra igen och den senaste elolistan ger honom 2650.

Drejev bor i Moskva tillsammans med fru och en årsgammal dotter. Han säger att prispengarna (cirka 70 000 kronor) kommer väl till pass då Moskva har blivit en av världens dyaste städer. En del slantar vill han använda för att bota ett handikapp – han talar inte engelska och tänker ta en språkkurs!

Sergej Tiviakov (som slogs ut av Nigel Short i kvartsfinalen) vann schweizerturneringen med 1½ poängs marginal. Han är känd som ett teoriorakel som sällan undviker teoretiska dueller och han lär veta allt om de mest obskyra varianter. En mindre tilltalande egenskap är att han gärna påpekar för sina motståndare att han är mycket bättre än dem. Arroganta spelare i världseliten är inget okänt fenomen men eftersom andra mer eller mindre högljutt klagar på just Tiviakov är nog hans besserwisser-attityd rätt påfallande... ▶

Följande parti, spelat i första ronden av den öppna turneringen, var det vackraste:

DAMGAMBIT (D 45)

Roberto Cifuentes Holland — **Vadim Zvjagintsev** Ryssland

1. d4 e6 2. Sf3 d5 3. c4 Sf6 4. Sc3 c6 5. e3 Sbd7 6. Dc2 b6 7. Le2 Lb7 8. 0–0 Le7 9. Td1 0–0 10. e4 dxe4 11. Sxe4 Dc7 12. Sc3 c5 13. d5 exd5 14. cxd5 a6 15. Sh4

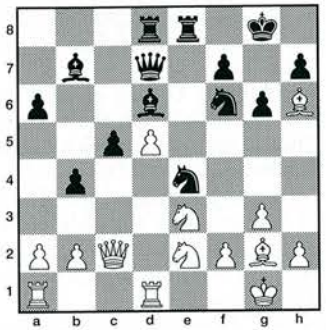
Vit borde kanske ha stoppat svarts expansion på damflygeln med 15. a4.

15. – g6 16. Lh6 Te8 17. Dd2 Ld6 18. g3

Efter partiet var Cifuentes missnöjd med detta drag. Han ansåg att bondeoffret 18. Sf5 Lxh2† (18. – gxf5?? 19. Dg5†) 19. Kh1 hade varit farligt för svart.

18. – b5! 19. Lf3 b4 20. Se2 Se4 21. Dc2 Sdf6 22. Sg2 Dd7 23. Se3 Tad8 24. Lg2?

Ser naturligt ut men ger den unge ryssen chansen att visa vad han kan.

24. – Sxf2! 25. Kxf2 Txe3!

Vits kung tvingas ut på brädet.

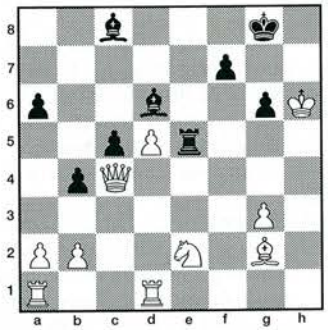
26. Lxe3 Sg4† 27. Kf3 Sxh2† 28. Kf2 Sg4† 29. Kf3 De6!

Detta hade Cifuentes missat.

30. Lf4 Te8 31. Dc4 De3†!

Tornoffret följs av ett damoffer!

32. Lxe3 Txe3† 33. Kxg4 Lc8† 34. Kg5 h6† 35. Kxh6 Te5! 36. uppgivet.

Svart hotar matt på både h5 och f8. Ett offerparti som påminner om "den gamla goda tiden"!

Resultat: Sergej Tiviakov, Ryssland 9½, Ivan Sokolov, Bosnien-Hercegovina 8, Michael Adams, England, Zoltán Almási, Ungern, Krunoslav Hulak, Kroatien, Aleksander Chalifman, Rysland, Christopher Lutz, Tyskland, Yasser Seirawan, USA och Nigel Short, England 7½, Péter Lékó, Ungern, Predrag Nikolić, Bosnien, Aleksander Onisjtjuk, Ukraina och Gabriel Schwartzman, Rumänien 7.

Reynir Helgason

Kjell Krantz kommenterar:

PARTIER FRÅN WIJK AAN ZEE

■ TfS' kommentator Kjell Krantz har studerat partier från tävlingarna i Wijk aan Zee. Han har valt ut och kommenterat följande:

Första finalpartiet:

DAMGAMBIT (D 43)

Jevgenij Barejev Ryssland — **Aleksej Drejev** Ryssland

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Sf3 Sf6 4. Sc3 e6 5. Lg5 h6 6. Lxf6 Dxf6 7. e3 Sd7 8. Ld3 dxc4 9. Lxc4 g6!?

Den här öppningen känner vi igen från partiet Kamsky – Kramnik, Lucerne 1993 (Lag-VM). Kramnik föredrog dock g7–g6 ett drag tidigare, varför spelet blir aningen annorlunda.

10. 0–0 Lg7 11. Dc2

I senaste Informator (61) föreslås en annan uppställning för vit: 11. b4 0–0 12. Tc1 e5 13. Lb3! exd4 14. exd4 etc. En tredje möjlighet är 11. Tc1.

11. – 0–0 12. Se4!?

Möjligen nytt. En standardfortsättning vore annars 12. Lb3 De7 13. Tad1 b6 14. e4 Lb7 15. Tfe1 Tfd8 16. e5 Sf8 17. De2 c5 18. d5 och vit står bättre efter avbyte på d5.

12. – De7 13. Lb3 Td8 14. Tad1 a5 15. a3 Ta6

Säkert inte så allvarligt menat, men svart måste vänta och se tills vidare. Uppställningen med b7–b6 och Lc8–b7 går ju inte här.

16. Td2 Sf6 17. Sc5 Ta7 18. Se5 Ld7 19. Tfd1 Le8 20. Sa4

Förhindrar b7–b6 och hotar 21. Dc5!.

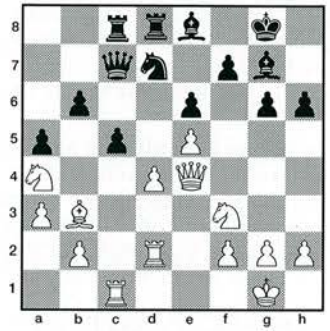
20. Taa8 21. e4

Inhoppet på b6 lär inte ge något: 21. Sb6 Ta6 22. Dc5 Dc7.

21. – Dc7 22. Sf3 Tac8 23. e5 Sd7 24. Tc1

Annars fanns också 24. Sc5 med idén 25. Se4. Efter nedbytet 24. – Sxc5 25. Dxc5 tycks spelet lika.

24. – c5! 25. De4 b6

26. g3?

Förmodligen för att förhindra framtida angrepp mot h2, efter avveckling i centrum alltså. Men vit får inte släppa e5-bonden (som i partiet). Det enda vettiga var därför 26. Te2!, som behåller en liten fördel, t ex 26. – Db8 27. d5 eller 26. – Sf8 27. dxc5 Lxa4 28. Lxa4 bxc5 29. b4.

26. – Db8 27. d5?!

Bättre var nog 27. dxc5.

27. – Sxe5 28. Sxe5

Kvalitetsoffret 28. dxe6 Sxf3† 29. Dxf3 Txd2 30. exf7† Lxf7 31. Dxf7† Kh7 ger inget efter exempelvis 32. Lc2 Dd6 med hoten 33. – Txc2/Tf8.

28. – Dxe5 29. Dxe5 Lxe5 30. Sxb6 Tb8 31. Sc4 Ld4

Drejev ratar naturligtvis 31. – Txb3 32. Sxe5 och behåller löparparet. En förnuftig strategi ska det visa sig!

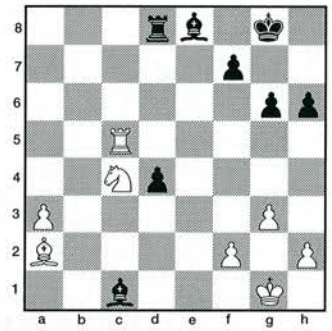
32. Sxa5 exd5 33. La2

Med sprängningsidén 34. b4.

33. – Txb2 34. Txb2 Lxb2 35. Txc5 d4

Vinstbonden!? Klart remibetonat var 35. – Lxa3 36. Txd5.

36. Sc4 Lc1

37. Se5

Frågan är om vit skulle satsat på en egen fribonde, alltså 37. a4 (!). Då går inte 37. – Lxa4? 38. Sb6, och efter 37. – d3 38. Lb3 d2 39. Se3 är det inte så lätt för svart att avgöra.

37. – Lxa3 38. Tc7 Kf8! 39. Sxf7

Eller 39. Lxf7 Ld6! 40. Sxg6† Kg7 och vit måste ge material.

39. – Ta8!?

Otrevliga bindningar har uppkommit, men kanske var 39. – Tb8 exaktare. Vit har dragproblem. Om t ex 40. Se5 Ld6. Säkerligen handlar det om tidsnöd. Annars är det svårt att förklara hur Barejev kunde missa 40. Ld5!, t ex 40. – Ta5 41. Lc4 och svart lär inte komma vidare.

40. Sxh6?? Ld6 41. Tc2 d3 42. Td2 Lb4 43. Txd3 Txa2

Ett ganska enkelt vunnet slutspel har uppkommit. Det gäller att få vit i dragtvång så småningom.

44. Sg4 Lc6 45. Se3 Te2

Möjligt var också slutspelet utan torn: 45. – Ta1† 46. Td1 Txd1† 47. Sxd1 Ld2 och vits springare är illa ute, t ex 48. Kf1 Lb5† 49. Kg2 Le2 50. Sb2? (50. Se3 är tvunget) Lc3 51. Sa4 Ld4 med springarfångst.

46. Td1 Lc5 47. Kf1

Inte 47. Tc1 Txe3!.

47. – Lf3 48. Te1 Ta2 49. h4

Om 49. Kg1 Lxe3 50. fxe3 Tg2†.

49. – Kg7 50. Tc1 Lb6

Eller som i partiet 50. – Lxe3 51. fxe3 Tg2.

51. Tb1 Ld4 52. Tc1 Kh6 53. Tb1 Lxe3 54. fxe3 Tg2 55. uppgivet.

(Kommentarer: Kjell Krantz) ▶

Ytterligare ett parti med segraren, spelat som det första i rond 1:

DAMGAMBIT (D 45)

Aleksej Drejev Ryssland — **Roberto Cifuentes** Holland

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 d5 4. Sc3 c6 5. e3 Sbd7 6. Dc2 Ld6 7. Le2 0–0 8. 0–0

I min "gamla" Polugajevskij-monografi (1984) står det att svart nu utjämnar lätt med 8. – dxc4 9. Lxc4 e5, t ex 10. h3 exd4 11. Sxd4 Se5 etc. Sedan dess har mycket hänt i denna förgrening och en helt ny teori har utformats.

Det var Karpov som i matchen mot Anand 1991 i flera partier påvisade att vit efter exd4 ska svara med exd4 (alltså inte Sxd4) med en liten men klar fördel. Olika försvarssystem har därefter testats utan att någon säker väg till utjämning för svart har kunnat fastställas. Cifuentes' metod får sig en ordentlig knäck i detta parti.

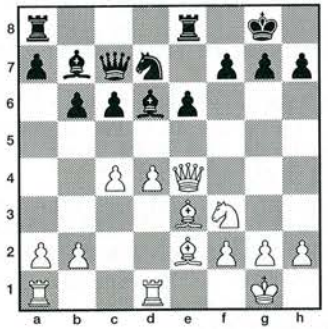
8. – Te8 9. Td1 b6?!

Alternativet är 9. – De7.

10. e4 dxe4 11. Sxe4 Sxe4 12. Dxe4 Dc7 13. Le3!

En ny och stark fortsättning. Tidigare spelades 13. Ld3 g6 respektive 13. Dh4 c5 14. Ld3 utan att vit uppnådde något speciellt. Drejevs plan har en helt annan poäng. Svart måste troligen försöka med 13. – Sf6/f5.

13. – Lb7?

14. c5!! bxc5 15. dxc5 Sxc5

Annars fanns bara 15. – Le7/Lf8, ty 15. – Lxc5? strandar på 16. Txd7.

16. Dc2 Sa6

Tvunget. Om 16. – Sd7 17. Dd2 +-.

17. Sg5 g6

Otillfredsställande är också 17. – f5 på grund av 18. Lc4 Lc8 19. Dxf5.

18. Da4 Sb4

Alternativet 18. – Sc5 19. Dh4 var knappast bättre, t ex 19. – f6 20. Sxh7!.

19. Txd6! Dxd6 20. Se4 De5

Eller 20. – De7 21. Lc5.

21. Dxb4 Ted8 22. f4 a5

Pinsamt var 22. – Df5 23. g4 a5 24. Da4 med damvinst.

23. fxe5

Inte 23. Da4 Dxb2. Slutspelet är förstås klart vunnet för vit.

23. – axb4 24. Sc5 Tab8

Om 24. – Lc8 25. Lf3.

25. Lc4 Lc8 26. g4! Ta8 27. Tf1 Kg7 28. Kg2 Ta5

Varför inte lika gärna ge upp? Svart har ju inte ett vettigt drag.

29. Kg3 Ta8 30. h4 Ta5 31. h5 Ta8 32. hxg6 hxg6 33. Lg5! uppgivet.

På 33. – Td4 följer 34. Lf6† jämte mattsättning. Kanske är löparparet Aleksej Drejevs bäste vän!?

(Kommentarer: Kjell Krantz)

Zoltán Almási kom till Wijk aan Zee bara någon vecka efter att han vunnit en stark turnering i Groningen. Han inledde bra men åkte ut mot Chalifman i andra omgången och tröttnade märkbart mot slutet. Här får han en lektion av Tiviakov i nionde ronden:

SPANSKT PARTI (C 77)

Sergej Tiviakov Ryssland — **Zoltán Almási** Ungern

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. De2

Wormalds variant, som Tiviakov gärna spelar. Då behöver han ju inte läsa på det öppna försvaret.

5. – b5 6. Lb3 Lc5

Teorins favorituppställning. Den är dock lite farlig och kan lätt slå slint – som här. Alternativen 6. – Le7/d6 är nog "enklare".

En annan expert på 5. De2, Short, spelade för övrigt 6. – d6 6. c3 Le7 8. 0–0 0–0 9. Td1 Lg4 mot just Tiviakov och vann efter 49 drag sedan ryssen missat en vinstfortsättning och blivit utslagen ur huvudturneringen.

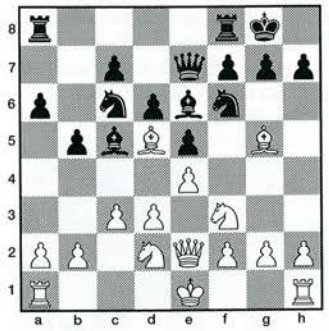
7. c3 d6

Ivan Sokolov visade senare i turneringen ett annat sätt att fånga upp vits kommande kungsangrepp. Tiviakov tvingades ta ut remischackar enligt följande: 7. – 0–0 8. d3 Lb7 9. Lg5 h6 10. Lh4 Te8 11. Sbd2 Lf8 12. g4 Sa5 13. Lc2 c5 14. g5 hxg5 15. Lxg5 Db6 16. 0–0–0 d5 17. Tdg1 Sh7 18. Sh4 Te6 19. Sf5 d4 20. cxd4 exd4 21. Sf3 Tae8 22. h4 c4 23. S3xd4 cxd3 24. Lxd3 Txe4 25. Lxe4 Lxe4 26. Sh6† Kh8 27. Sxf7† Kg8 28. Sh6† Kh8 29. Sf7† remi.

8. d3 0–0 9. Lg5 (!)

Huvudspelet har 9. 0–0. Textdraget kommer från den idérike Gurgenidze och innebär bl a en rockadfördröjning. Eventuellt ska svart fortsätta med 9. – h6 10. Lh4.

9. – Le6?! 10. Sbd2 De7 11. Ld5!

Här har vi grundidén som Almási var saligt ovetande om. Tvunget är nu 11. – Ld7.

11. – Lxd5? 12. exd5 Sb8 13. Se4 Sbd7 14. Sh4 h6

Likaså livsfarligt var 14. – g6 15. Df3.

15. Sf5 Dd8 16. Lh4

Eller ännu ett snäpp vassare 16. h4! hxg5 17. hxg5 Sxe4 och vit kan välja mellan 18. Dh5 Lxf2† 19. Kd1 eller 18. dxe4 Dxg5 (18. – g6 19. Dg4) 19. Dh5! Dxh5 20. Se7† Kh7 21. Txh5† matt.

16. – Kh7 17. Df3 Th8

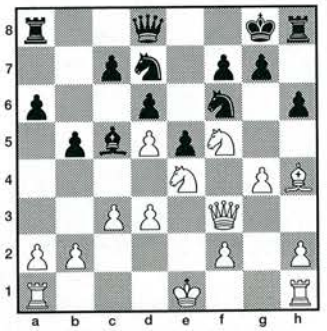
Eller en snabb knockout efter 17. – g5 18. Lxg5! hxg5 19. Dh3† Kg8 (19. – Kg6 20. Dh6†!) 20. Sxg5 jämte 21. Dh6.

18. g4 Kg8?

Ryssland II igen...

Medlemmar i det ryska ungdomslaget vid OS i Moskva fortsätter att göra goda resultat. I en kategori XIII-turnering i Pamplona, Spanien kring årsskiftet såg toppen ut så här: Aleksander Morozevitj, Ryssland 7/9, Vadim Zvjagintsev, Ryssland 6½, Veselin Topalov, Bulgarien och Jorge Magem, Spanien 5½ etc.

Enda chansen var 18. – g5, varpå 19. Lg3 följt av 20. h4 är enklast.

19. Sxg7! Kxg7 20. Tg1

Almási är totalt överspelad. För att förlänga pinan offrar han damen.

20. – Sxe4 21. Lxd8 Lxf2† 22. Ke2 Lxg1 23. dxe4 Lxh2 24. Lxc7 Lf4 25. Lxd6 f6 26. a4 Sb6 27. b3 bxa4 28. Lc7! uppgivet.

(Kommentarer: Kjell Krantz)

I ronden därpå väntade Ivan Sokolov som fått respass av Tiviakov i andra omgången i huvudturneringen:

SPANSKT PARTI (C 83)

Zoltán Almási Ungern — **Ivan Sokolov** Bosnien-Hercegovina

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. La4 Sf6 5. 0–0 Sxe4 6. d4 b5 7. Lb3 d5 8. dxe5 Le6 9. Le3!? Le7 10. c3 0–0

Populärt är också 10. – Dd7 11. Sbd2 Td8 som Sverigebekante Michail Krasenkov gärna spelar.

11. Sbd2 Dd7 12. Lc2 f5 13. exf6 Sxf6 14. Db1!?

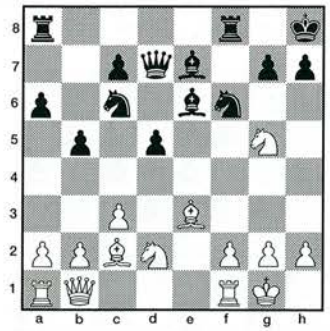
Keres' gamla drag som stått sig länge. Efter vårt parti kan man lugnt börja ifrågasätta damdraget. Andra testade försök har emellertid slagit dåligt ut. Två exempel:

a) 14. Sb3 Sg4 15. Sc5? Dd6 16. Sxe6 Txf3! 17. g3 Sxe3 -+;

b) 14. Lf4?! Sh5! 15. Lg3 Lg4 16. Te1 Sf4! eller 15. Se5 De8 16. Sxc6 Sxf4 17. Sxe7† Dxe7 vilket är bra för svart, enligt Sokolov.

14. – Kh8 15. Sg5

Här hade Almási säkert tänkt sig det vanliga 15. – Lg8 16. Lf5 Dd8, varefter 17. Sdf3/Sb3/Se6 alla ger goda chanser. I stället en surpris...

15. – Sg4!

En teoretisk nyhet. Nu går inte 16. Lxh7? Sxe3 17. Sxe6 Dxe6 och efter t ex 16. Sxh7 Tf5! 17. h3 Sxe3 18. fxe3 Txf1† 19. Sxf1 Se5 har vit inte enda pjäs som står bra.

Som så ofta när en TN presenteras kommer ett platt svarsdrag...

16. Sgf3 Dd6!?

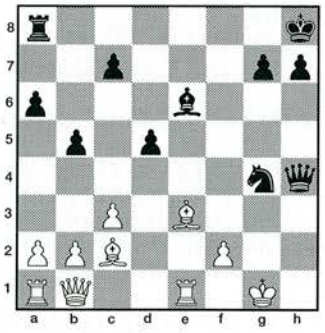
Sokolov är på stridshumör och ratar 16. – Sxe3 som bör vara bra för svart.

17. Te1 Txf3!? 18. Sxf3

Varianten 18. gxf3? Dxh2† behöver rimligen inte analyseras. Eller?

18. – Sce5

En kritisk ställning. Efter 19. Sxe5 Dxe5 20. g3 Dh5 21. h4 Lxh4 22. gxh4 Dxh4 kan svarts angrepp tyckas vara avgörande på grund av hotet 23. – Tf8. Men vit har en överraskande parad baserad på latent svaghet hos svart på sista raden. Sic:

Analys

23. Lf5 Dh2† 24. Kf1 Tf8 25. Lc5!! och nu besvaras 25. – Lxf5/Txf5 med ett stilla 26. Dxf5!. Svart har därför bara remi med 26. – Dh3†. Så vitt man kan se går det bra att skifta dragen också, alltså 23. Lc5 Tf8 24. Lf5!!.

Almási borde därför ha nöjt sig med detta. Å andra sidan är fortsättningen så spännande att vi tackar honom för fortsatt kamplust.

19. Sd2 (?) Sc4 20. Sf1

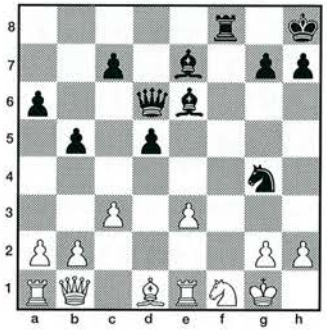
Det hotade såväl på h2 som 20. – Sgxe3 21. fxe3 Sxd2. Men nu tycks vit ha garderat upp sig optimalt.

20. – Tf8

Denna ställning är inte så kritisk, eftersom svart inte hotar något. Sokolov vinner på en tramsig fälla som Almási borde ha sett för länge sedan. Läget är att 21. – Scxe3 måste besvaras med 22. Txe3! varefter spelet torde stå ungefär lika. Antagligen kunde vit i denna ställning ha slagit på h7 och haft en merbonde på pluskontot också. I stället kom...

21. Ld1!? Scxe3 22. fxe3??

Som sagt, 22. Txe3 var tvunget.

22. – Txf1† 23. Kxf1 Dxh2

Svarts angrepp är nu avgörande, materialunderläget till trots. Elegant vore t ex 24. Lxg4 Lxg4 25. Dd3 Lh4! och vit är hjälplös.

24. Lf3 Se5 25. Dd1

Flyktförsöket 25. Ke2 kan besvaras med 25. – Sxf3 26. Kxf3 och sedan kan man välja lite hur som helst: 26. – g6/h5/Ld6/Lh4 etc. Det är lätt vinst överallt.

25. – Lh4 26. Tc1 Lg4! 27. uppgivet.

Det sedan länge aviserade nätet är knutet: 27. Lxg4 Dh1† 28. Ke2 Dxg2† matt.

Ett skojigt parti med som alltid i dylika fall en del skumma inslag.

(Kommentarer: Kjell Krantz)

■ PCA:s utmanarfinal mellan Viswanathan Anand och Gata Kamsky avgörs i Las Palmas den 9–25 mars. VM-matchen spelas i Köln i september/oktober.

■ Niclas Hjelm och Johan Furhoff deltog i augusti i fjol i en IM-turnering i Ungern. Resultatet redovisades i korthet i TfS nr 9/94. Här berättar de själva:

SCHACKLIGA ÄVENTYR I BUDAPEST

Första lördagen i varje månad startar de s k First Saturday-turneringarna i Budapest. Det brukar vara en GM- och minst en IM-turnering, och det sägs att arrangören László Nagy nu har ordnat så många (15) GM-turneringar att han ska komma med i Guinness' rekordbok.

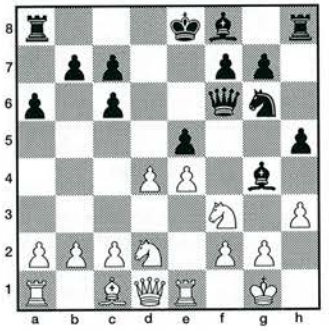
Sommaren 1994 går till historien som den varmaste sedan statistik började föras någon gång på 1800-talet. Trots detta blev det något av en chock att komma till Budapest, där det var betydligt varmare än hemma i Sverige. Johan "acklimatiserade" sig med två förluster men sedan kom han i gång och slutade på 8/13, endast en poäng från IM-normen.

Här följer två av hans partier, typiska för hans spelstil, dvs angreppsschack med positionell underton:

SPANSKT PARTI (C 69)

Martin Forchert Tyskland — **Johan Furhoff** Sverige

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. Lb5 a6 4. Lxc6 dxc6 5. 0–0 Lg4 6. h3 h5 7. d3 Df6 8. Sbd2 Se7 9. Te1 Sg6 10. d4

10. – Sf4!

Encyklopedin anger som huvudvariant 10. – Ld6 som leder till ett för vit angenämt slutspel efter 11. hxg4 hxg4 12. Sh2 Txh2 13. Dxg4 Dh4 14. Dxh4 Txh4 15. Sf3. Textdraget har möjligen tidigare provats av Stellan Brynell (om Johan minns rätt).

11. dxe5

Efter 11. hxg4 hxg4 12. Sh2 Sxg2 13. Kxg2 Txh2† 14. Kxh2 Dxf2† 15. Kh1 g3 får svart avgörande fördel (16. De2 g2† osv) och han står bättre efter 12. g3 Sh3† 13. Kg2/Kf1 exd4.

11. – Dg6 12. Sh4

Här några andra möjligheter, t ex 12. hxg4 hxg4 och nu:

a) 13. Sh2 g3 14. fxg3 Dxg3 -+;

b) 13. Sh2 g3 14. Sg4 Dh7 15. fxg3 Lc5† -+;

c) 13. g3 Td8 14. Sh4 Txh4 15. gxh4 g3 16. f3 Lc5† (16. Df3 Sh3† 17. Kh1/Kf1 gxf2 -+).

12. – Lxd1 13. Sxg6 fxg6!

Hårdare än encyklopedins 13. – Sxg6 som ger vit en liten fördel.

14. Txd1 0–0–0 15. Kf1

På 15. b3 är 15. – Lb4 högst irriterande.

15. – Lc5 16. Te1 Thf8 17. Sf3

Svart får angrepp efter 17. f3 La7! (med idén g6–g5–g4) 18. Sb3 Sxh3 19. gxh3 Txf3†.

17. – Sxh3 18. Le3 Lxe3 19. Txe3 Sf4 20. Tee1?

Hädanefter står svart något bättre. 20. g3 bör övervägas.

20. – Se6!

Svarts bondeställning kan tyckas märklig men vits e-bönder är svaga och i ett eventuellt bondeslutspel kan svart få en avlägsen fribonde på h-linjen. Springaren på e6 håller ihop ställningen.

21. Tad1 g5 22. c3 c5 23. Txd8† Txd8 24. g3 g4 25. Sh4 Sg5 26. Ke2 Te8!

Vit får fart på e-bonden efter 26. – Sxe4 27. Ke3.

27. Ke3 Txe5 28. Kf4 Sf7 29. Ke3

Nu har vit upptäckt att 29. Sg6 strandar på 29. – Te6 30. Kf5 Tf6† matt!

29. – Sd6 30. Kf4 Sf7 31. Ke3 Te8 32. Sg6 Sg5 33. Kf4?

Norska bragdpremier

1994 års norska bragdpremier à 1 000 kronor har tilldelats Berge Østenstad för hans seger i årets norska mästerskap och Ingrid Dahl för hennes resultat på första bord i Moskva-OS.

Förlorar pjäs. Bättre var 33. Kd3 men svart har ändå stor fördel.

33. – Sf3 34. Td1 Te6 35. Sh4

På 35. Kf5 uppträder en bekant matt på f6, och på 35. Sh8 följer 35. – Th6 37. Sf7 Tf6†.

35. – g5† 36. uppgivet.

Eller 36. Kf5 Te5†.

(Kommentarer: Niclas Hjelm/Johan Furhoff)

ALJECHINS FÖRSVAR (B 04)

Johan Furhoff Sverige — **Christian Joecks** Tyskland

1. e4 Sf6 2. e5 Sd5 3. d4 d6 4. Sf3 Sc6

Ovanligt. Furhoff har spelat varianten som svart med dragföljden 1. e4 Sc6 2. Sf3 Sf6 3. e5 Sd5 4. d4 d6 men menar att den inte håller måttet.

5. c4 Sb6 6. e6

Ett försök att få fördel.

6. – fxe6 7. Ld3 e5 8. Sg5 Sxd4 9. Sxh7?!?

Vit får fördel med 9. Lxh7 Txh7 10. Sxh7 Lf5 11. Sa3 Sxc4 12. Sxc4 Sc2† 13. Kf1 Sxa1 (13. – Lxh7 14. Dh5† Kd7 15. Dxh7 Sxa1 16. Db1) 14. Se3 Dd7 15. Sxf8 Kxf8 16. Ld2 Db5† 17. Kg1 Dxb2 18. Sxf5.

9. – Le6 10. Lg6† Kd7?

Efter 10. – Lf7 har vit inte kompensation.

11. c5!

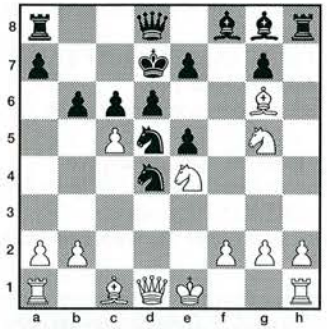
Ställer svart inför besvärliga val.

11. – Sd5 12. Sg5 Lg8 13. Sc3 c6 14. Sce4

Svart har svårt att röra sina centrumbönder och speciellt Lf8 är ett sorgebarn.

14. – b6?

Här borde 14. – Da5† ha prövats.

15. f4! Sf6 16. fxe5 Sxe4 17. Sxe4 dxe5 18. Le3 Kc7 19. 0–0 e6

Därmed inmuras Lg8 men den kan inte stå utanför bondekedjan eftersom punkten f7 måste garderas.

20. Tc1 Le7

Vit väntade sig 20. – b5 men svart har is i magen.

21. b4?!

Inte den korrekta planen.

21. – b5?! 22. Tf2!

Ett nyckeldrag, det svåraste i partiet.

22. – Dd5 23. Td2 Td8 24. a4 Lh7? 25. Sc3?

Fel ordning. 25. Lxh7 Txh7 26. Sc3 vinner omgående på grund av hoten mot b5 och d4, t ex 26. – Dd7 27. axb5 cxb5 28. c6!.

25. – Db3 26. Txd4 Dxd1† 27. Tdxd1 Lxg6 28. axb5

Vits damflygelbönder är nu mycket starka.

28. – Txd1† 29. Txd1 Td8 30. Ta1!

Avgör partiet.

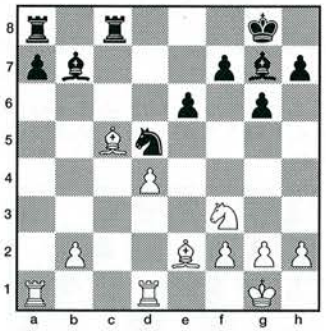
30. – Ta8 31. bxc6 Kxc6 32. Ta6† Kd7 33. c6† Kc8 34. b5 Ld3 35. Ta4 Tb8 36. Txa7 Lb4 37. b6 och här föll kläppen för svart.

På 37. – Lxc3 vinner både 38. Txg7 och 38. Tc7† Kd8 39. Td7† jämte 40. Txd3.

(Kommentarer: Niclas Hjelm/Johan Furhoff)

Själv fick jag en smakstart på turneringen med vinst mot topprankade ungerske IM Pál Petrán (2480). Den måste ses!

Niclas Hjelm

Pál Petrán

Svart har två härliga löpare men nyss kändes det som om bonden på a7 var brädets svagaste, trots har vit har ömma punkter på både b2 och d4. Nu griper emellertid svart initiativet.

20. – Sf4! 21. Lf1

Ett småtrist alternativ var 21. Kf1. Nu måste vit se upp med ett eventuellt Lb7xf3, varefter Sf4 utklassar Lf1.

21. – e5

Sätter fingret på löparen på c5 och banar väg för Lg7. Svart hotar bl a 22. – Se6.

22. b4

På 22. Ld6 får svart avgörande fördel efter 22. – Sh3† 23. gxh3 Lxf3 24. Td3 e4 25. Td2 Lh6.

22. – exd4 23. Sxd4?

Nästan lika illa var 23. Lxd4 Lxf3 24. gxf3 Tc2 med tryck. Kanske måste vit ge b-bonden för att försvara första raden men svart spelar Tc2–b2 och har antagligen reella vinstchanser även då. T ex verkar tornbyte vara en bra plan. Vit måste akta sig för varianten 25. Lxg7 Kxg7 26. Tdc1 Tb2 27. Tcb1 Txb1 28. Txb1 Td8 29. Ta1 h5 30. Txa7 Td1 med planen h5–h4–h3, Td1–b1 och aktivering av kungen jämte springaren till f3 eller d2.

23. – a5

Det sista stödet för Lc5 slås bort.

24. Ta4

Det fanns inget försvar, pröva själv…

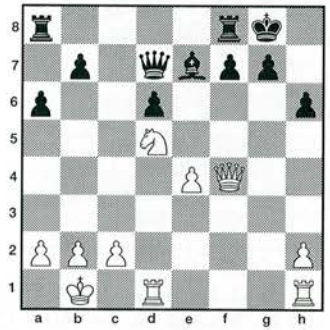
24. – axb4 25. Txa8 Lxa8 26. Lxb4 Td8 27. Lc3 Se6 28. Sxe6 Txd1 29. Sxg7 Lc6 30. h4 Lb5 31. Kh2 Txf1 32. f3 h5 33. Lf6 Tc1 och vit överskred betänketiden.

Svart hotar Tc1–c6 följt av f7–f6. På 34. g4 vinner den groteska manöverna 34. – Tc6 35. g5 Tc8 36. f4 Kh7 37. f5 Tg8 38. fxg6† Kxg6.

(Kommentarer: Niclas Hjelm/Johan Furhoff)

Sedan blev det mest sega positionspartier som jag inte vill trötta läsarna med. Men försvarsmanövern mot Joecks är en av mina favoriter:

Niclas Hjelm

Christian Joecks

Vit har offrat en bonde i en sicilianare och fått en prakthäst på d5. Vad göra?

19. – Tae8!

Efter 19. – Ld8 20. Thg1 Kh8 kan svart bli tvungen att spela f7–f6 för att skydda g7, men då blir då svag på de vita fälten och Sd5–e3–f5 följt av offer borde vinna. Dessutom ser Ld8 och Ta8 mycket fåniga ut.

20. h4 Kh8 21. Thg1 Ld8

Punktbevakar springaren och möjliggör för Te8 att delta i försvaret från t ex e6 om det skulle behövas. Dessutom är e4 mycket svagt.

22. Se3 De6 23. Tg4

E4 är som sagt svagt…

23. – Lf6

Med idén 24. – Le5 eller 24. – De5 25. Dxe5 Lxe5. Vem hade kunnat drömma om att löparen skulle bli så bra?

24. Txd6 De5 25. Dxe5 Txe5

Svart har stor fördel ty a) löparen är bättre än springaren och b) e4 och h4 är svaga.

26. Sd5 Td8 27. Txd8† Lxd8 28. c4 Th5 29. Tf4 Kg8 30. Tf3 Txh4 31. Tb3 Txe4 32. Txb7 Lh4

Vits c-bonde verkar farlig men svart håller med hjälp av några finesser läget under kontroll. Dessutom är h-bonden svårstoppad, ingen av vits pjäser står ju direkt beredd att förhindra dess framryckning.

33. c5 Lg3 34. c6 Tc4 35. b4

På 35. c7 följer 35. – Kh7 36. Tb8 Lxc7 37. Tc8 Tc5 38. Sxc7 h5 -+.

35. – h5

Inte 35. – Txc6?? 36. Se7† och vit vinner.

36. Se7†

Svart hinner först efter 36. a4 h4.

36. – Kh7 37. Sf5 Le5 38. Te7 Lf6 39. Td7?

Bättre var 39. Tb7 men även detta förlorar i längden.

39. – Txb4† 40. Kc2 Tc4† 41. uppgivet.

(Kommentarer: Niclas Hjelm/Johan Furhoff)

Efter godkänt spel slutade jag på 7½/13. Med vardera två IM-skalper av tre möjliga var vi båda nöjda med turneringen och det kan mycket väl bli fler Budapestresor i framtiden.

Niclas Hjelm & Johan Furhoff

Tidskrift för Schacks Kamratförbund

kallas till årsmöte
tisdagen den 25 april 1995
klockan 18.00 i Göteborgs Schackcentrum
Vegagatan 20, Göteborg

Ungdomssidorna

REDAKTÖR: Mats Eriksson, Pärt-Antons Gata 53, 421 79 Västra Frölunda

HÖGALIDSSKOLAN ERÖVRADE BRONS I NM FÖR HÖGSTADIELAG

■ Högalidsskolan från Stockholm svarade för en fin insats i Nordiska Mästerskapet för högstadielag genom att belägga bronsplatsen i god konkurrens. Island tog en klar seger efter vinst i samtliga fem matcher.

Tävlingen spelades på klassisk schackmark – Gausdal högfjällshotell nära Lillehammer – med deltagande av sex lag, varav två från värdnationen. Rankingmässigt låg Högalidsskolan på den undre halvan, men laget var jämnt i förhållande till de flesta konkurrenterna.

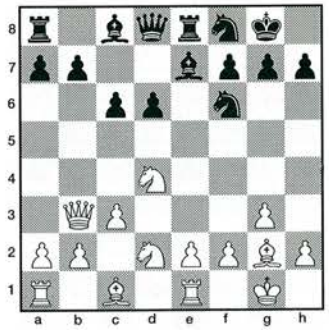
Ganska klar favorit var Island med tre man över 1900 och Norges lag med tre flickor med landslagsmeriter verkade också farligt. Finland och Danmark hade starka toppspelare men var ojämna och Norge II såg på papperet ganska beskedligt ut.

Tävlingen började storartat för Högalid, som besegrade Danmark och Finland med 2½–1½ respektive 3–1 i de två inledande ronderna. Här ett parti från första ronden:

DAMBONDESPEL (A 46)

Jesper Celander Sverige — **Henrik Hojstrøm** Danmark

1. d4 Sf6 2. Sf3 d6 3. g3 Sbd7 4. Lg2 e5 5. 0–0 Le7 6. Te1 0–0 7. c3 Te8 8. Db3 exd4 9. Sxd4 c6 10. Sd2 Sf8

10. Sxc6 bxc6 12. Lxc6 Le6 13. Dc2 Db6 14. Lxe8 Txe8 15. Sf3 Sg6 16. Le3 Db7 17. Sg5 Ld7 18. Db3 Dxb3 19. axb3 Sd5 20. Lc1 h6 21. Txa7 Lc6 22. Sf3 Lf6 23. Sd2 Lg5 24. Ta6 Se5 25. f4 Sd3 26. Tf1 Txe2 27. Txc6 Se3 28. fxg5 Tg2† 29. Kh1 Sf2† 30. Txf2 Txf2 31. Kg1 Te2 32. Sf1 Sc2 33. Ld2 Sa1 34. Txd6 Sxb3 35. gxh6 uppgivet.

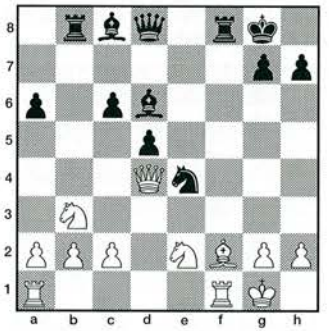
Norge och Island vann också i första ronden och möttes sedan i andra. Även om matchen pågick länge och väl kunde islänningarna till slut vinna med hela 3½–½ och därmed koppla ett klart grepp om turneringen. Eller skulle Högalid från Sverige kunna hota?

Någon riktigt avgörande final blev det inte för de våra, för i tredje ronden fick Sverige stryka på foten mot Norge med 1–3. I fjärde ronden blev det samma siffror mot Island och siktet fick ställas in på bronsmedaljerna. Ställningen inför sista ronden var att Danmark låg på tredje plats, en halva före Sverige, men hade kvar att möta Island. Vid första bord fick en dansk landslagsman en omild behandling av sin islänning:

STAUNTONGAMBIT (A 82)

Simon Bekker-Jensen Danmark — **Arnar E Gunnarsson** Island

1. d4 f5 2. e4 fxe4 3. Sc3 Sf6 4. f3 e3 5. Lxe3 e6 6. Lc4 d5 7. Ld3 c5 8. Sb1 cxd4 9. Lxd4 Sc6 10. Lb5 Ld6 11. Sd2 e5 12. Lf2 a6 13. Lxc6† bxc6 14. Se2 Tb8 15. Sb3 0–0 16. 0–0 e4 17. fxe4 Sxe4 18. Dd4

18. – Txb3! 19. axb3 Txf2 20. Txf2 Lc5 21. De5 Sxf2 22. Sd4 Sg4 23. Df4 Ld6 24. Df3 Sxh2 25. Dd3 Sg4 26. Tf1 Dh4 27. Sf3 Lc5† 28. uppgivet.

Islands segersiffror rakade väg till 3½–½ och med samma siffror besegrade Sverige Norge II. Det gav följande sluttabell:

1) Island 16½, 2) Norge 13, 3) Sverige 11, 4) Danmark 8½, 5) Finland 7½, 6) Norge II 3½.

I det svenska laget spelade i bordsordning Michael Malmqvist 2, Mikael Arovén 2, Jesper Celander 4½ (!) och Ludvig Björklund 2½ poäng, sammantaget en klart godkänd insats av Högalid. Men när ska Sverige lyckas vinna högstadie-NM (eller NM för ungdomsskollag)? Senast det skedde var 1971!

Mats Eriksson

Riltonkadetten

13-årige Robin Rylander, SK Rockaden, vann Riltonkadetten, som spelades i Stockholms Schacksalonger den 5 januari. Efter fem segrar i följd säkrade han förstaplatsen med remi i sista ronden mot sin jämnårige klubbkamrat Rickard Sassenberg.

Resultat: 1) Robin Rylander, SK Rockaden 5½/6, 2) Rickard Sassenberg, SK Rockaden 5, 3) Tomas Gorczynski, Botkyrka SK 5, 4) Olof Gustafsson, Aneby SK 5, 5) Emilia Horn, Kristallens SK 4½, 6) Patrick Siegbahn, Wasa SK 4½, 7) Johannes Dolk, SK Rockaden 4½, 8) Alexander Holm, Kristallens SK 4½.

54 spelare deltog.

BARN-EM

❑ För andra året i rad inbjöd Disney och Frankrikes Schackförbund i samarbete med FIDE till Barn-EM i snabbschack en helg strax före jul. Förra året utlyste Sverige sina platser för ansökan från intresserade spelare – i år gällde Västkustspelen i Falkenberg som kvaltävling. Därmed var Sverige representerat i alla fyra klasserna för pojkar och flickor upp till 14 respektive 12 år.

Den svenska truppen, tävlingarnas största med elva personer inklusive föräldrar, syskon och ledaren Anders Mårtensson, anlände till Paris fredagen den 16 december. Organisationen av tävlingarna var en aning rörig men förhållandena fina, berättar Anders för TfS.

Efter en omständlig anmälan fick deltagarna frikort till Euro-Disney och tillbringade eftermiddagen där fram till kvällens middag med deltagande av bl a världsmästaren Anatolij Karpov ("Jag fick Karpovs autograf" – Anders M).

Lördagen var huvuddag för själva tävlingen. Sju av de nio snabbschackpartierna avverkades i en lokal med avspärrningar, men med möjligheter för åskådarna att följa spelet (förra året stängdes spelarna in under ronderna!). Upptakten blev lite motig för den svenska truppen, som bara plockade 1 poäng på de två första ronderna. Med tiden tog det sig och de våras resultat kan beskådas nedan.

På söndagen spelades de två finalronderna och därefter var det dags för avslutning med uppträdanden, middag och prisutdelning. De fyra klassegrarna fick spela en klocksimultan mot Karpov som släppte en halva mot Ruth Sheldon från England. På kvällen besöktes Euro-Disney på nytt. Efter en heldag i Paris anträdde nöjda svenskar hemresan på måndagkvällen.

Meningen är att tävlingen ska upprepas under kommande år och överledaren Bachar Kouatly, känd bl a som motkandidat till Florencio Campomanes i valet till FIDE-president nyligen, hoppas på VM-status 1995 eller åtminstone 1996! Resultat:

Pojkar 14: 1) Dennis de Vreugt, Holland 7½, 2) Levente Vajda, Rumänien 7, 3) Alex Kundin, Israel 6½, 7) Heikki Kallio, Finland

5½, 13) Jón Viktor Gunnarsson, Island 5, 18) Christoffer Persson, Sverige 5, 19) Simon Bekker-Jensen, Danmark 4½, 24) Kjetil A Lie, Norge 4 (36 deltagare).

Flickor 14: 1) Ruth Sheldon, England 8, 2) Dana Reizniece, Lettland 7½, 3) Jana Jilemnicka, Tjeckien 6, 16) Susanne Ericsson, Sverige 4½, 20) Mari Merete Netland, Norge 3½, 23) Anne Bekker-Jensen, Danmark 2½, B Ellertsdottir, Island 2½ (26 deltagare).

Pojkar 12: 1) Etienne Bacrot, Frankrike 7½, 2) Matej Sebenik, Slovenien 7, 3) Levon Aronian, Armenien 6½, 20) Martin Østtveit, Norge 4½, 24) Bøhlke, Danmark 4, 26) David Kjartansson, Island 4, 29) Philip Landgren, Sverige 3½, 33) Miiteri Sorsa, Finland 3 (37 deltagare).

Flickor 12: 1) Parvana Ismailova, Azerbajdzjan 7½, 2) Ieva Kaula, Lettland 7, 3) Elizabeth Pähtz, Tyskland 7, 23) J Rasmussen, Danmark 4, 25) I Birgisdottir, Island 4, 26) Reidun Bakervik, Norge 3½, 31) Annika Lind, Sverige 1 (31 deltagare).

Mats Eriksson

Emanuel Berg vann Manhem Open
KVALITETSPOÄNG AVGJORDE

■ Allhelgonahelgen innebär traditionellt bl a Manhem Open, den internationella turneringen för 15-årsjuniorer. Trots många utlänningar långt fram i resultatlistan blev det svensk seger genom 13-årige Emanuel Berg, den näst efter Ferdinand Hellers yngste vinnaren i tävlingens 14-åriga historia.

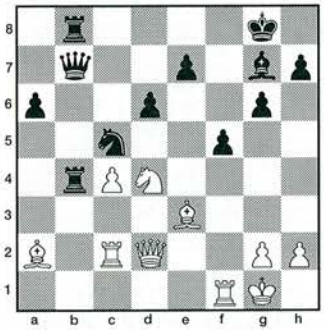
Liksom tidigare spelades turneringen samtidigt med snabbschacktävlingen Ernst Åhmans Minne i Hvitfeldtska gymnasiets matsal i centrala Göteborg. 45 deltagare hade mött upp och den svenska eliten fick hårt motstånd av gäster från Danmark, Norge och Lettland. Med två spelare över 2100 och 14 över 1800 var turneringen av medelstarkt snitt om man jämför bakåt i tiden.

Topprankad var Rafaels Fridmans från Riga, men han fick snart erfara att de svenska juniorerna kunde vara ganska svårfjällade. Efter fyra remier i ronderna 2–5 var han i praktiken borta ur segerdiskussionerna. I fjärde rondens parti mot lovande 13-åringen Anders Olsson kom han undan med blotta förskräckelsen:

SICILIANSKT PARTI (B 75)

Anders Olsson	**Rafaels Fridmans**
SK Rockaden	Lettland

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 g6 6. Le3 Lg7 7. f3 a6 8. Lc4 b5 9. Lb3 Lb7 10. 0–0 0–0 11. Dd2 Sbd7 12. Tad1 Te8 13. Df2 Tc8 14. Td2 Da5 15. Tfd1 b4 16. Sb1 Sc5 17. a3 bxa3 18. Sxa3 Dc7 19. La2 Tb8 20. c3 Ted8 21. b4 Scd7 22. c4 Lxe4 23. fxe4 Sxe4 24. De2 Txb4 25. Tc2 Sdc5 26. Sb1 Tdb8 27. Sd2 Sxd2 28. Dxd2 Db7 29. Tf1 f5

30. Sb5 Ta4 31. Sxd6 exd6 32. Dxd6 Se4 33. De6† Kh8 34. c5 Da7 35. Td1 Ta3 36. Lf4

Inte 36. Td7 Txe3! (37. Dxe4 Dxd7 38. Dxe3 Ld4). Nu hotar emellertid 37. Td7 och svart försöker fly undan med taktiska medel.

36. – Txa2!? 37. Dxa2!

Här ser 37. Lxb8 ut att vinna, men svart kontrar med 37. – Ld4†! (38. Txd4 Ta1†) och nu:

a) 38. Kf1 Dxb8! 39. Txa2 Df4† 40. Ke1 De3† 41. Kf1 (41. Te2 Dg1† matt) Sg3† 42. hxg3 Dxe6 43. Txd4 Dxa2 eller 39. Dxa2 Df4† 40. Ke1 De3† 41. Kf1 Sc3 42. Txd4 (42. Txc3 Dg1† 43. Ke2 Dxg2†) Sxa2 43. Td8† Kg7 44. Txa2 (eller 44. Td7† Kh6 45. Txa2 Dc1† 46. Kf2 Dxc5† 47. Kg3 De3† 48. Kh4 g5† matt) Dc1† 45. Kf2 Dxc5† 46. Kf3 Dc6† 47. Ke3 Db6† 48. Td4 Db3† och vinner;

b) 38. Kh1 Txc2! 39. Lxa7 Sf2† 40. Kg1 Sxd1† 41. Kf1 Se3† 42. Kg1 (42. Ke1 Lc3† matt) Sd5† 43. Kf1 Tc1† 44. Ke2 Sf4†. Vit spelar starkare 39. De8† jämte 40. Lxa7 men svart har remischackar.

37. – Te8 38. Da4 Tf8 39. Dc6 Df7 40. Dxa6 g5 41. Ld6 Td8 42. Db6 Ta8 43. c6! Sxd6 44. c7

Även 44. Txd6 vinner.

44. – Lf8

Om 44. – Sc8 45. Db7.

45. Txd6 Lxd6 46. c8D†?

Nu leder hela vits forcering bara till att han avvecklar sin egen fribonde. Vann gjorde 46. Dxd6 Tc8 47. Dd8† Dg8 48. Td2 med oparerbara hot, eller 46. – De8 47. Df6† Kg8 48. Dxg5† Kh8 49. Df6† Kg8 50. h4.

46. – Txc8 47. Txc8† Lf8 48. Dd8 Kg8 49. Dxg5† Dg6 50. Dd8?

Vit borde ha försökt med dambyte och därefter kungsmarsch till e6 jämte h2–h4–h5.

50. – Dg7 51. Kf2 Da7† 52. Kf3 Db7† 53. Ke3 De4† 54. Kf2 Df4† 55. Ke2 De4† 56. Kd1 Db1† 57. Kd2 Db4† 58. Kd3 De4† 59. Kc3 De3† 60. Kc4 De4† 61. remi.

De som i stället tog kommandot till en början var Göteborgspublikens främsta hopp, Mikael Arnelind, och Torbjörn R Hansen från Norge. De startade ensamma med tre raka vinster och när de remiserade inbördes i den fjärde ronden delade de ledningen med Emanuel Berg.

Medan norrmannen på de resterande tre ronderna fick nöja sig med två halvor möttes de båda svenskarna i vad som tedde sig som en final. Så här gick det:

FRANSKT PARTI (C 19)

Emanuel Berg	**Mikael Arnelind**
Skövde SS	Majornas SS

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sc3 Lb4 4. e5 c5 5. a3 Lxc3† 6. bxc3 Dc7 7. Sf3 Se7 8. Ld3 b6 9. a4 La6 10. 0–0 Lxd3 11. Dxd3 Sbc6 12. La3 cxd4 13. cxd4 Sa5 14. Db5† Dc6 15. Sd2 Sf5 16. c3 Tc8 17. Tfc1 Kd8 18. g4 Se7 19. Lb4 Sc4 20. Sxc4 Dxc4 21 Dxc4 Txc4 22. a5 b5 23. a6 Kd7 24. Ta5 Sc6 25. Txb5 Sxb4 26. Tb7† Kc6 27. Txb4 Txb4 28. cxb4† Kb6 29. Kg2 Tf8 30. Kg3 Kxa6 31. Tc5 Tb8 32. Ta5† Kb6 33. h4 a6 34. f4 Ka7 35. Ta4 Tb6 36. h5 Kb7 37. f5 Tc6 38. f6 g5 39. hxg6 hxg6 40. Ta1 Tc7 41. Th1 Kb6 42. Th8 Kb5 43. Te8 g5 44. Tg8 Tc3† 45. Kg2 Kc4 46. Txg5 Kxd4 47. Th5 Ke4 48. Kf2 Kf4 49. Ke2 Tc4 50. Th7 Kxe5 51. Txf7 Txg4 52. Tg7 Te4† 53. Kd3 Kxf6 54. Tb7 Tc4 55. Tb6 Ke5 56. Txa6 Txb4 57. Ta1 Tb3† 58. Kc2 Tg3 59. Te1† Kd6 60. Ta1 d4 61. Ta5 e5 62. Ta8 Kd5 63. Td8† Ke4 64. Th8 Ke3 65. uppgivet.

Efter fem ronder var ställningen: Arnelind 4½, Hansen och Stig Tjomsland, Norge 4, Berg, Simon Bekker-Jensen, Danmark, Anders Olsson, Per Olsson, Majornas SS samt Andreas G R Moen, Norge 3½ poäng.

Läget såg ljust ut för Arnelind, som i sjätte ronden spelade remi med Tjomsland efter en rafflande kamp, men som trots detta ledde med en halva före en kvartett bestående av Berg, Bekker-Jensen, Anders Olsson och Tjomsland.

I finalronden nöjde sig Bekker-Jensen med en snabbremi mot Hansen, men vid de två toppborden stod kampen desto hårdare. Berg gick till ursinnigt angrepp mot Tjomsland, som dock försvarade sig med framgång. I ett ganska lika slutspel inträffade något som ibland sker – utan att vara i någon större tidsnöd somnade norrmannen till vid sitt 40:e drag och förlorade på tid!

Partiet mellan Olsson och Arnelind pågick

ALLT I SCHACK

STOCKHOLMS SCHACKFÖRLAG

Henry Andersson
Brännkyrkagatan 71
118 23 STOCKHOLM
Telefon: 08/669 42 37

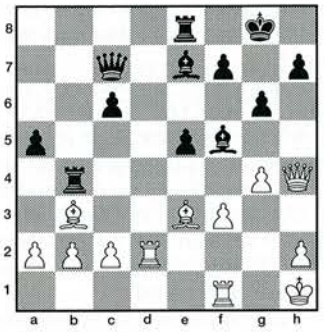
Postgiro: 55 08 86-6

ytterligare en halvtimme innan man enades om remi i slutspelet. Nu vidtog särskiljning mellan Berg och Arnelind. Den förre visade sig ha en kvalitetspoäng mer och utropades därmed till segrare. Vi visar ett av hans partier, spelat i första ronden:

SICILIANSKT PARTI (B 45)

Emanuel Berg Skövde SS — **Per Olsson** Majornas SS

1. e4 e6 2. d4 c5 3. Sf3 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 Sc6 6. Le3 Lb4 7. f3 d5 8. Lb5 Ld7 9. 0–0 e5 10. Sf5 Lxf5 11. exd5 Dc7 12. dxc6 bxc6 13. Sd5 Sxd5 14. Dxd5 Tc8 15. Dc4 Ld6 16. La4 0–0 17. Tad1 Tfd8 18. Lb3 Tb8 19. Dh4 a5 20. Kh1 Te8 21. Td2 Le7 22. Dh5 g6 23. Dh6 Tb4 24. g4 Lf8 25. Dh4 Le7

26. Lxf7† uppgivet.

Egentligen spelade inte Emanuel Berg på topp i den här turneringen. Mer än en gång hade han svajiga ställningar men det kompenserade han med kämpaglöd och större hårdhet än konkurrenterna.

Resultat: 1) Emanuel Berg, Sköve SS 5½, 2) Mikael Arnelind, Majornas SS 5½, 3) Simon Bekker-Jensen, Danmark 5, 4) Rafaels Fridmans, Lettland 5, 5) Anders Olsson, SK Rockaden 5, 6) Per Olsson, Majornas SS 5, 7) Torbjörn R Hansen, Norge 4½, 8) Stig Tjomsland, Norge 4½, 9) Andreas G R Moen, Norge 4½, 10) Fredrik Sassenberg, SK Rockaden 4½, 11) Mats Ekström, SK Rockaden 4½, 12) Gunnar Envik, Norge 4½ (45 deltagare).

För fina insatser som gav rankingpriser svarade i gruppen 1500–1699 Stefan Hörbing, Karlskoga SK 4 och Philip Landgren, Växjö SK 3½ samt i gruppen under 1500 Eva Berglund, Linköpings ASS 4 och Emilia Horn, Kristallens SK 4 poäng.

Mats Eriksson

Distriktsnytt

Malmö

Årets Skollag-MM samlade 35 lag, som var rätt ojämnt fördelade. I gymnasieklassen vann Borgarskolan utan spel medan övriga klasser gav följande resultat:

Högstadiet: 1) Slottsstadens skola 10/12, 2) Bergaskolan 7 (4 lag).

Mellanstadiet: 1) Holmaskolan 22/24, 2) Dammfriskolan 20, 3) Ribersborgsskolan 15 (14 lag).

Lågstadiet: 1) Mellanhedsskolan 18 (11 matchpoäng), 2) Fridhemsskolan 18 (10), 3) Sofielundsskolan 14½ (16 lag).

Nordskåne

För fjärde gången under 90-talet drog yngre junior-DM, vilket liksom i fjol spelades i Knislinge, mer än 100 startande. 108 deltagare räknades in. Tävlingarna dominerades av Hässleholms SK som på senare år har blivit distriktets ledande ungdomsklubb.

Resultat:

1980: 1) Erik Nilsson, Hässleholms SK 5½/7, 2) Andreas Söderström, Markaryds SK 5, 3) Ola Persson, Hässleholms SK 4½ (10 delt).

1981: 1) Arvid Felix, Kristianstads SK 6½, 2) Helena Nede, Hässleholms SK 6, 3) Lars Hansen, Kristianstads SK 4½ (13 delt).

1982: 1) Erik Larsson, Åhus SK 6, 2) Daniel Björkhem, Kristianstads SK 5, 3) Daniel Schild, Åhus SK 5 (15 delt).

1983: 1) Karin Englund, Knislinge SK 6, 2) Nils Widmark, Hässleholms SK 6, 3) Mikael Edholm, Åhus SK 5 (8 delt).

1984: 1) Linus Olsson, Hässleholms SK 7 (!), 2) Therese Englund, Knislinge SK 6, 3) Erik Nilsson, Vanneberga SK 5 (9 delt).

1985: 1) Hannes Sjöberg, Knislinge SK 6, 2) Pontus Hejdenberg, Knislinge SK 5½, 3) Niclas Gustavsson, Hässleholms SK 5½ (12 delt).

1986 och yngre: 1) Andreas Wahlström, Hässleholms SK 6, 2) Daniel Nilsson, Hässleholms SK 6, 3) Hampus Olsson, Hässleholms SK 5 (20 delt).

Flickor, äldre: 1) Mia Nilsson, Hässleholms SK 7 (!), 2) Sofia Gunnarsson, Kristianstads SK 6, 3) Nina Stjerndorft, Vanneberga SK 4½ (7 delt).

Flickor, yngre: 1) Nilla Nilsson, Hässleholms SK 6, 2) Kerstin Johansson, Åhus SK 5, 3) Pernilla Karlsson, Hässleholms SK 5 (14 delt).

Nordvästra Skåne

Anders Nilsson, Åstorps SS vann DM, som arrangerades i Helsingborg, efter en dramatisk slutstrid med klubbkamraten Jan Bengtsson. Den sistnämnde avböjde ett remianbud och förlorade i slutronden samtidigt som Nilsson ordnade till en matt med en sekund kvar av betänketiden. En halv kvalitetspoäng fällde utslaget.

Resultat: 1) Anders Nilsson, Åstorps SS 6/7, 2) Jan Bengtsson, Åstorps SS 6, 3) Stina Tykesson, HG-Schack 5, 4) Anders Hansen, Åstorps SS 4½, 5) Tore Bengtsson, Helsingborgs SS 4½ (20 deltagare).

Skåne

❑ DM-tävlingarna i Ystad: 1) Håkan Lyngsjö, SK Bara Bönder 4, 2) Mende Dimovski, Eslövs SK 4, 3) Christoffer Skoog, SK Bara Bönder 3.

❑ Junior-DM spelades samtidigt med följande resultat:

1975–77: 1) Tobias Toft, En Passant.

1978–79: 1) Ingemar Lind, SS Springaren 5/6, 2) Anil Surender, Lunds ASK 5, 3) Kristian Glans, Eslövs SK 4½.

1980–81: 1) Martin Persson, Ystads SS 6/7, 2) Björn Lundberg, Eslövs SK 6, 3) Konrad Andrzejczik, Ystads SS 5.

1982–83: 1) Martin Lundberg, Eslövs SK och Nissim Laksman, Ystads SS 5½/6, 3) Carl-Johan Möncke, SS Springaren 3½.

1984>: 1) Martin Cederlund, Ystads SS 9/11, 2) Linn Olsson, En Passant 9, 3) Karin Lundberg, Eslövs SK 8.

❑ Skollag-DM i Svedala samlade 13 lag:

Gymnasiet: 1) Bergaskolan, Eslöv.

Högstadiet: Spångholmsskolan, Bara 5½, 2) Norrevångsskolan, Eslöv 5, 3) Ekenässkolan, Eslöv 1½.

Mellanstadiet: 1) Baraskolan, Bara 13½ (8 matchpoäng), 2) Ö Tornskolan, Lund 13½ (6), 3) Baraskolan II 6.

Lågstadiet: 1) Uggleskolan, S Sandby (ett rent flicklag!) 15, 2) Flyingeskolan, Flyinge 13, 3) Baraskolan, Bara 11.

Småland

❑ Den årliga distriktsmatchen för juniorer mellan Småland och Östergötland spelades i Alvesta och slutade med klar seger för hemmalaget: 19,25 – 10,75. De konstiga siffrorna beror på att man i knatteklassen spelade två partier per bord och sedan delade poängen. Siffrorna fördelade sig enligt följande:

Juniorer (1976–78) 6–4, ungdomar (1979–81) 7½–2½ samt knattar (<1982) 5,75–4,25.

På toppbordet i junioravdelningen vann Anders Danielsson, Schack 08 mot Pierre Fransson, Lessebo SK.

Vid andra bord i ungdomsklassen demonstrerades en känd öppningsfälla:

SKOTSK GAMBIT (C 44)

Adam Brzezinski Småland — **Björn Alling** Östergötland

1. e4 e5 2. Sf3 Sc6 3. d4 exd4 4. Lc4 Le7 5. c3 dxc3? 6. Dd5! uppgivet (?).

Svart ger upp för tidigt. Även om vit får en överlägsen ställning går det att kämpa vidare med 6. – Sh6 7. Lxh6 0–0!, t ex 8. Lxg7 (inte 8. Lc1? Sb4 9. Dd1 c2) Kxg7 8. Sxc3 d6 etc.

❑ I Smålands juniorserie segrade Uppvidinge SK med 6½/4 före Växjö SK 4/2.

❑ I DM-turneringarna klass B–D i Lenhovda blev slutställningen:

Kadetter: 1) Ingelstad/Uråsa SK 9½, 2) Västerviks ASK 7½, 3) SK Framåt 3½.

Miniorer: 1) Alvesta SS 19, 2) Aneby SK 17, 3) Alvesta SS II 12.

Knattar: 1) Aneby SK 18, 2) Västerviks ASK 15½, 3) Uppvidinge SK 14.

Svenskt i Genève

15 stormästare räknades in bland de 77 deltagarna i årliga öppna turneringen i Genève. Som överraskande segrare utgick den 19-årige polacken Tomasz Markowski med 7/9. Bland dem som delade andra plats på 6½ återfanns Kevin Spraggett, Kanada, Jurij Razuvajev, Ryssland och Ognjen Cvitan, Kroatien. Den sistnämnde slog i näst sista ronden Jonny Hector.

Bäste svensk blev Roland Ekström, numera listad för Schweiz, och Jonas Barkhagen, som delade sjunde plats med 6 poäng. Hector och Patrik Lyrberg tog 5½ vilket räckte till delad femtonde plats.

BLANDAD TURNERING I HASTINGS

❑ Den senaste Hastingsturneringen högtidlighöll minnet av den första världsmästarinnan Vera Menchik, som 1944 omkom vid ett bombangrepp mot London. Det blev en blandad turnering med fem manliga och fem kvinnliga spelare. Resultat:

1) Thomas Luther, Tyskland 6½/9, 2) John Nunn, England 5½, 3) Miron Sjer, Ryssland 5, 4) Colin McNab, Skottland 5, 5) Alisa Marić, Jugoslavien 4½, 6) James Howell, England 4, 7) Ketevan Arachamija, Georgien 4, 8) Ildikó Mádl, Ungern 4, 9) Ketevan Kachiani, Tyskland 3½, 10) Susan Lalić (tidigare Arkell), England 3.

I undergruppen Challengers deltog 170 spelare, bland dem Christian Jepson, En Passant, Svedala, från ett 30-tal nationer. Som segrare utgick Stuart Conquest, England med 7/9. På samma poäng slutade ryssarna David Bronstein, Jurij Jakovitj och Ruslan Tjerbakov.

Jepson tog 5½ poäng och var nära en IM-inteckning. En som lyckades med detta var den 16-åriga engelskan Harriet Hunt. Hon erövrade 6½ och delade fjärde plats. För ett annat imponerande resultat svarade 10-årige Luke McShane som erövrade 5 poäng.

KLIPP HÄR

Chess Assistant 1.4

Bästa köp enligt PLY 1/94

2 000 kr med 5 000 partier.
2 750 kr med 230 000 partier.
3 250 kr med 350 000 partier.

Öppningsanalyser och partiprenumeration finns också.

Begär prislista.

Urban Koistinen c/o Barta
Kungsg 72 B
111 22 STOCKHOLM
Tel 08-10 25 03 pg 833 03 54-5

KLIPP HÄR

Ulf Andersson i Estland

En snabbschackturnering arrangerades i början av januari i Tallinn för att högtidlighålla minnet av Paul Keres' 79:e födelsedag. Från en öppen turnering med 100 deltagare kvalificerade sig de fyra främsta till en final som spelades i utslagsform med deltagande av stormästarna Lembit Oll, Jaan Ehlvest, Viktor Kortchnoi och Ulf Andersson.

Som segrare utgick Lembit Oll efter att ha slagit Ehlvest med 2½–1½ i finalen. Tredje plats erövrades av Kortchnoi som vann mot Ulf. Dessförinnan hade svensken besegrat den femfaldige estniske mästaren Olav Sepp med 1½–½ samt förlorat mot Ehlvest med 1½–2½.

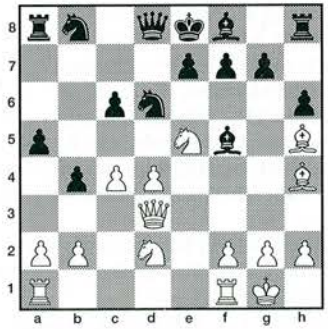
Täby-Tarzan slog till i Haninge

I Stockholmsområdet spelas en hel del tävlingar med kort betänketid, vilket innebär att många partier aldrig protokollförs. Följande tredubbla damoffer från Haninge Open, rond 4, i höstas räddar vi åt eftervärlden:

DAMBONDESPEL (A 46)

Hans Svedbark — **NN**
Täby SK

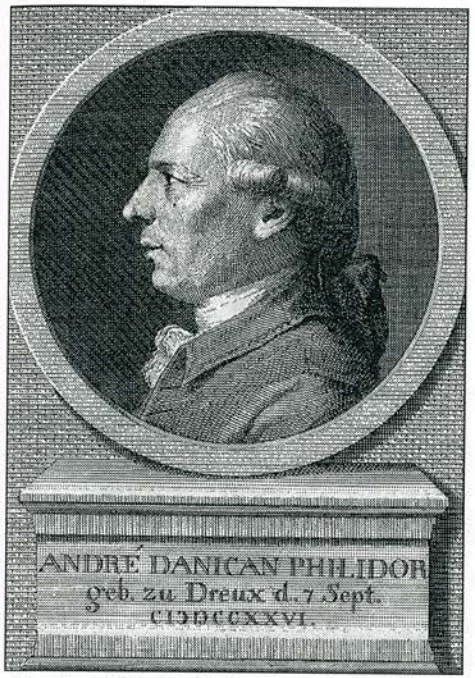
1. d4 Sf6 2. Sf3 b5 3. Lg5 Se4 4. Lh4 h6 5. Dd3 Sd6 6. e4 c6 7. Sbd2 b4 8. c4 a5 9. e5 Sb7 10. Le2 d6 11. 0–0 dxe5 12. Sxe5 Sd6 13. Lh5 Lf5

14. Dxf5! g6 15. Dxg6! Dc8 16. Dxd6! uppgivet.

"Bönderna är schackspelets själ"
(Philidor 1749)

POUR PHILIDOR

Bartolozzis berömda kopparstick av Philidor som finns i många olika versioner.

❑ Inför 200-årsdagen av François-André Danican Philidors död den 31 augusti 1795 har Jean François Dupont–Danican gett ut boken *Pour Philidor. Eine Gedenkschrift zum 200. Todestag des Musikers und Schachmeister* (Verlag Hans-Wilhelm Fink, Koblenz).

Nya böcker

Dupont-Danican, som leder Société d'Etudes Philidoriennes, har samlat en rad artiklar och essäer som behandlar Philidor både som schackspelare och operakompositör. Som alltid när det gäller H-W Finks utgåvor är boken elegant formgiven.

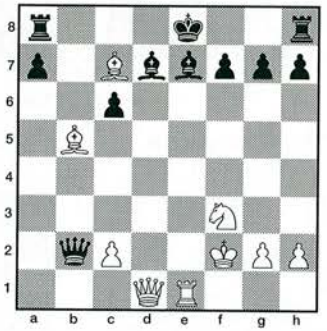
Philidor (1726–95) var sin tids obestritt starkaste spelare och betraktas som det moderna schackets förgrundsgestalt. Hans bok *L'Analyze des Echecs* (London 1749) är en av hörnstenarna i den moderna schackstrategins framväxt. Philidors arbete byggde på den spanska skolan som utvecklats av äldre franska mästare, särskilt Légal de Kermur, men Philidor gick djupare in i schackets underliggande strategiska principer. Han strävade efter att besätta centrum med bönder och att låta pjäserna utvecklas bakom bondekedjor som hölls intakta så länge som möjligt.

Bevarade partier är kanske inte så imponerande, men Philidor hade heller inget motstånd att tala om. Boken innehåller 78 partier – här är ett av dem:

London 1795

Philidor — **Cotter**
(utan Ta1)

1. e4 e5 2. f4 d5 3. Sf3 exf4 4. exd5 Dxd5 5. Sc3 De6† 6. Kf2 Le7 7. d4 Sf6 8. Lxf4 Se4† 9. Sxe4 Dxe4 10. Lxc7 Sc6 11. Ld3 De6 12. Te1 Dxa2 13. Lb5 Ld7 14. d5 Dxb2 15. dxc6 bxc6

16. Lxc6 Lxc6 17. Txe7† Kxe7 18. Dd6† Ke8 19. Dxc6† Ke7 20. Ld6† Kd8 21. Dc7† Ke8 22. De7† matt.

Om Philidor fortfarande har kvar sin magiska klang bland schackspelare är han i stort sett bortglömd som kompositör, trots att han av moderna musikhistoriker betraktas som en av Frankrikes främsta inom den komiska operans område. Till hans mest kända verk hör *Blaise le savetier* och *Tom Jones*, efter Henry Fieldings roman från 1749, där Philidor är på väg bort från den komiska operans klangvärld. I Sverige har åtminstone två av Philidors operor spelats med publik framgång – *Hovslagaren* (Le maréchal ferrant) 1781 och *Caspar och Lona* 1797.

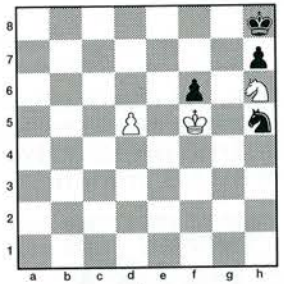
Sthig Jonasson

Studier

Originalstudier till: A Hildebrand
Gröna gatan 31 B III, 754 36 Uppsala.

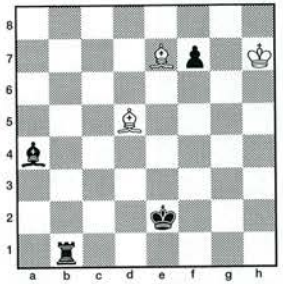
BRA START FÖR ÅRSTURNERINGEN

2732. J Randviir
Estland

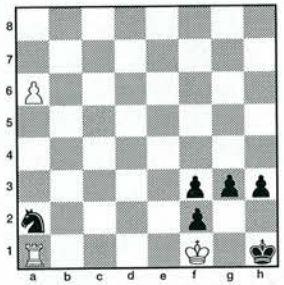
Vinst

2733. J Fleck
Tyskland

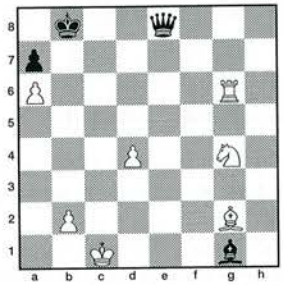
Remi

2734. A Pallier
Frankrike

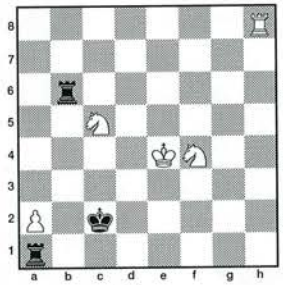
Vinst

2735. G Kasparjan
Armenien

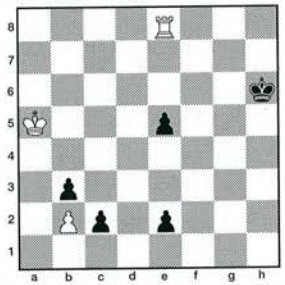
Remi

2736. D Gurgenidze
Georgien

Vinst

2737. L M Parenti
Enroque!! 1947

Remi

❑ Redan i årets andra häfte kan vi bjuda på fem originalstudier, varav två av stormästare i komposition: Kasparjan och Gurgenidze.

Än roligare är det dock att kunna presentera två nya namn, som hittills inte har förekommit i TfS, nämligen Allan Pallier, redaktör för studieavdelningen i *Europe Echecs*, samt den nye tyske studieförfattaren Jürgen Fleck.

J Randviir, som inleder kvintetten, har rönt stora framgångar under 90-talet och man får hoppas att dessa fortsätter.

Dagens original kan vi karaktärisera på följande sätt:

2732 är ett litet filigranarbete, som ser ut att vara klippt och skuret ur ett praktiskt slutspel. Finesserna är dock många och spelet exakt. **2733** och **2734** är inga komplicerade verk men saknar inte elegans. Dessutom torde de vara mycket tacksamma objekt för mindre rutinerade lösare.

2735 platsar bra i författarens bok *Positionell remi*, medan **2736** torde tilltala vår egen Hilding Fröberg. Därmed är väl det mesta sagt.

Luis Maria Parenti, som nyligen firade sitt 90-årsjubileum, torde vara åldermannen bland världens studieförfattare, även om A Kasantsev (född 1906), A Guljajev (Grin, f 1908) och G Kasparjan (f 1910) inte ligger så långt efter.

Parenti är född i Buenos Aires och var musikmästare vid operan. Han började komponera studier omkring 1940 och har sedan dess publicerat ett 50-tal verk. Efter ett längre uppehåll återvände han, stimulerad av Oscar J Carlsson, till studiekonsten.

Argentina är känt för att vara de amerikanska kontinenternas främsta studieland, med så framstående utövare som K Eucken (musiker även han), J Mugnos, C A Peronace, Z R Caputto, A Foguelman, E M Iriarte, O J Carlsson m fl.

2737 är ett litet exempel på Parentis konst. Hur ska vit bära sig åt för att stoppa svarts fribönder? Så här går det till:

1.Th8† Kg5 2. Th1 Kf4 3. Kb4 Ke3 4. Kc3 e4 (4. – Kf2 leder till huvudvarianten) **5. Te1! Kf2** (inte 5. – c1D? 6. Txc1 Kf2 7. Kd2 e3† 8. Kd3 och vit vinner!) **6. Kd2 e3† 7. Kc1** och vit räddar sig genom patt.

Lösarna, som har insänt sina lösningar till originalkvintetten före den **10 april**, kan räkna med sedvanliga priser: Ett för bästa lösningsresultat samt ett tröstpris som lottas ut bland dem som löst åtminstone två studier. Studieavdelningen i TfS 3/1995 ska tillägnas duktiga lösare, bl a flera svenskar.

Lösningar till 2711–2714, TfS 7/94

2711 (Gurgenidze). Kg6 Lc4 Lg3 Sa6 Sd4 Be7 – Ke8 Lf4 Sd8 Sf3. Svart drar – vit vinner. **1. – Se5† 2. Kf6 Sd7† 3. Kg7 Lxg3 4. Sc7†!** (4. Sf5? Le5† 5. Kg6 Sf8† 6. Kg5 Sfe6† 7. Kg4 Sg7 = eller 4. exd8D† Kxd8 5. Sc6† Kc8 6. Le6 Kb7 =) **Lxc7 5. exd8D†** och nu:

a) **5. – Kxd8 6. Sc6† Kc8/Ke8 7. La6/Lf7#**;
b) **5. – Lxd8 6. Lf7† Ke7 7. Sf5#.**

Tre snygga modellmatter med aktiva svarta självblockader på c7/d7 respektive d7/d8.

2712 (Joita & Nestorescu). Kf7 Le8 Sa2 Bg6 h7 – Kb8 Sf6 Sg8 Bf2. Svart drar – remi. **1. – Sh6†** (1. – f1D? strandar på såväl 2. h8D Dc4† 3. Kf8 Dc5† 4. Kg7 Dd4 5. Lf7 = som 2. hxg8D Sxg8† 3. Kxg8 Dc4† 4. Lf7 =) **2. Ke7!** (2. Kg7? Sxe8†!; 2. Kxf6? f1D† 3. Kg7 Sf5† 4. Kf6 Sd6† 5. Ke7 De2† 6. Kxd6 Dxe8 7. Kd5 Kc7∓; 2. Ke6? f1D 3. h8D Df5† 4. Kd6 Dd5† 5. Ke7 De5†∓) **f1D 3. h8D Da1!** (3. – De2† 4. Kd6 Sf5† 5. Kc5 Dc2† 6. Kb4 Sd5†/Db2 7. Ka3/Ka5 =) **4. Sc3!** (4. Ke6? Dxa2† 5. Kd6 Dd5†) **Dxc3** (4. – Da3†? 5. Ke6 Db3† 6. Kd6! Db4† 7. Kc6! Dxc3† 8. Kb5! De5† 9. Ka6 =) **5. Lf7†! Sfg8† 6. Kf8! Dxh8 7. g7 Dh7 8. Lg6 Dxg6 patt.**

F Vrabec ifrågasätter dock varianten: 2. Kxf6 f1D† 3. Kg5! Df8 4. Sb4, som han betecknar som oklar. Slutställningen i författarnas lösning är onekligen originell, men spelet hänger så att säga på håret. Vi får invänta kompositörernas svar på FV:s påpekande.

2713 (Banaszek). Kh5 Ld5 Sf2 Bd6 h2 h6 – Kf8 Tg2 Ba2. Vinst. **1. d7** (1. Lxa2? Txf2 2. d7 Td2 3. Le6 Txd7 4. Lxd7 Kg8 =) **Ke7** (1. – Txh2† 2. Kg6! Tg2† 3. Sg4! Txg4† 4. Kh5! Ke7 5. Lxa2 Th4 6. Kg6 Txh6 =) **2. Lxa2 Txh2† 3. Kg6!** (3. Kg5? Txf2 4. Le6 Tf8! 5. Lg4 Tg8† 6. Kh5 Th8 7. Lf5 Tf8 8. Kg6 Tg8† 9. Kh5 Tf8 /Th8 remi) **Tg2†** (spelet efter 3. – Txf2 4. Le6! Tf8 5. Kg7! Tf1 6. h7 Tg1† 7. Kh6 Th1† 8. Kg6 Tg1† 9. Lg4! leder till huvudvarianten) **4. Sg4!** (4. Kh7? Txf2 5. Le6 Tg2 =) **Txg4 5. Kh5! Td4** (5. – Tg2 6. Le6 Td2 7. h7 Th2† 8. Kg6 Tg2† 9. Lg4 ger huvudvarianten, eller 5. – Tf4 6. h7! Tf8 7. Lg8 Tf2 8. Le6 Th2† 9. Kg6 Tg2† 10. Lg4 Txg4 12. Kh5 ±) **6. h7!** (6. Le6? Kf6!; varför inte 6. – Kxe6? framgår senare) **Td1 7. Le6! Th1†** (7. – Kxe6 8. Kg4! Tg1† 9. Kh3! Kxd7 10. Kh2! eller 9. – Th1† 10. Kg2 Txh7 11. d8D ±) **8. Kg6 Tg1† 9. Lg4! Txg4† 10. Kh5 Tg1 11. d8D† Kxd8 12. h8D†** och vinner.

Studien följer klassiska mönster, som i viss mån påminner om några studier av Åkerblom och Gillberg.

2714 (Kralin & Pervakov). Kd4 Dh2 Lf2 Bb2 f7 – Ka1 Dg5 Sa7 Ba4 c3 c4. Vinst. **1. f8D Sb5** (1. – c2 2. Le3 Sb5† 3. Ke4; 1. – cxb2 2. Da3† Kb1 3. Dh1† Dc1 4. De4† ±) **2. Kxc4** (inte 2. Ke4? cxb2 3. Ld4 c3! =) **c2!** (2. – cxb2 3. Ld4! Sxd4 4. Da3† och 5. Dxb2#) **3. Le3! Dxe3 4. Dxc2 Sa3†! 5. Dxa3†** (5. bxa3? Dc5†! =) **Dxa3 6. Dc1†!** (6. bxa3? patt; 6. Db1† Kxb1 7. bxa3 Kc2 8. Kb4 Kd3 9. Kxa4 Kc4 =) **Ka2 7. Da1†! Kxa1 8. bxa3 Kb2 9. Kb4 Kc2 10. Kxa4 Kc3 11. Kb5** och vinner.

Bokpriset för bästa lösningar går till F Vrabec, Fränsta och tröstpriset till Lennart Bäckström, Lidköping.

Franjo Vrabec påpekar till studien 2708 av Slepjan (se lösning i TfS 10/94, sid 559) att vit efter 1. Ld5† Kc3 kan spela 2. Le5† (i stället för 2. Lxa2) Sd4 3. Kc5! (bättre än författarens 3. Ld4?) Lf8† (3. Le3 Ta8 =) 4. Txf8 Txf8 5. Lxd4† Kd3 6. Lc4† Ke4 7. Ld5† Kf4 8. Lxa2 =. Detta innebär att Slepjans studie bör anses vara defekt.

Rättelse. Domare i årsturneringen 1995 är Jarl H Ulrichsen, Norge och inte, som uppgavs i nr 1, P Perkonoja, Finland.

50 lösare till SM-finalen i TfS' jubileumstävling

Av de inkomna lösningarna till Lösnings-SM:s första etapp sållades ut exakt 50 med alla uppgifter rätt lösta. Dessa 50 får inom kort en folder med uppgifterna i SM-finalen. I foldern återfinns också alla nödvändiga förklaringar, hur lösningarna ska nedskrivas, vad de olika problembetingelserna innebär osv. Samtidigt meddelas också fristen för insändningarna.

De tio vinnarna i etapp I blev (med lottens hjälp):

Sture Ericsson, Bureå, Sven Olof Johansson, Stockholm, Henrik Johansson, Östersund, Joakim Malmdin, Sundsvall, Folke Erikanders, Alfta, Leif Ehrnlund, Sundbyberg, Rune Lindberg, Karlstad, Erik Svedberg, Gnarp, Joel Eklund, Svedala och Erik Åqvist, Jönköping.

Vi lyckönskar vinnarna – priserna kommer per post.

De rätta lösningarna i SM-etapp I var:

1) 1. Sb3, 2) 1. Lh1, 3) Tb8, 4) 1. e6 Sc6 2. e7 Sxe7 3. Sf4 Sd4/c5 4. Kh8! 5. Se6/Sg6#.

DATORERNA KUSLIGT EFFEKTIVA:

Division I-lag utklassades i snabbschack

■ Den första lagmatchen i Sverige mellan ett klubblag och schackdatorer utkämpades i kulturhuset i Göteborg en regnig lördagseftermiddag i slutet av januari. Datorerna var uppenbarligen i bästa form och kusligt effektiva. Segersiffrorna blev förkrossande 23½–8½.

Det var Svenska Schackdatorföreningen (SSDF) som hade utmanat division I-laget SK Kamraterna i en match på snabbschacknivå.

– Egentligen förstår inte maskinerna schack, men de slår obönhörligt till om motståndaren gör ett litet misstag. De tar inte bara lillfingern utan hela handen, sade schackdatorernas företrädare i Göteborg, Göran Grottling, efter matchen.

Innan den startade var Grottling nervös och han undrade oroligt hur hans skyddslingar skulle klara elddopet. Oron var inte direkt befogad.

Fyra schackprogram kördes i dubbel upplaga på de åtta datorerna. Programmen var Genius 3.0, Fritz 3.0, M Chess Pro 4.0 och W Chess. Kamraterna ställde upp med IM Bengt Svensson, Ingvar Andréasson, Gösta Svenn, Matti Svenn, Daniel Ronneland, Michael Andersson, Leif Svensson och Tom Borvander.

Första ronden klarade de mänskliga spelarna utmärkt och datorerna fick nöja sig med oavgjort, 4–4. Kanske skulle det kunna bli en spännande mach trots att datorerna var klara förhandsfavoriter. En viss osäkerhet i slutspelsbehandlingen hos vissa program ökade förhoppningarna. Det gällde bara att komma så långt i partierna…

Hoppet slocknade redan i andra omgången, då datorerna kom i gång på allvar. Ronden slutade 5½–2½ i datorernas favör, och det skulle bli ännu värre. Kaffepausen hjälpte inte kamratspelarna, som tvingades inkassera en ny förlust: 6–2. Finalronden blev rena defileringen, maximala 8–0 till datorerna. Slutresultat alltså 23½–8½.

Kasparovs baneman, Genius 3.0, blev inte helt oväntat matchens gigant med 7½ poäng av 8 möjliga. Fritz 3.0 och M Chess Pro 4.0 tog 5½ medan W Chess nöjde sig med 5. Fyra förluster drabbade datorerna i de 32 partierna. Det var Gösta Svenn, Daniel Ronneland, Michael Andersson och Ingvar Andréasson som fick nöjet att besegra de artificiella spelarna.

Mycket talar för att det snart blir nya lagmatcher mellan människor och datorer. I Stockholm är tydligen intresset stort. Kanske kan det vara något för någon TV-kanal att satsa på? Intresset hos allmänheten saknas verkligen inte.

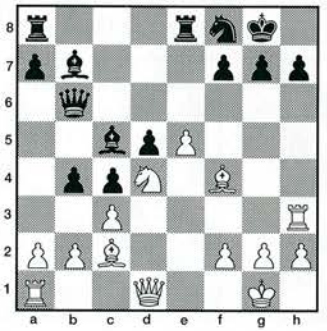
Man ska dock ha klart för sig att de mänskliga spelarna är chanslösa på snabbschacknivå. I Göteborg använde man dessutom inte det ordinarie A-laget. I omklädningsrummet står Pentiumdatorerna och väntar på sin chans…

Några partier (alla spelades med 30 minuters betänketid):

DAMBONDESPEL (D 02)

Gösta Svenn – **Fritz 3.0**
SK Kamraterna – SSDF

1. d4 d5 2. Sf3 Sf6 3. Lf4 Sbd7 4. e3 e6 5. Ld3 c5 6. 0–0 Le7 7. c3 0–0 8. Se5 Sxe5 9. dxe5 Sd7 10. Sd2 c4 11. Lc2 Te8 12. e4 b5 13. exd5 exd5 14. Sf3 Lb7 15. Sd4 Db6 16. Te1 Lc5 17. Te3 Sf8 18. Th3 b4

19. Sf5 Lxf2† 20. Kh1 Te6 21. Sd4 h6 22. Lf5 Te7 23. Dg4 bxc3 24. bxc3 Dc7 25. Txh6 Tb8 26. Th3 g6 27. Lg5 Te6 28. Lxe6 Sxe6 29. Lf6 Sg7 30. Dg5 Le3 31. Dxe3 Sh5 32. Txh5 gxh5 33. Dg5† Kh7 och samtidigt **uppgivet.**

SICILIANSKT PARTI (B 22)

Fritz 3.0 – **Matti Svenn**
SSDF – SK Kamraterna

1. e4 c5 2. c3 d5 3. exd5 Dxd5 4. d4 Sc6 5. Sf3 Lg4 6. Le2 cxd4 7. cxd4 e6 8. Sc3 Dd7 9. Le3 Sf6 10. 0–0 Le7 11. Se5 Sxe5 12. dxe5 Lxe2 13. Dxe2 Sd5 14. Dg4 Sxc3 15. bxc3 g6 16. Tfd1 Dc6 17. Lh6 Lf8 18. Lxf8 Txf8 19. Td6 Dc5 20. Tad1 Dxe5 21. Db4 b5 22. Td7 Dg5 23. Te7† uppgivet.

SICILIANSKT PARTI (B 96)

M Chess Pro 4.0 – **Bengt Svensson**
SSDF – SK Kamraterna

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 cxd4 4. Sxd4 Sf6 5. Sc3 a6 6. Lg5 e6 7. f4 Sbd7 8. Df3 Dc7 9. 0–0–0 b5 10. Ld3 Lb7 11. The1 Le7 12. Dg3 b4

13. Sd5 exd5 14. exd5 Kd8 15. De3 Sb6 16. Sf5 Sc8 17. Sxg7 Sxd5 18. Dd4 Tf8 19. Lxh7 Lxg5 20. fxg5 Da5 21. Tf1 Sc3 22. bxc3 bxc3 23. Se6† fxe6 24. Txf8† Kc7 25. Dg7† Kb8 26. Td3 Da3† 27. Kd1 Dxa2 28. Txd6 Db1† 29. Ke2 Dg1 30. Le4 Lxe4 31. Txc8† Kxc8 32. Df8† uppgivet.

HOLLÄNDSKT FÖRSVAR (A 85)

W Chess – **Ingvar Andréasson**
SSDF – SK Kamraterna

1. d4 e6 2. c4 f5 3. Sc3 Sf6 4. Sf3 Lb4 5. Ld2 Lxc3 6. Lxc3 Se4 7. Tc1 d6 8. e3 Sd7 9. Ld3 Sdf6 10. Sd2 0–0 11. f4 Sxc3 12. Txc3 e5 13. 0–0 e4 14. Le2 c5 15. Db3 De7 16. dxc5 dxc5 17. Da3 Le6 18. Sb3 b6 19. Tc2 Tf7 20. Td2 h6 21. Tfd1 g5 22. fxg5 hxg5 23. h3 f4 24. exf4 gxf4 25. Lf1 Tg7 26. Sc1 e3 27. Td6 Lxh3 28. Dd3 Lxg2 29. Td8† Txd8 30. Dxd8† Dxd8 31. Txd8† Kf7 32. Lxg2 f3 33. Kf1 Txg2 34. Ta8 Sg4 35. Txa7† och samtidigt **uppgivet.**

Krister Berg

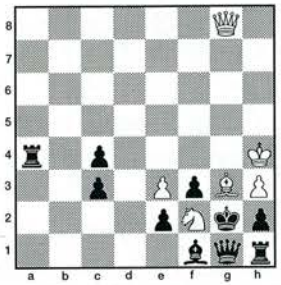
Reggio Emilia

Den 34:e turneringen i Reggio Emilia, Italien var av kategori X med fyra superstormästare samt åtta italienare. Resultat: Rafael Vaganian, Armenien 8½/11, Vladimir Jepisjin, Ryssland 8, Aleksander Tjernin, Ungern och Oleg Romanisjin, Ukraina 7½, Stefano Tatai, Italien 6 etc.

Problem

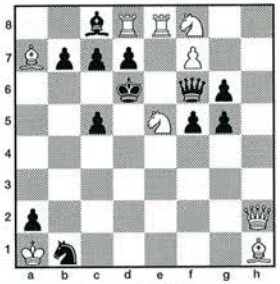
Bidrag och lösningar till Lennart Larsson
Häradsvägen 10 B, S-443 31 Lerum

15313. Wladimir V Sokolow
Heilbronn

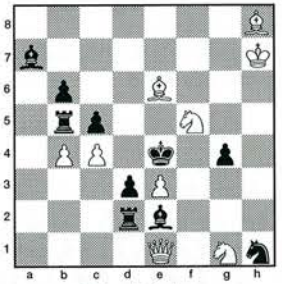
Matt i 2 drag

15314. György Bakcsi
Budapest

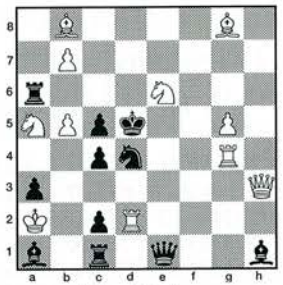
Matt i 2 drag

15315. Leonid Makaronez
Haifa

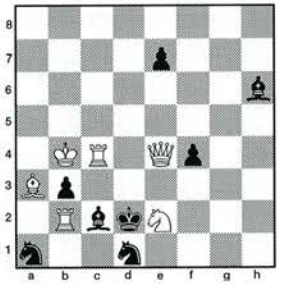
Matt i 2 drag

15316. Aleksandr Konstantinov
Serov

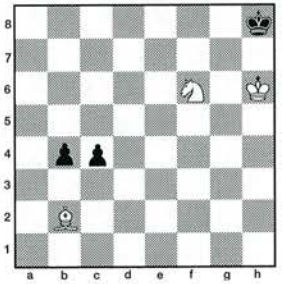
Matt i 2 drag

15317. Lars Larsen
Sönderborg

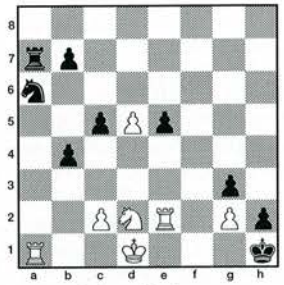
Matt i 3 drag

15318. Herbert Hultberg (85)
1 HO Thema Danicum 1983–85

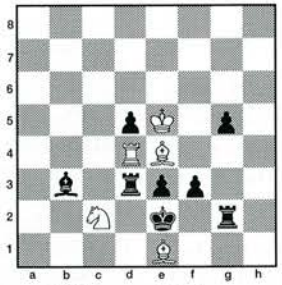
Matt i 4 drag

15319. Herbert Hultberg (85)
1 HO Skakbladet 1946

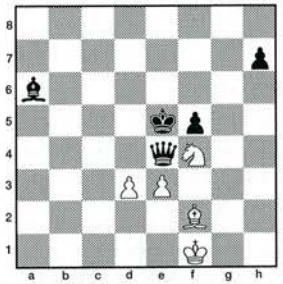
Matt i 3 drag

15320. Anders Lundström (60)
Omn Die Schwalbe 1988

Hjälpmatt i 2 drag
b) Le4 på c6, c) Bd5 på g4

15321. Christer Jonsson
Skärholmen

Hjälpmatt i 3 drag

15322. Wladimir W Nikitin, Borwichi. Vit: Ka5 Td7 Le8 Sb3 Sd1. Svart: Kc4 Le4 Bc2. Matt i 2 drag.

15323. Nikolaj Tjistiakov, Omsk. Vit: Ka3 La4 Sd2. Svart: Ka1 Bc6 d3. Matt i 4 drag.

Lösningsfrist 15 april. I hjälpmattsproblemen börjar svart och hjälper vit att göra matt. Problemen 15318–20 torde ganska väl illustrera sina författares kompositionsstilar.

Två jubilarer. En av stormännen inom svenskt problemschack, Herbert Hultberg, fyllde den 27 januari 85 år.

60 år fyllde den 9 februari Anders Lundström, under senare årtionden framgångsrik författare av främst hjälpmattsuppgifter.

TfS gratulerar hjärtligt de båda jubilarerna!

Lösarlista (t o m TfS 8/94): O Alfredsson III 179, B Backlund III 6, R Ericsson 192, L Ehrnlund III 161, J Forsheden 86, A Harju III 148, F Hellström 180, P-G Högborg III 134, B Ingre II 93, J Johansson 54, O Knutsson 161, L Larsen 12, E Larsson 15, L Larsson III 95, K Larsson V 101, K Lindahl IV 19, R Lindahl 85, G Myrenfors IV 134, G Naujoks V 138, O Nilsson IV 11, K Rang III 184, G Rohm V 19, K-A Staberg V 85, W V Sokolow V 163, E Svedberg V 58, S Turlej III 157, T Thörnberg II 78, S-A Wallin IV 39, E Åqvist IV 174.

Oförändrade: L Isaksson II 34, A Lindén 17, J Norén 3, L H Persson III 6, O Wilander 65, S Wilander 51.

Problemturnering (Informalturn 1995) för ortodoxa tvådragare, fritt tema. Bidrag märkt "Schack" senast 1 september 1995 till Redaktion der Zeitung "Latvijas Zeme", Republikas laukums 2, LV-1068 Riga, Lettland. Tryckbelägg utlovas. Domare: Ulanow och Wirtmanis.

Problemet 15180, TfS 8/1993, av H Fröberg är enligt V Koshakin föregånget av ett problem av H Hultberg, publicerat i Mora Tidning 17/2 1988.

Lösningar till problemen 15275–15284, TfS 8/1994

15275 (A & B Byljevskij). 1. Te2 (2. De5). En handfull omväxlande varianter.

15276 (Nadezdin). 1. Td2 (2. Dc4). Tre förändrade fängslingsmatter från förspel till lösning efter svarts slag på d4. Att båda vita springarna saknar funktion i lösningen är en svaghet som vittnar om kompositionens höga svårighetsgrad. Dessutom är uppgiften bilöslig med 1. c8S (2. Sc7).

15277 (Popovski). 1. Tb6 (2. Te6). 1. Kxb4? (2. Te5) cxd3!. 1. Kb6? bxc3!. Kanske originellt men inte särskilt vackert. På minussidan en oparerbar schack i utgångsställningen.

15278 (Larsen). 1. Dg4 (2. Lxf7) e5 2. Sxd6 3. c8S. 1. – exf5 2. De2 3. c8D/L. 1. – Tc5 2. Da4. 1. Kc6? Tc5 2. Lxc5 La5!. 1. Sd4? f5!. Men som uppmärksamma lösare påvisar bilöslig med 1. Sg3 (2. De6) f5/Ke7 2. Dxh4/c8D. Lösare som endast fann bilösningen lovordade denna! Även den avsedda lösningen vann lösarnas gillande.

Larsen meddelar att han tacksamt accepterar Sokolows korrekturförslag: Dh3 placeras på g2 och Bh4 borttages. 1. De2? e5!. 1. Dc2? Lc3!. 1. Kb8? Tc5!.

15279 (Juozenas). 1. Lc5 (2. De4) Lb6 2. Lxb6. 1. De3? b4!. 1. Dd7? Lb6!. Lars Larsen m fl påvisar dualen 1. – La5 2. De4 eller 2. Da8. Larsen föreslår att svart Bb7 tillsättes.

15280 (Lind). 1. Dd4 (dragtvång). 1. – c1S 2. Dd2. 1. g1S 2. Dxf2. 1. – c1D/g1D/d1D/f1D 2. Ld3/Lf3/Lb4/Lh4. En, även ur problemsynpunkt, originell uppställning (K L).

15281 (Antipov). 1. Kc5 2. Sb6 Ka7 3. Ka8. 1. – Lxc8 2. Txh7 3. Txc8. 1. Txh7? Ka8!. 1. Sb6? Ka7!. Två modellmatter.

15282 (Sokolow). 1. Ke2 (dragtvång) gxf3 2. Kf1. 1. – g3 2. Txg3. 1. – Kg2 2. Se1. 1. Kf2? g3!. Tre modellmatter.

15283 (Husserl). 1. Ta7 bxa7 2. h2 axb8D. b) 1. Sc6 h4 2. Sa7 b7. c) 1. h2 b7 2. Ka7 b8D.

15284 (Sydenham). 1. Ka4 Db6 2. Sa3 Lb3/1. Ka3 De6 2. Sb6 Db3. Visade sig vara överraskande svårlöst.

Bokpriset går till Stanislav Turlej, Warszawa.

Följande skickliga lösare har passerat de vinstgivande 200 poängen: Gustav Rohm, Ove Nilsson, Kjell Lindahl och Björn Backlund. Red gratulerar!

Enders tysk mästare

IM Peter Enders, 31, vann 1994 års tyska mästerskap, som spelades i Binz, Rügen med 7/9 före Matthias Wahls 6½, Michael Bezold, Romuald Mainka och Aleksander Bangijev 6. Fem GM fanns bland de 38 deltagarna.

I pingsten är det dags igen: Lundby, Manhem och Warta bjuder in till den stora ungdomsturneringen

GÖTEBORG CUP!

Förra året samlade Göteborg Cup över 300 ungdomar från Norge, Danmark, Estland, Litauen och Sverige. Efter den skrev Försteraden, den norska ungdomsschackets egen tidning: "Hur ser den idealiska schackturneringen för barn ut?... många av våra yngre spelare tycker nog att Göteborg Cup är bland det närmaste man kan komma."

Årets Göteborg Cup spelas den 3-5 juni. Schackspelet pågår centralt i Göteborg halva dagarna och resten av tiden kan ägnas åt Götebrogs många attraktioner. Med ett gästkort för 550 kronor får Du frukost och middag från ankomstdagen 2 juni (fredag; bara middag) till den 5 juni, övernattning i skola, fria buss- och spårvagnsresor, fri entré till Liseberg, inomhusbad, muséer och parker, fri sight-seeing och mycket annat! Startavgiften till schacktävlingen, som spelas i klasserna 77-78, 79-80, 81-82, 83-84 samt 85-, är 70 kronor.

Inbjudan med mera information och anmälningsblankett har skickats till samtliga schackklubbar och distrikt i Sverige. Om Du skulle behöva en ny, så skickar vi gärna en. Ring till Wartagården, tel. 031-53 71 73!

Välkommen!

NYINKOMMEN LITTERATUR

Correspondence Chess Informator 5	240 s	i	204:–
Taulbut: The New Bogo-Indian	186	h	205:–
Myers: French Defence. Winawer Variation C15-19	119	h	161:–
Editrice: English Opening. Lukins Variation A21	60	h	149:–
" : The Italian Game C 53-54	103	h	149:–
" : The Grünfeld Indian. Exchange Var. D 85	74	h	149:–
Tschechow: Sizilianisch. Sweschnikow-Variante	116	h	137:–
Varnusz: Slawisch	286	i	239:–
" : Angenommenes Damengambit	328	h	179:–
Taulbut: Positional Chess	111	h	174:–
Nikolaiczuk: 100 x Spanisch II	184	h	173:–
Timman: Chess the Adventurous Way	254	i	294:–
Geuzendam: Finding Bobby Fischer	254	i	294:–
Nunn: John Nunns best Games	320	h	284:–
Konikowski m fl: Tigran Petrosjan	180	h	168:–
Tischbierek: München 1994 1. Iwantschuk	114	h	101:–

Schackdatorer och programvaror:

Vi är den detaljist som har det största urvalet. Ring eller skriv till oss och begär upplysningar. Snabba leveranser. Begär prislista!

SKÅNES SCHACKFÖRLAG AB (Sven Klerstam)

Linnégatan 65, 216 15 Malmö. Ordertelefon 040-16 28 61. Telefax 040-51 00 76.
Postgiro 63 19 45-3

Vill du öka din spelstyrka?

Prova Schacknytt!

Tävlingsreferat - partikommentarer - spelöppningstips - dataschack - spelarintervjuer - schackhistoria - pristävlingar - kombinationsövningar - med mera

I Schacknytt kan du läsa toppspelarnas egna kommentarer.

Här till höger ser du till exempel FIDE-världsmästaren, Anatolij Karpov, kommentera ett vinstparti från sin match mot fransmannen Joël Lautier.

Bland medarbetarna märks bland andra Bent Larsen, Tom Wedberg, Ralf Åkesson och Edmar Mednis.

64 späckade sidor - varje nummer!

21. - b5

Detta drag är mycket starkt. Nu hotar jag c3 och om han tar på c3, tar jag tillbaka med löparen varefter Tc1 stupar på en gardering av löparen med b4. Svart kan sedan fortsätta med antingen Da5, för att angripa bonden på a2, eller a5-a4-a3. Efter 21. - b5 kan vit spela på två olika sätt: 1) förhindra c3 genom att spela Tac1, vilket förmodligen är det starkaste; 2) spela a4.

Fyll i nedanstående talong och skicka den till Schacknytt, Box 7054, 200 42 MALMÖ.
(Om du inte vill klippa sönder tidskriften går det bra med en avskrift av talongen)

☐ **JA tack**, jag vill ha Schacknytt nr 3/1995 gratis hem i brevlådan!

☐ **JA tack**, jag vill provprenumerera på Schacknytt och får då tre nummer för endast 90 kronor.

☐ **JA tack**, jag vill ha hem Schacknytt i brevlådan under hela 1995 (tio nummer) för endast 298 kronor. Då får jag dessutom boken om Schacknytts jubileumsturnering (värde ca 75 kronor) helt gratis! (Gäller endast nya prenumeranter).

Namn: .....

Adress: .....

Telefon (även riktnr): ...../.....

POSTTIDNING

B POST

Avsändare:
Tidskrift för
Schack
Gethornskroken 21
281 49 Hässleholm

ISSN 0040-6848

Tidskrift för Schack har i snart 100 år speglat schackets utveckling här hemma och utomlands. Dess årgångar innehåller allt – partier, kommentarer, teoriartiklar, turneringsreferat, tabeller, intervjuer, porträtt, olympiader, landskamper, VM-matcher, problem, studier osv osv.

De första årgångarna är sedan länge utsålda och andra försvinner i rask takt. Många finns dock fortfarande i lager. Komplettera ditt schackbibliotek medan chansen fortfarande finns!

Årg		1966	200:–	1976	100:–	1986	100:–
1931	150:–*	1967	200:–	1977	100:–	1987	100:–
1954	150:–	1968	200:–	1978	100:–	1988	100:–
1956	150:–	1969	120:–	1979	100:–	1989	140:–
1957	150:–	1970	120:–	1980	100:–	1990	140:–
1959	200:–	1971	120:–	1981	100:–	1991	140:–
1962	200:–	1972	200:–	1982	100:–	1992	140:–
1963	150:–	1973	100:–	1983	100:–	1993	140:–
1964	150:–	1974	100:–	1984	100:–	1994	140:–
1965	150:–	1975	100:–	1985	100:–		

Special I

10 TfS-nummer från olika årgångar 50:–

Special II

10 olika utländska schacktidskrifter 40:–

*) Med ett häfte i faksimil.

Priserna gäller häftade, kompletta årgångar. Portofritt!
Vi levererar också i mån av tillgång enstaka exemplar à 10:– – 25:– styck.

TIDSKRIFT FÖR SCHACK

Gethornskroken 21 · 281 49 Hässleholm · Tel 0451-128 50 · Postgiro 60 46 34 - 6